



Broj 3/2020. - Godina CXXXIV - Sarajevo

# VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije



## **VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije**

*Izdavač:*

Vrhbosanska nadbiskupija  
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

*Nakladnik:*

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

*Odgovara:*

Vinko kardinal Puljić  
vrhbosanski nadbiskup

*Glavni urednik:*

Dražen Kustura

*Grafička obrada:*

MCVN

*Tisak:*

Suton - Široki Brijeg



# Sadržaj

## KARDINAL

Poruka kard. Puljića na početku školske i vjeronaučne godine.....	211
---	-----

## SVETA STOLICA

Poruka Svetoga Oca Franje za IV. svjetski dan siromaha.....	213
Poruka za svjetski dan turizma 2020. ....	216
Poruka pape Franje za 6. svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu.....	217

## CCEE

Europske Crkve pozivaju na slavlje „vremena stvorenoga" kao jubileja Zemlje.....	220
--	-----

## BK BiH

Poruka Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za "Godinu Božje Riječi" .....	221
Priopćenje sa 78. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.....	223
Proslava Sv. Bonaventure – nebeskog zaštitnika Banjalučke biskupije.....	225
Svečano proslavljen Treći Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini.....	227

## VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Novi Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2020./2021. ....	228
Molitva vjernika III. Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini.....	229
XXV. Susret dijecezanskih svećenika.....	231
Četvrta sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN).....	232
Seminar za ovlast ispovijedanja 2020. ....	233
Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast ispovijedanja u 2020. ....	235
Prijava termina za dijeljenje Sv. Krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije tijekom 2021. ....	237
Treća sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (SVVN).....	238
Petnaesto hodočašće Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije u hrvatsko nacionalno marijansko svetište.....	239
Redovna sjednica Zbora konzultora.....	240
Imenovanja i premještanja.....	241
Dozvole .....	242
Kronika Vinka kardinala Puljića od 1. lipnja 2020. do 31. kolovoza 2020. ....	243
Povelja o posveti župne crkve i oltara u Modriči.....	253

## PRILOZI

Propovijed Vinka kardinala Puljića na misi u Međugorju povodom završetka 31. mladifesta.....	254
Propovijed Vinka kardinala Puljića na misi uoči svetkovine Velike Gospe u Komušini.....	256
Propovijed Vinka kard. Puljića na misnom slavlju povodom Dana obitelji na Kupresu.....	258
Riječ Božja u životu svećenika.....	261



**BILJEŽIMO**

Kardinal Puljić zaredio 11 đakona za prezbitere.....	266
24. katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije.....	270
XXV. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.....	272

**NAŠI POKOJNI**

+ Vlč. Mato Vidić.....	274
+ Vlč. Josip Lubar.....	275
+ Vladimir Borić.....	276









## Poruka kard. Puljića na početku školske i vjeronaučne godine

KARDINAL

Dragi vjeroučitelji, časne sestre, braćo misnici,  
Dragi roditelji i učenici!

Pred nama je nova vjeronaučna i školska godina, po mnogočemu posebna i drugačija od dosadašnjih. Vrijeme u kojem živimo donijelo nam je mnoge neočekivane i neizvjesne životne situacije. Možemo vidjeti modernog čovjeka u svoj njegovoj krhkosti kako se našao nespremno pred trenutnim zbivanjima. Svakodnevno smo preplavljeni vijestima o broju zaraženih i mrtvih i to čovjeka neizbježno tjera na misao o vlastitoj prolaznosti ali i o smislu života. Čovjek kao da je izgubio samog sebe, prisiljen držati se raznih distanci otuđio se od sebe, od drugih ljudi i od Boga i luta tragajući za odgovorima o vlastitoj egzistenciji.

Upravo u toj dimenziji vidimo danas možda više nego ikad veliku potrebu odgoja. Odgoj ne služi samo stjecanju intelektualnih vještina i spoznaja, nego on ponajprije formira osobnost, razvija karakter, izgrađuje općeljudske i kršćanske vrijednosti kod odgajnika, priprema ga za život, jednom riječju odgojem čovjek postaje čovjekom. A tko nam može dati bolji odgovor na to tko je čovjek u svojoj biti od Isusa Krista, Bogočovjeka? Ako želimo da se čovjek vrati u svoju stvarnost i pronađe odgovor na pitanje vlastite egzistencije, nužno je da se susretne s osobom Isusa Krista. Eto glavne i tako bitne uloge kršćanskog odgoja. Upravo tome treba težiti kako vjeronauk u školama, tako i župna kateheza. Sve ove prilike mogu nas potaknuti da rastemo u vjeri, da je bolje upoznamo i radosnije svjedočimo za Onoga u kojem se nalaze svi odgovori. Otkrivajući Isusovu ljubav koju nam je očitovao svojim utjelovljenjem, trpljenjem, mukom i smrću na križu, te slavim uskrsnućem, čovjek shvaća da na tu ljubav treba odgovoriti ljubavlju, a upravo to je istinska sreća i smisao našeg života.

A koji je put do susreta s Isusom Kristom? Riječ Božja sadržana u Svetom pismu najsigurniji je put upoznavanja Sina Božjega jer

je On „Riječ tijelom postala“ (Usp. Iv 1,14). „Nepoznavanje Pisama jest nepoznavanje Krista“ (Sveti Jeronim). Stoga vas ovom porukom na poseban način potičem da u našem kršćanskom odgoju izgradimo odnos s Riječju Božjom.

Mi, biskupi BK BiH, odlučili smo proglasiti Godinu Božje riječi koja će započeti na spomendan crkvenoga učitelja **Sv. Jeronima** u povodu 1600. obljetnice njegove smrti, 30. rujna 2020.

Zato i ova moja poruka za početak vjeronaučne godine poziva u prvom redu roditelje da se u obitelji počne zajednički čitati i razmatrati Riječ Božja. Vjerujem da svaka obitelj ima ili cijelo Sveto pismo (Bibliju) ili barem Novi zavjet. Dragi roditelji, ako djeca i mladi dožive vas kao njihove prve odgajatelje da znate poštivati i prihvaćati Riječ Božju, te izgrađivati i usmjeravati svoj život sukladno onome što ona poručuje, bit će to najbolja pouka njima da se i oni srcem uključe u tu molitvu i orijentiraju svoj život prema Riječi života.

I vas dragi vjeroučitelji pozivam i potičem da primjerom kao i poukom pomognete mladima da zavole Riječ Božju kao poseban način molitve. Čitajući i slušajući, da je srcem čuju i usvajaju poput **Blažene Djevice Marije**, koja nam je uzor slušanja i prihvaćanja Riječi Božje. Neka upravo Sveto pismo bude prvi i osnovni alat u vašem radu s djecom i mladima. Vi ste prvi pozvani gajiti aktivni odnos spram Riječi Božje, tako ćete znati s ljubavlju i primjereno prenijeti ju onima kojima ste poslani.

Dragi mladi, očinski vas pozivam da se ne bojite života i ovih vremena u kojima nam je živjeti. Prigrllite svim srcem Riječ Božju koja je najsnažniji protuotrov strahu i smrti. U ovoj zbunjujućoj „buci“ raznih informacija kojima ste bombardirani imate sigurnog vodiča – Isusa Krista – Dobrog Pastira i prijatelja onih koji slušaju i čuvaju njegovu Riječ. (usp. Lk 8,21)

Draga braćo i sestre sve vas pastirski pozivam da se utječemo Blaženoj Djevici



KARDINAL

Mariji koja je rekla *Amen* na Božji navještaj i tako otvorila vrata spasenja čitavom čovječanstvu. I danas Crkva i kršćanstvo imaju što ponuditi suvremenom svijetu i čovjeku. Susret s Isusom Kristom nam otvara perspektivu vječnosti. Njegovo uskrsnuće je odgovor na situaciju smrti. Krist je svojim uskrsnućem pobijedio smrt. Ako odgajamo našu djecu i mlade u tom duhu, a i mi sami rastemo na ovom putu upoznavanja Krista, to je najvrjedniji doprinos našem društvu i ovom

svijetu koji vapi za odgovorom na činjenicu smrti, za odgovorom uskrsnuća, vječnosti. Stoga vas ohrabrujem da ne posustajete, nego da, gledajući veličinu poslanja koje nam je povjereno, s revnošću koja dolazi od Duha Svetoga, s radošću i nesebičnim darivanjem uđemo u novu vjeronaučnu i školsku godinu koja nam donosi mnogo novih i neočekivanih situacija.

Uz najsrdačnije pozdrave, zazivam na vas obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić,  
nadbiskup metropolit vrhbosanski*







33. nedjelja kroz godinu, 15. studenoga 2020.

## Poruka Svetoga Oca Franje za IV. svjetski dan siromaha

“Pruži svoju ruku siromahu” (usp. *Sir* 7, 32). Drevna je mudrost postavila ove riječi kao sveto pravilo kojeg se valja držati u životu. Danas te riječi nisu izgubile ništa na svojoj važnosti i značenju, pomažući nam usmjeriti pogled na ono što je bitno i savladati barijere ravnodušnosti. Siromaštvo poprima uvijek različita lica koja zahtijevaju da se posveti pažnju svakoj pojedinoj situaciji. U svakoj od njih imamo priliku susresti se Gospodina Isusa koji je objavio da je prisutan u najmanjoj svojoj braći i sestrama (usp. *Mt* 25, 40).

1. Uzmimo u ruke Knjigu *Sirahovu* iz Staroga zavjeta. U njoj nalazimo riječi učitelja mudrosti koji je živio dvjestotinjak godina prije Krista. On je tražio mudrost koja muškarce i žene čini boljima i sposobnijima dublje sagledati životne događaje. Učinio je to u vrijeme teške kušnje za Izraelski narod, vrijeme patnje, tuge i bijede zbog dominacije stranih sila. Kao čovjek velike vjere, ukorijenjen u tradiciji svojih pređa, prva mu je misao bila obratiti se Bogu i zamoliti ga za dar mudrosti. Gospodin mu nije uskratio svoju pomoć.

Od prvih stranica knjige *Sirah* iznosi svoje savjete koji se tiču mnogih konkretnih životnih situacija, od kojih je jedna siromaštvo. On inzistira na tome da i usred nevolja moramo i dalje stavljati svoje pouzdanje u Boga: »Ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalnosti svoje bijede. Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i odabranici u peći poniženja. Vjeruj u Gospoda, i on će ti pomoći, kroči pravom stazom i uzdaj se u njega. Vi što se bojite Gospoda, očekujte njegovu milost i ne skrećite s pravoga puta, da ne propadnete« (2, 2-7).

2. Stranicu po stranicu otkrivamo dragocjenu zbirku savjeta o tome kako postupati u svjetlu prisnog odnosa s Bogom, tvorcem i ljubiteljem stvorenoga svijeta, pravednim i brižnim prema svojoj djeci. Međutim, to stalno upućivanje na Boga ne odvraća pogled od konkretnog čovjeka. Naprotiv, to dvoje je usko povezano.

Jasno to pokazuje ulomak iz kojeg je preuzet naslov ove Poruke (usp. 7, 29-36). Molitva Bogu i solidarnost sa siromašnima i onima koji

pate neraskidivo su povezani. Da bismo Gospodinu iskazali štovanje koje mu je milo moramo prepoznati kako svaka osoba, pa i najsiromašnija i najprezrenija, nosi u sebi utisnut Božji lik. Iz te svijesti proizlazi dar Božjeg blagoslova koji se stječe velikodušnošću iskazanom siromašnima. Stoga, vrijeme posvećeno molitvi nikada ne može postati izgovorom za zanemarivanje bližnjega u potrebi. Sasvim suprotno: Gospodinov se blagoslov spušta na nas, a molitva postiže svoj cilj ako su praćeni služenjem siromašnima.

3. Kako je to drevno učenje aktualno također za nas! Naime, Božja riječ nadilazi prostor i vrijeme, religije i kulture. Velikodušnost kojom podupiremo slabe, tješimo ožalošćene, ublažavamo patnju i vraćamo dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto, uvjet je za ljudski život u punini. Odluka da posvetimo brigu siromašnima, njihovim različitim potrebama, ne može biti uvjetovana raspoloživim vremenom, privatnim interesima i jalovim pastoralnim ili socijalnim projektima. Snagu Božje milosti ne smije se gušiti narcisoidnom težnjom da sebe uvijek stavljamo na prvo mjesto.

Teško je držati svoj pogled usredotočen na siromaha, ali je to više no ikad nužno ako želimo dati pravi smjer našem osobnom i društvenom životu. Ne radi se o tome da na to trošimo mnogo riječi, nego radije o konkretnom predanom zalaganju nadahnutom Božjom ljubavlju. Svake godine, o Svjetskom danu siromaha, vraćam se na tu temeljnu stvarnost za život Crkve, jer siromašni jesu i uvijek će biti s nama (usp. *Iv* 12, 8) da nam pomognu pronaći Kristovu prisutnost u svom svakodnevnom životu.

4. Susret sa siromašnom osobom predstavlja za nas izazov i tjera nas na razmišljanje. Kako možemo pridonijeti uklanjanju ili barem ublažavanju njihove marginaliziranosti i patnje? Kako im možemo pomoći u njihovu duhovnom siromaštvu? Kršćanska je zajednica pozvana uključiti se u to iskustvo dijeljenja i svjesna je toga da tu zadaću ne može povjeriti nekom drugom da je namjesto nje vrši. A da bismo pružili potporu siromašnima od temeljne je važnosti osobno živjeti iskustvo evanđeoskog siromaštva. Ne možemo se osjećati “dobro” sve dok je bilo koji član ljudske obitelji zapostavljen



i postao sjenom. Tihi krik brojnih siromaha treba naći Božji narod spremnim i pripravnim, uvijek i posvuda, dati da se čuje njihov glas, zaštititi ih i biti solidaran s njima kad se suočavaju s tolikom prijetvornošću i tolikim neodržanim obećanjima te ih pozvati da sudjeluju u životu zajednice.

Točno je da Crkva nema sveobuhvatna rješenja za ponuditi, ali Kristovom milošću ona može ponuditi svoje svjedočenje i svoje geste suradnje. Osjeća, usto, svojom dužnošću govoriti u ime onih koji nemaju ni ono osnovno za život. Podsjećati sve na veliku vrijednost općega dobra za kršćanski narod predstavlja životni zadatak koji se izražava u nastojanju da se ne zaboravi nikoga od onih čije se temeljne ljudske potrebe ne poštuje.

5. Pružanje ruke pomaže otkriti, prije svega onome koji to čini, da u nama postoji prirodna sposobnost činiti djela koja životu daju smisao. Koliko pruženih ruku vidimo svaki dan! Nažalost, sve se češće događa da nas bjesomučni ritam života uvuče u vrtlog ravnodušnosti do te mjere da više ne znamo prepoznati ono dobro što se u tišini svakoga dana i s velikom velikodušnošću čini svuda oko nas. Događa se tako da tek kad nešto poremeti tijek našeg života, oči nam postanu sposobne vidjeti dobrotu svetaca "iz susjedstva", »onih koji žive u našoj blizini i odraz su Božje prisutnosti« (Apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 7), ali o kojima nitko ne govori. Novinski stupci, mrežne stranice i televizijski ekrani vrve lošim vijestima do te mjere da se čini da zlo suvereno vlada. No, tome nije tako. Zloće i nasilja, zlostavljanja i korupcije zasigurno ne nedostaje, ali život je protkan djelima poštivanja i velikodušnosti koji ne samo da kompenziraju zlo, nego nas potiču ići dalje kroz život i biti puni nade.

6. Pružena ruka je znak koji izravno upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav. Ovih mjeseci, kada čitav svijet kao da je pokorio virus koji je donosio bol i smrt, očaj i izgubljenost, koliko smo samo ispruženih ruku mogli vidjeti! Pružena ruka liječnika koji se brine o svakom pacijentu i pokušava pronaći pravi lijek. Pružena ruka medicinskih sestara i tehničara koji su i nakon radnog vremena ostajali brinuti se o bolesnima. Pružena ruka zaposlenih u administraciji koji su nabavljali sredstva kako bi što više života bilo spašeno. Pružena ruka ljekarnika pozvanoga odgovoriti na mnoge zahtjeve i izložena opasnosti izravnog kontakta s ljudima. Pružena ruka svećenika koji slomljena srca podjeljuje blagoslov. Pružena

ruka volontera koji pomaže onima koji žive na ulici i onima koji, iako imaju krov nad glavom, nemaju što za jesti. Pružena ruka muškaraca i žena koji su radili na pružanju osnovnih usluga i sigurnosti. Mogli bismo navesti i druge pružene ruke i složiti lijepi rukovet dobrih djela. Sve te ruke su prkosile zarazi i strahu samo kako bi pružile podršku i utjehu.

7. Ova pandemija stigla je iznenada i zatekla nas nespemne, izazvavši snažan osjećaj zbunjenosti i bespomoćnosti. No, siromašnima se nikada nije prestalo pružati ruku. Time smo pružili svjedočanstvo kako smo spremni prepoznati siromaha i pružiti mu pomoć kad mu je potrebna. Sredstva za činjenje milosrđa ne mogu se improvizirati. Potrebno se svakodnevno u tome vježbati polazeći od svijesti kako mi prvi trebamo pruženu ruku drugoga.

Ovaj trenutak kroz koji prolazimo poljuljao je mnoge naše sigurnosti. Osjećamo se siromašnjima i slabijima jer smo iskusili osjećaj vlastite ograničenosti i doživjeli da nam se ograničavaju slobode. Gubitak posla, nemogućnost susretanja dragih nam osoba, kao i izostanak uobičajenih međuljudskih odnosa iznenada su nam otvorili oči za horizonte koje smo odavno prestali primjećivati uzimajući ih zdravo za gotovo. Naša duhovna i materijalna bogatstva dovedena su u pitanje i otkrili smo kako nas je obuzeo strah. Zatvoreni u tišini svojih domova otkrili smo koliko je važna jednostavnost i držati pogled usredotočen na ono bitno. Shvatili smo koliko nam treba novo bratstvo sposobno za međusobno pomaganje i uzajamno poštivanje. Ovo je povoljno vrijeme za »iznova osjetiti da trebamo jedni druge, da imamo zajedničku odgovornost za druge i svijet [...]. Već predugo grcemo u moralnoj degradaciji izrugujući se s etikom, dobrotom, vjerom i poštenjem [...]. To rušenje samih temelja društvenog života na kraju može dovesti samo do toga da se borimo jedni protiv drugih kako bismo obranili vlastite interese, do novih oblika nasilja i okrutnosti, i zaprekâ rastu istinske kulture brige za okoliš« (Enc. *Laudato si'*, 229). Riječju, teške ekonomske, financijske i političke krize neće prestati sve dok odgovornost koju svaki od nas mora osjećati prema bližnjemu i prema svakoj osobi bude tek mrtvo slovo na papiru.

8. "Pruži ruku siromahu" je, dakle, poziv na odgovornost i izravno predano zalaganje za svakog onoga koji osjeća da ga je zadesila ista sudbina. To je poticaj da preuzmemo na sebe breme najslabijih, kao što podsjeća sveti Pavao:





»Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima. Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jedinoj riječi, u ovoj: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!* [...] Nosite jedni bremena drugih« (*Gal 5, 13-14; 6, 2*). Apostol uči da sloboda koja nam je darovana smrću i uskrsnućem Isusa Krista predstavlja za svakog od nas odgovornost staviti se u službu drugih, prije svega najslabijih. To nije tek neobavezni poticaj, nego uvjet za autentičnost vjere koju ispovijedamo.

Tu nam je ponovno od pomoći Knjiga Sirahova u kojoj se predlažu konkretni načini podrške najugroženijima pribjegavajući pritom nekim sugestivnim slikama. Najprije promatra slabost onih koji su ožalošćeni: »Ne uklanjaj se od onih koji plaču« (*7, 34*). Vrijeme pandemije prisililo nas je na strogu izolaciju onemogućivši nam čak tješiti i biti blizu prijatelja i poznanika ožalošćenih zbog gubitka svojih dragih. Sveti pisac, nadalje, kaže: »Ne zaboravi posjetiti bolesnika« (*7, 35*). Nije nam bilo moguće biti uz one koji trpe i istodobno smo postali svjesni krhkosti naše egzistencije. Ukratko, Božja nam riječ nikada ne da mira, neprestano nas potiče činiti dobro.

9. "Pruži ruku siromahu" iznosi na vidjelo oprečan stav onih koji drže ruke u džepovima i ne dopuštaju da ih gane siromaštvo, za koje su često i oni sami odgovorni. Ravnodušnost i cinizam njihova su svakodnevna hrana. Kakve li razlike u odnosu na velikodušne ruke koje smo opisali! Ima, naime, ruku koje se pružaju do računala da prebace novčana sredstva s jednoga kraja svijeta na drugi, omogućujući bogaćenje uskim skupinama oligarha i gurajući u bijedu mnoge ljudi ili dovodeći time čak do propasti čitave narode. Ima ruku koje gomilaju novac prodajom oružja koje će druge ruke, pa i dječje, koristiti da siju smrt i siromaštvo. Ima pruženih ruku koje potajice pružaju smrtonosne doze kako bi se obogatili i živjeli u raskoši i prolaznoj razuzdanosti. Ima i pruženih ruku koje u lažnoj dobrohotnosti donose zakone koje oni sami ne poštuju.

U takvim okolnostima »isključeni i dalje čekaju. Da bi se podupro način života koji isključuje druge, ili da bi se održalo oduševljenje i zanos za taj egoistični ideal, razvila se globalizacija ravnodušnosti. Postajemo, a da toga nismo gotovo ni svjesni, neosjetljivi na bolni vapaj siromašnih, ne plaćemo više zbog boli i patnje koja je snašla druge i čak ne osjećamo ni potrebu da im pomognemo, kao da je netko drugi pozvan sve

to činiti jer je to nešto što se nas ne dotiče. Kultura blagostanja čini nas neosjetljivima i uzbudimo se tek ako tržište ponudi nešto što nismo još uvijek kupili, dok nas sudbina onih koji žive u neimaštini zbog oskudnih mogućnosti ne može dirnuti u srce« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 54). Nećemo moći biti sretni dok ove ruke koje siju smrt ne budu pretvorene u oruđa pravde i mira za čitav svijet.

10. »U svim svojim djelima misli na svoj konac« (*Sir 7, 36*). Tom rečenicom Sirah zaključuje ovo svoje razmišljanje. Taj se tekst može dvojako tumačiti. Može se tumačiti u smislu da trebamo biti svjesni toga da će našem životu prije ili kasnije doći kraj. Spominjati se naše zajedničke sudbine može nam pomoći da živimo svoj život u znaku brige za one koji su siromašniji od nas ili nisu imali iste mogućnosti kao mi. Postoji i drugo tumačenje koje prije svega ističe cilj, svrhu kojoj svatko od nas teži. Cilj našeg života traži da imamo projekt koji treba provoditi u životu i put koji ćemo neumorno slijediti. A svrha svakog našeg djelovanja ne može biti drugo doli ljubav. To je cilj koji smo pred sebe stavili i ništa nas ne smije od toga odvratiti. Ta ljubav je sudjelovanje, posvećenost i služenje, ali započinje otkrićem da smo mi prvi ljubljani i probuđeni za ljubav. Taj se cilj javlja kad dijete upozna majčin osmijeh i osjeća se ljubljenim samo zato što postoji. I osmijeh koji dijelimo sa siromahom izvor je ljubavi i omogućuje živjeti u radosti. Pružena ruka se, dakle, uvijek može obogatiti osmijehom onoga koji ne ističe u prvi plan sebe i vrijednost pružene pomoći, nego jednostavno nalazi radost u tome da može živjeti kao Kristov učenik.

Na tom putu svakodnevnog susreta sa siromašnima prati nas Majka Božja koja je, više od svih drugih majki, Majka siromaha. Djevoja Marija dobro poznaje teškoće i trpljenja onih koji su marginalizirani, jer se i sama nalazila u sličnoj situaciji kad je rodila Sina Božjega u staji. Zbog Herodovih prijetnji, ona je sa zaručnikom Josipom i malim Isusom pobjegla u drugu zemlju i Sveta je obitelj nekoliko godina dijelila sudbinu izbjeglica. Neka molitva Majci siromaha ujedini tu njezinu ljubljenu djecu sa svima oni koji im služe u Kristovo ime. Neka molitva promijeni pruženu ruku u zagrljaj dioništva i ponovno pronađenoga bratstva.

*Rim, pri svetom Ivanu Lateranskom, 13. lipnja 2020., liturgijski spomen svetog Antuna Padovanskog.*



## Poruka za svjetski dan turizma 2020.

Tiskovni ured Svete Stolice objavio je u petak, 7. kolovoza 2020. poruku Dikasterija za služenje cjelovitom ljudskom razvoju u prigodi 41. svjetskog dana turizma 2020. koji ima za temu „Turizam i ruralni razvoj“.

Svjetski dan turizma ove se godine obilježava u neizvjesnom kontekstu obilježenom razvojem pandemije COVID-19, čiji se kraj još uvijek ne nazire, ističe se na početku poruke. To ima za posljedicu drastično smanjenje kretanja ljudi i do sad nezabilježene gubitke u sektoru turizma, kako međunarodnog tako i nacionalnog. Obustava međunarodnih letova, zatvaranje zračnih luka i granica, uvođenje strogih ograničenja putovanja, uključujući i domaća, izaziva krizu bez presedana u mnogim sektorima povezanim s turističkom industrijom. Postoji strah da će prema najcrnijim predviđanjima na kraju 2020. doći do smanjenja od oko milijardu međunarodnih turista, uz globalni ekonomski gubitak od oko 1 200 milijardi dolara. Rezultat toga bio bi veliki gubitak radnih mjesta u čitavom turističkom sektoru.

Turizam i ruralni razvoj – tema koju je Svjetska turistička organizacija odabrala za ovaj dan prije izbijanja pandemije COVID-19 – na dalekovidan način ukazuje na jedan od putova prema mogućem oporavku u turističkom sektoru, nastavlja se u poruci. Taj put započinje pozivom da se ozbiljno shvati i da se u praksi provodi održi održivi razvoj koji na polju turizma znači veće zanimanje za turističke destinacije izvan gradova, mala sela, zaseoke, ceste i malo poznata i manje posjećena mjesta: ona najskrovitija mjesta koja treba otkriti ili ponovno otkriti upravo zato što su očaravajuća i netaknuta, a nalaze se daleko od turističkih odredišta u kojima vladaju vječite gužve. Radi se o tome da se promiče održiv i odgovoran turizam koji, proveden na načelima socijalne i ekonomske pravde, uz puno poštivanje okoliša i kulturâ, prepoznaje središnju ulogu lokalne zajednice i njeno pravo da bude protagonist održivog razvoj i društveno odgovorna za svoj teritorij; turizam, dakle, koji pogoduje pozitivnoj interakciji između turističke industrije, lokalne zajednice i putnikâ.

Ova vrsta turizma, navodi se u poruci za Svjetski dan turizma Dikasterija za promicanje cjelo-

vitog ljudskog razvoja, može postati pokretačkom snagom za podršku ruralnoj ekonomiji koju čine poljoprivreda i, često, manja obiteljska poduzeća, rubna područja u kojima se ne ostvaruju veliki prihodi. Turizam i ruralna poljoprivreda mogu postati dvije ključne komponente novog svijeta koji želimo graditi. Turizam stvaran od ljudi i po ljudima. Mali zemljoradnici su, k tome, prvi čuvari stvorenoga svijeta svojim strpljivim i marljivim obrađivanjem zemlje. Turisti su posjetitelji koji mogu postati podupiratelji ekosustava ako se na svome putovanju vladaju svjesno i trezveno. Putovanje ruralnim destinacijama, dakle, može konkretno značiti pružati potporu lokalnoj proizvodnji malih poljoprivrednih poduzeća, realiziranoj na način koji je u skladu sa zakonima prirode. Putovanje, tako, može imati okus povijesti i otvoriti srce širokom horizontu bratstva i solidarnosti.

Turizam, nastavlja se u poruci, koji zna promatrati i dijeliti darove zemlje u ruralnim područjima postaje također način za učenje novih stilova života, na konkretan način. Mudrost onih koji obrađuju zemlju, sazdana od promatranja i čekanja, zasigurno može pomoći frenetičnom modernom svijetu da uskladi razdoblja svakodnevnog života s prirodnim. Približavanje turizma i ruralnog razvoja dobar je način za učenje novih kultura, usvajanja vrijednosti brige za stvoreni svijet i zaštitom stvorenoga svijeta koji danas predstavljaju ne samo moralnu dužnost, nego i hitnu potrebu za kolektivnim djelovanjem.

„Seoski turizam“ tako postaje mjesto za učenje novog načina povezivanja s drugima i prirodom. Turizam, upravo u ovom razdoblju, može postati sredstvom približavanja. Našem postmodernom svijetu potrebna je blizina, odnosno bliskost u odnosima, a samim tim i u srcima. A turizam, koji u svakom slučaju uključuje kretanje ljudi i dobra, sada mora pokazati svoje preobražavajuće lice, kao rekreacijska aktivnost koja omogućuje da duh bratstva raste među ljudima, ističe se u poruci.

U vremenu nesigurnosti kretanja ljudi, od kojih turizam trpi najveće posljedice na neposredan i izravan način, držimo da moramo





djelovati kako bismo podržali prihode radnikâ na tome sektoru te posvetili brigu i branili naosjetljivije ruralne zajednice u svim krajevima. Tako će turistička ekonomija moći dobiti novi zamah, iako na nižim razinama cirkulacije; cirkulacija ljudi, robe i novca bit će opipljiv znak blizine koja je započela u srcu. Odgovorni i održivi turizam, iskorištavajući najbolje od lokalnih resursa i aktivnosti,

poželjan je kao jedna od prekretnica u borbi protiv siromaštva, do čijeg je eksponencijalnog porasta došlo tijekom pandemije COVID-19.

Na kraju poruke se izražava blizinu i podršku svima koji se zalažu za suzbijanje utjecaja pandemije na život pojedinaca i tvrtki koje žive od turizma.

*ktal/ika*

## Poruka pape Franje za 6. svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu

Draga braćo i sestre,

svake godine od objavljivanja enciklike *Laudato si'* (24. svibnja 2015.) kršćanska obitelj prvog dana rujna obilježava Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom, kojim započinje Vrijeme stvorenoga koje završava 4. listopada, na spomendan sv. Franje Asiškog. U tom razdoblju kršćani diljem svijeta obnavljaju vjeru u Boga stvoritelja i ujedinjuju se na poseban način u molitvi i djelovanju radi zaštite zajedničkog doma.

Radostan sam što je tema koju je izabrala ekumenska obitelj za proslavu Vremena stvorenoga 2020. „Jubilej za Zemlju“, upravo u godini 50. obljetnice Dana Zemlje. U Svetom pismu, jubilej je sveto vrijeme prisjećanja, povratka, odmora, obnove i radosti.

### 1. Vrijeme prisjećanja

Prije svega, pozvani smo prisjetiti se da je krajnji cilj stvorenoga svijeta u Božjoj „vječnoj suboti“. Putovanje je to koje ima svoje mjesto u vremenu, obuhvaćajući sedmodnevni tjedni ritam, ciklus od sedam godina i veliku Jubilarnu godinu koja dolazi na kraju sedam subotnjih godina.

Jubilej je, također, i vrijeme milosti za prisjetiti se izvornog poziva stvorenog svijeta da postoji i razvija se kao zajednica ljubavi. Postojimo samo u odnosima: s Bogom Stvoriteljem, s našom braćom i sestrama kao članovima zajedničke obitelji i sa svim Božjim

stvorenjima unutar našeg zajedničkog doma. „Sve je u odnosu, a mi ljudi ujedinjeni smo kao braća i sestre na čudesnom hodočašću, povezani ljubavlju koju Bog ima prema svakom stvorenju i koja nas također povezuje u ljubavi s bratom Suncem, bratom Mjesecom, sestrom Rijekom i majkom Zemljom.“ (usp. *LS*, 92)

Jubilej je, dakle, vrijeme prisjećanja u kojem čuvamo uspomenu našeg među-relacijskog postojanja. Uvijek se moramo prisjećati kako je „sve međusobno povezano i da je istinska briga za vlastiti život i za naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti prema drugima.“ (*LS*, 70).

### 2. Vrijeme povratka

Jubilej je vrijeme povratka i kajanja. Prekinuli smo veze koje su nas ujedinjavale sa Stvoriteljem, s drugim ljudima i ostalim stvorenim svijetom. Moramo izliječiti te oštećene odnose koji su neophodni za nas i cjelokupni život.

Jubilej je vrijeme povratka Bogu, našem ljubljenom Stvoritelju. Nije moguće živjeti u skladu sa stvorenim svijetom ako nismo u miru sa Stvoriteljem, izvorom i ishodištem svih stvari. Kao što je primijetio papa Benedikt, „brutalna konzumacija stvorenoga počinje tamo gdje nema Boga, tamo gdje je materija postala samo materijal za nas, gdje smo mi sami krajnja mjera, gdje je sve jednostavno naše vlasništvo“ (Susret sa svećenicima, đakonima i sjemeništarima biskupije Bolzano-Bressanone, 6. kolovoza 2008.).



Jubilej nas poziva da još jednom razmislimo o drugim ljudima, posebno siromašnima i najranjivijima. Pozvani smo ponovno prihvatiti Božji izvorni plan ljubavi o stvaranju kao zajedničku baštinu, gozbu koju dijelimo sa svom našom braćom i sestrama u duhu zajedničkoga življenja; ne u međusobnom nadmetanju, već u radosnom zajedništvu u kojem se međusobno podržavamo i štitimo. Jubilej je vrijeme za oslobađanje potlačenih i svih okovanih u okove različitih oblika modernog ropstva, uključujući trgovinu ljudima i dječji rad.

Nadalje, moramo početi ponovno oslušivati samu zemlju, u Svetom pismu prikazanu kao *adamah*, tlo od kojeg je stvoren čovjek, *Adam*. Danas nas glas stvaranja opominje da se vratimo na svoje ispravno mjesto u prirodno stvorenom redu – da se prisjetimo kako smo dio ove međusobno povezane mreže života, a ne njegovi gospodari. Raspad biološke raznolikosti, vrtoglavi porast klimatskih katastrofa, nejednak utjecaj trenutne pandemije na siromašne i ranjive: sve je to poziv na uzbunu pred neobuzdanom pohlepom i potrošnjom.

Osobito tijekom ovog Vremena stvorenoga, oslušujmo otkucaje stvaranja. Naime, svijet je stvoren kako bi naviještao Božju slavu, kako bi nam pomogao u svojoj ljepoti otkriti Gospodara svega stvorenoga i vratiti mu se (usp. sv. Bonaventura, *In II Sent.*, I, 2, 2, q. 1, zaključak; *Brevil.*, II, 5.11). Zemlja od koje smo sazdana mjesto je molitve i meditacije. „Probudimo estetski i kontemplativni osjećaj kojeg nam je Bog dao“ (*Querida Amazonia*, 56). Sposobnost divljenja i kontempliranja nešto je što posebno možemo naučiti od naše domorodačke braće i sestara, koji žive u skladu sa zemljom i njezinim višestrukim oblicima života.

### 3. Vrijeme odmora

U svojoj mudrosti, Bog je odredio subotu kako bi se zemlja i njezini stanovnici mogli odmoriti i obnoviti. Međutim, današnji način života tjera planet izvan njegovih granica. Naša stalna potražnja za rastom i beskrajni ciklus proizvodnje i potrošnje iscrpljuju prirodni svijet. Šume se sijeku, tlo erodira, polja propadaju, pustinje rastu, mora postaju sve kiseliya, a oluje jačaju. Stvorenje jeca!

Tijekom Jubileja, Božji narod pozvan je odmoriti se od svog uobičajenog rada kako bi omogućio zemlji da se izliječi i obnovi, jupravo zahvaljujući padu uobičajene potrošnje. Danas moramo pronaći pravedne i održive načine života koji mogu pružiti Zemlji odmor koji joj je potreban, načine koji pružaju dovoljno sredstava za život, a ne uništavaju ekosustave koji nas održavaju.

Na neki nas je način trenutna pandemija dovela do ponovnog otkrivanja jednostavnijih i održivih načina života. Kriza nam je u neku ruku dala priliku razviti nove načine života. Već možemo vidjeti kako se zemlja može oporaviti ako joj dopustimo da se odmori: zrak postaje čišći, vode bistrije, a životinje su se vratile na mnoga mjesta s kojih su prethodno nestala. Pandemija nas je dovela do raskrižja. Moramo iskoristiti ovaj odlučujući trenutak kako bismo okončali svoje suvišne i destruktivne ciljeve i aktivnosti te njegovati vrijednosti, veze i aktivnosti koje daju život. Moramo preispitati svoje navike upotrebe energije, potrošnje, prijevoza i prehrane. Moramo ukloniti nebitne i štetne aspekte iz svojih gospodarstava i stvoriti plodonosne načine trgovanja, proizvodnje i prijevoza robe.

### 4. Vrijeme obnove

Jubilej je vrijeme obnove izvorne harmonije stvaranja i liječenja ugroženih ljudskih odnosa.

Jubilej nas poziva da ponovno uspostavimo pravedne društvene odnose, svima vraćajući slobodu i dobra te opraštajući dugove. Ne bismo smjeli zaboraviti povijest iskorištavanja južnog dijela Zemlje koje je stvorilo ogroman ekološki dug, uglavnom zbog krađe dobara i prekomjerne upotrebe zajedničkog prostora za zbrinjavanje otpada. Vrijeme je za vraćenje pravde. U tom kontekstu ponavljam svoj poziv za oprost duga najranjivijim zemaljama, prepoznajući ozbiljne učinke medicinske, socijalne i ekonomske krize s kojima se suočavaju kao rezultat Covid-19. Također, potrebno je osigurati da poticaji za oporavak, koji se razvijaju i primjenjuju na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, budu učinkoviti. Politika, zakonodavstvo i ulaganja moraju biti usmjereni na opće dobro i jamčiti ispunjavanje globalnih socijalnih i ekoloških ciljeva.





Također, moramo obnoviti zemlju. Budući da se nalazimo u klimatskoj opasnosti, obnova klimatske ravnoteže je od najveće važnosti. Ponestaje nam vremena, na što su nas podsjetila naša djeca i mladi. Moramo učiniti sve što je u našoj moći da ograničimo porast prosječne globalne temperature ispod praga od 1,5° C, kako je utvrđeno Pariškim klimatskim sporazumom, jer će se prekoračenje te granice pokazati katastrofalnim, posebno za siromašne zajednice širom svijeta. U ovom kritičnom trenutku moramo se zauzeti za generacijsku i međugeneracijsku solidarnost. Pripremajući se za glavni klimatski summit u Glasgowu u Ujedinjenom Kraljevstvu (COP 26), potičem svaku zemlju da usvoji ambicioznije nacionalne ciljeve za smanjenje emisija.

Od presudne je važnosti i obnova bioraznolikosti u kontekstu nestanka vrsta i degradacije ekosustava. Moramo podržati poziv Ujedinjenih naroda da se 30% zemljine površine proglasizaštićenim područjem do 2030. godine, kako bi se zaustavila alarmantna stopa gubitka biološke raznolikosti. Pozivam međunarodnu zajednicu na zajedničku suradnju kako bi osiguralo da Sastanak o biološkoj raznolikosti (COP 15) u Kunmingu u Kini bude prekretnica prema ponovnoj uspostavi Zemlje kao doma života u punini, kako je Stvoritelj i želio.

Pozvani smo pravedno obnavljati, osiguravajući da oni koji su generacijama naseljavali zemlju, mogu ponovno u potpunosti povratiti kontrolu nad njezinom upotrebom. Domorodačke zajednice moraju biti zaštićene od tvrtki, posebno multinacionalnih, koje, štetnim vađenjem fosilnih goriva, minerala, drva i agroindustrijskih proizvoda, čine ono što ne mogu u svojim matičnim zemljama iz kojih potječe njihov kapital.“ (usp. LS, 51). Ovaj korporativni prekršaj predstavlja „novi oblik kolonijalizma“ (sv. Ivan Pavao II., *Obraćanje Papinskoj akademiji društvenih znanosti*, 27. travnja 2001., cit. u *Querida Amazonia*, 14.), koji sramotno iskorištava siromašne zajednice i zemlje koje očajnički žude za gospodarskim razvojem. Moramo ojačati nacionalno i međunarodno zakonodavstvo kako bi se regulirale aktivnosti ekstraktivnih tvrtki i oštećenima osigurao pristup pravdi.

### 5. Vrijeme radosti

U biblijskoj tradiciji Jubilej predstavlja radostan događaj, čiji početak je označavao zvuk trublje koji je odjekivao čitavom zemljom. Znamo da je vapaj Zemlje i siromaha posljednjih godina postao još glasniji i bolniji. Istodobno, svjedoci smo i kako Duh Sveti nadahnjuje pojedince i zajednice širom svijeta da se okupe kako bi obnovili zajednički dom i obranili najranjivije u našoj sredini. Svjedoci smo postupne pojave velike mobilizacije ljudi koji odozdo i s periferije velikodušno rade na zaštiti zemlje i siromašnih. Raduje vidjeti toliki broj mladih ljudi i zajednica, posebno domorodačkih, koji su predvodnici u odgovoru na ekološku krizu. Oni pozivaju na Jubilej Zemlje i na novi početak, svjesni da se „stvari mogu mijeniti“ (LS, 13).

Raduje nas i kada vidimo kako posebna godišnjica *Laudato Si* nadahnjuje mnoge inicijative na lokalnoj i globalnoj razini za brigu o našem zajedničkom domu i siromašnima. Ova bi godina trebala dovesti do dugoročnih operativnih planova za bavljenje integralnom ekologijom u našim obiteljima, župama i biskupijama, redovničkim zajednicama, školama i sveučilištima, zdravstvu, poslovnim i poljoprivrednim institucijama, kao i u mnogim drugim područjima.

I mi se radujemo što se vjerske zajednice okupljaju kako bi stvorile pravedniji, mirniji i održiviji svijet. Posebno smo sretni što Vrijeme stvorenoga postaje istinska ekumenska inicijativa. Nastavimo rasti u svijesti da svi živimo u zajedničkom domu kao članovi jedne obitelji.

Radujmo se jer u svojoj ljubavi Stvoritelj podržava naše skromne napore za Zemlju. To je također Božja kuća, gdje je njegova Riječ „postala tijelom i nastanila se među nama“ (Iv 1,14), mjesto na kojem se izljev Duha Svetoga neprestano obnavlja.

„Pošalji Duha svoga, Gospodine, i obnovi lice zemlje“ (usp. Ps 104,30).

Rim,  
Sveti Ivan Lateranski,  
1. rujna 2020.  
FRANJO

ika



CCEE

## Europske Crkve pozivaju na slavlje „vremena stvorenoga“ kao jubileja Zemlje

Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Konferencija europskih Crkvi (KEK) u zajedničkom priopćenju objavljenom 25. kolovoza u Bruxellesu u povodu Svjetskoga dana molitve za skrb o stvorenomu, 1. rujna, i Vremena stvorenoga, od 1. rujna do 4. listopada, blagdana sv. Franje Asiškoga, pozivaju na slavlje bogatstva vjere kao izraza čuvanja zajedničkoga doma, prenosi Vatican News.

„Biblijski koncept jubilarne godine stremi ravnoteži socijalnih, gospodarskih i ekoloških uvjeta, za što se kršćani moraju zauzimati“, ističe se u priopćenju koje su potpisali predsjednik CCEE-a kardinal Angelo Bagnasco i predsjednik KEK-a Christian Krieger. Ove je godine pandemija koronavirusa pokazala kako je čvrsto svijet međusobno povezan, posvijestivši svima da nismo odvojeni jedni od drugih i koliko su krhki uvjeti ljudskog zdravlja i dobrobiti. Posljedice pandemije prisiljavaju ljude da ozbiljnije shvate važnost održivog razvoja za cijelu Zemlju. Tim više s obzirom na razaranje okoliša i prijetnje klimatskih promjena, ističe se u dokumentu europskih biskupa.

„Stvoreno je Božji dar čovječanstvu i svim živim bićima, stoga je naša obveza štiti ga

kao dobri i odgovorni upravitelji i istinske sluge Božje, što poručuje i papa Franjo u enciklici *Laudato si'* pozivajući na dijalog svih o budućnosti Zemlje“, ističe se u priopćenju.

Slavlje Svjetskoga dana molitve za skrb o stvorenomu i Vremena stvorenoga ima važnu ekumensku dimenziju, poručuje se nadalje u dokumentu. Dok slavimo te dane prisjetimo se prošlosti i zahvalimo na prijedlogu pokojnoga ekumenskoga patrijarha Dimitriosa I. iz 1989. Od tada su ideja *Vremena stvorenoga* i njegov ekumenski duh potvrđeni europskim ekumenskim susretima u zajedničkoj organizaciji CCEE-a i KEK-a u Baselu 1989., Grazu 1997. i Sibiju 2007., zaključuje se u zajedničkom priopćenju.

Vijeće europskih biskupskih konferencija čine predsjednici katoličkih BK na europskom kontinentu. Konferencija europskih Crkava okuplja pak 114 Crkava pravoslavne, protestantske i anglikanske baštine iz cijele Europe.

Svjetski dan molitve za skrb o stvorenomu **ustanovio je papa Franjo 2015.**

*kta*







## Poruka Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za "Godinu Božje Riječi"

Draga braćo i sestre!

Ove godine navršava se 1600 godina od smrti crkvenoga naučitelja Sv. Jeronima (347.-420.), prevoditelja i tumača Svetoga pisma. Potaknuti ovom značajnom obljetnicom, mi biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, na svom 78. redovitom zasjedanju u Banjoj Luci, koje je održano 13. i 14. srpnja 2020., odlučili smo za područje naše Biskupske konferencije proglasiti „Godinu Božje Riječi“. Ona će započeti na liturgijski spomendan sv. Jeronima, 30. rujna 2020., i završiti na isti dan 2021. godine.

### Stridon rodno mjesto Sv. Jeronima

Prema jednoj od znanstvenih teorija, rodno mjesto sv. Jeronima, Stridon, nalazilo se na području današnjega Grahovskog Polja. Početna podloga za tu tvrdnju, koja je prisutna u ozbiljnim studijama o ovom svecu, jest tekst samoga Sv. Jeronima, koji se u jednomu svom djelu 392./393. godine (*De viris illustribus*) predstavlja kao „Jeronim rođen od oca Euzebija u mjestu (lat. oppidum – selo, sajmište, utvrda, grad) Stridonu koji, razoren od Gota, nekoć bijaše granica Dalmacije i Panonije“.

Naša nakana nije baviti se pitanjem: Gdje je bio Stridon? na koje znanost do danas nije dala siguran odgovor. Stoga samo podsjećamo da je u stručnoj literaturi vrlo zastupljena i teza, prema kojoj je Stridon bio negdje na širem području današnjega Grahovskog Polja. Ta teorija ima svoje razloge i zastupnike i u svjetskoj znanstvenoj literaturi vrlo je prisutna.

Naša je nakana pastoralna. Odnosno, nama je 1600. obljetnica smrti Sv. Jeronima, koji je 420. godine umro u Betlehemu, i koji je rođen u Stridonu, gdje god da je on bio, neposredan povod da Crkva u svom dušobrižništvu kroz narednu godinu s još većim marom i pobožnošću širi, čita i razmatra poruku Božju sadržanu u Svetom Pismu.

### Sv. Jeronim prevoditelj i tumač Svetoga Pisma

Jeronimove zasluge u tumačenju i prevodenju Svetoga Pisma iznimno su velike pa se za njega obično kaže, da je bio najbolji naučitelj u tumačenju Biblije. On se, na poticaj pape Damaza, 382. godine, posvetio popravljaju postojećega prijevoda Svetoga Pisma na latinski jezik, jer taj stariji prijevod – *Italu* – trebalo je uskladiti s hebrejskim i grčkim izvornicima. I otada pa do kraja svoga života Sv. Jeronim najviše se bavio tumačenjem i prijevodom Svetoga Pisma, a njegova verzija popravljena prijevoda na latinski prešla je s vremenom u opću uporabu u Katoličkoj Crkvi te je potom prozvana *Vulgata*.

Velik je u starini bio utjecaj duhovnosti Sv. Jeronima, prema kojoj on svakog Isusova učenika, a posebice monaha, vidi kao čovjeka u hodu prema Kristu po čitanju, proučavanju i meditaciji Svetoga pisma. Štoviše, smatrao je da Krista može upoznati samo onaj tko poznaje Pismo. I obratno, neznanje Pisma smatrao je glavnim razlogom nepoznavanja Krista. O tomu je u proslavu za Knjigu Izaije proroka napisao legendaran odlomak: „Pokoravam se Kristovoj zapovijedi kada kaže: ‘Istražujte Pisma’ (Iv 5,39). Također reče; ‘Tražite pa ćete naći’ (Mt 7,7). Inače bih čuo sa Židovima: ‘Lutate jer ne poznate Pisma ni Božju istinu’ (Mt 22,29). Po apostolu Pavlu, Krist je Božja snaga i Božja mudrost. Zato tko ne zna Pisma, ne pozna Božju snagu ni Božju mudrost. Neznanje Pisma jest nepoznavanje Krista“ (In Isaiam, Prologus, PL 24,17).

Jeronimova rečenica: „Neznanje Pisma jest nepoznavanje Krista“ nadahnula je i papu Franju. On je navodi u svom apostolskom pismu „Aperuit illis“ kojim je, na spomendan sv. Jeronima 30. rujna 2019., Treću nedjelju kroz godinu za cijelu Katoličku Crkvu proglasio „Nedjeljom Božje Riječi“. Učinio je to radi proslave, razmatranja i širenja Svetoga Pisma, ali i radi jačanja veza sa židovskim narodom i molitve za jedinstvo kršćana.



### **Tko zna Pisma, poznaje Krista, Božju snagu i Božju mudrost**

Uvjereni smo da „Krista, Božju snagu i Božju mudrost“ (1 Kor 1,24) pozna samo onaj tko zna Pisma. Ta misao sv. Jeronima i njegovo velezaslušno djelo u prevođenju i tumačenju Svetoga Pisma potaknuli su i nas biskupe da, u povodu 1600. obljetnice njegove smrti, za područje naše Biskupske konferencije proglasimo „Godinu Božje Riječi“.

Prvoga dana „Godine Božje Riječi“, 30. rujna 2020., organizira se svečano misno slavlje u župi Bosansko Grahovo. Istoga dana u župi Skopaljska Gračanica, kojoj je Sv. Jeronim drugi nebeski zaštitnik, također se obilježuje početak Godine Riječi Božje. Naravno, i jedno i drugo euharistijsko slavlje održava se sa svećenicima i vjernicima uz poštovanje propisa mjerodavnih crkvenih i državnih vlasti u vezi s pandemijom koje budu na snazi u tom trenutku.

Kršćanski se vjernici duhovno hrane Božjom Riječju. Čitaju je i razmatraju. Rastu u njezinu razumijevanju. Ponizno joj služe. Stalno osluškuju Božji govor. Znaju da je uvijek velika potreba za glasom s Nebesa. Svjedoče i naviještaju poruku Pisma. I tako se posvećuju. To je uvijek važno, a posebice u vrijeme u kojemu se sve više širi pojava relativizma.

Pozivamo sve članove naših biskupija, župnike i vjernike, ostale svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništare da se tijekom „Godine Božje Riječi“ još više posvete čitanju, proučavanju, širenju i razmatranju

Svetoga pisma. Neka se, gdje je to moguće, organiziraju kateheze i drugi oblici pouke o Bibliji, što vrijedi osobito za župne i redovničke zajednice. U nekima od tih zajednica bit će moguće, možda kroz Došašće i Korizmu, u vrijeme koje bude najprikladnije, za skupine vjernika prirediti kontinuirano čitanje svetih tekstova, pri čemu se svaki put može uvesti prikladnom poukom i tumačenjem. Bilo bi pastoralno vrlo korisno, ako bi se u svakoj obitelji našao primjerak Biblije, ili barem Novi zavjet, tako da se također u obiteljskom krugu mogu čitati sveti tekstovi. Pozivamo i sve vjeroučitelje i nastavnike vjeronauka u školama, kao i one koji okupljaju studente, učenike, drugu mladež, duhovne pokrete i staleške grupe: neka tijekom sljedeće godine u njihovim katehezama, propovijedima, seminarima i duhovnim obnovama Sveto pismo bude najvažnija tema i sadržaj.

Po zagovoru Sv. Jeronima, kojega katolički vjernici u hrvatskom narodu rado štiju te su ga izabrali za zaštitnika mnogih ustanova, župa, udruga ili mu posvetili crkve, kapelice, oltare, na sve vas zazivamo Božji blagoslov sa željom, da proučavajući i razmatrajući Pisma, još više svi upoznamo Krista, Božju snagu i Božju mudrost.

*Sarajevo, na blagdan sv. Mateja  
apostola i evanđelista, 21. rujna 2020.  
Biskupi Biskupske konferencije BiH*





## Priopćenje sa 78. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

BK BiH

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su 13. i 14. srpnja 2020. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci svoje 78. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH. U radu zasjedanja sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH i delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Milan Stipić, apostolski upravitelj Križevačke eparhije, koji je prenio najvažnije informacije iz života Crkve u Republici Hrvatskoj.

Na početku zasjedanja s biskupima se susreo i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto koji je odao priznanje biskupima, svećenstvu i svim članovima biskupijskih zajednica da i u teškom vremenu pandemije koronavirusa nastoje živjeti svoju vjeru i ispuniti svoje poslanje.

Biskupi su odobrili Pravilnik đakonske pastoralne godine Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine koju će pohađati pripravnici za prezbiterat, nakon završena filozofsko-bogoslovnog studija, a koja se sastoji od studijskog dijela i đakonskog pastoralnog praktikuma. Voditeljem programa bit će imenovan profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu mons. Pavo Jurišić, a njegovim zamjenikom duhovnik na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu fra Miro Relota.

Budući da je, zbog ograničenja u vrijeme pandemije koronavirusa, moralo biti otkazano redovito proljetno zasjedanja Biskupske konferencije BiH u Mostaru, biskupi su na ovom zasjedanju saslušali izvješća predsjednika Komisija, Vijeća i drugih tijela Biskupske konferencije BiH.

Saslušavši izvješće kardinala Puljića o radu Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK BiH, biskupi su izrazili zadovoljstvo da je i ove godine u okviru Molitvene osmine, u dogovoru s Mitropolijom dabrobosanskom, organizirano Ekumensko bogoslužje Riječi u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, 18. siječnja 2020. kada je mitropolit dabrobosanski gospodin Hrizostom izrekao propovijed te Molitva za jedinstvo kršćana u Sabornoj crkvi Rođenja Presvete Bogorodice u Sarajevu kada je propovijedao kardinal Puljić

kao i Ekumenski koncert kršćana grada Sarajeva. Nadaju se da će ta tradicija, unatoč svemu, biti nastavljena. U svom izvješću o radu Vijeća za bogoslovna i Vijeća za mala sjemeništa BK BiH u 2019. godini kardinal Puljić poseban naglasak stavio je na redoviti godišnji edukacijsko-formativni program u okviru početne i trajne formacije koji su organizirala ova Vijeća u suradnji s Centrom za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije, od 28. do 30. rujna 2019. u Sarajevu, a na kojem su sudjelovali poglavari, bogoslovi i sjemeništarci iz svih pet bogoslovnih i malih sjemeništa u BiH kao i veći broj redovnica raznih kongregacija.

Govoreći o radu Vijeća za sredstva društvenoga priopćivanja, nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata mons. Tomo Vukšić, između ostalog, izvijestio je o obilježavanju Dana sredstava društvenoga priopćivanja u Bosni i Hercegovini, u nedjelju 29. rujna 2019. kada su pastoralnim djelatnicima i medijima poslani prigodni materijali, a središnja Sveta misa slavljena u župi Drvar. Spomenuo je i da je Stručno tijelo za prijenos liturgijskih slavlja BK BiH priredilo i objavilo kalendar liturgijskih i drugih slavlja za medijsko praćenje u 2020. godini. U svojstvu predsjednika Komisije za nauk vjere BK BiH nadbiskup Vukšić upoznao je biskupe s tri dokumenta koja je u posljednjih godinu dana objavila Kongregacija za nauk vjere te izrazio radost da u tom razdoblju nije postojao razlog zbog kojega bi kao Komisija trebali reagirati.

Upoznajući biskupe s radom Vijeća za liturgiju BK BiH u 2019. godini, biskup banjolučki mons. Franjo Komarica izvijestio je o susretima ovoga Vijeća s članovima Liturgijske komisije Hrvatske biskupske konferencije i tijeku prevođenja Rimskog misala i drugih liturgijskih tekstova te tiskanju novoga Kantuala za hrvatsko govorno područje i izdanju HBK i BK BiH. Biskupi su s radošću primili na znanje da je ovih dana ponovo otisnuta liturgijska crkvena pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu – vlastitosti BK BiH*. Biskup Komarica izvijestio je i o djelovanju Komisije *Justitia et pax* BK BiH koja je, uz *Dan ljudskih prava*, 10. prosinca 2019. analizirala aktualnu društveno-političku



situaciju te javnim priopćenjem ukazala, između drugih zabrinjavajućih kršenja ljudskih prava, i na pojedine pogubne posljedice provedbe entitetskog Zakona RS o premjeru i fuzioniranju grunтовnice i katastra, s obzirom na prognane katolike (i druge).

Nakon što ih je apostolski upravitelj Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanke biskupije mons. Ratko Perić u svom izvješću o radu Vijeća za katehezu i novu evangelizaciju upoznao s provedbom vjeronauka u školi, biskupi su izrazili zahvalu i potporu vjeroučiteljima u školama koji su se, u vrijeme pandemije koronavirusa, na odgovoran način uključili u izvođenje *online* nastave. Izražavaju potporu organiziranju Vjeronaučne olimpijade i Katehetske škole na razini Biskupske konferencije BiH. Također potiču sve svećenike, redovnike, redovnice i druge osobe uključene u župni pastoral da zdušno čuvaju župnu katehezu i da je ne svedu isključivo na pripremu za primanje sakramenata prve pričesti i krizme. Biskup Perić izvijestio je i o radu Vijeća za kler BK BiH s posebnim osvrtom na IV. Susret svećenika BiH održan na Kupresu, 5. lipnja 2019. i na VII. Međudekanski susret u Travniku koji je upriličen, 5. ožujka 2020. kao i na Nedjelju solidarnosti tijekom koje je prikupljena kolekta za pomoć župama s malim brojem vjernika.

O radu Vijeća za laike i Odbora za mlade BK BiH govorio je pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren koji se posebno osvrnuo na djelovanje 27 vjerničkih laičkih udruga u BiH papinskog i biskupijskog karaktera koje su nastale na osnovi određene karizme. Ukazao je na potrebu stvaranja mreže katoličkih laika koja bi okupljala članove svih udruga, pokreta i zajednica, ali i sve druge aktivne laike u Crkvi i društvu. Progovorio je i o aktivnostima Odbora za mlade i pripremama za Susret hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu 9. i 10. svibnja 2020. koji je, zbog ograničenja u vrijeme pandemije koronavirusa, morao biti otkazan. U svom izvješću o prošlogodišnjem radu Vijeća za obitelj posebno se osvrnuo na obilježavanje II. Obiteljskog dana BiH koji je održan na Kupresu 27. i 28. srpnja 2019. te podsjetio da je pokrenuta velika molitvena devetnica pod naslovom: *Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini moli za život*. Biskupi pozivaju sve članove biskupijskih zajednica, a osobito one iz kupreškog, bugojanskog, tomislavgradskog i livanjskog kraja da sudjeluju na Svetoj misi i klanjanju Presvetom Oltarskom Sakramentu

na uočnicu III. Obiteljskog dana u BiH, 25. srpnja u 18 sati i na svečanom Euharistijskom slavlju u nedjelju, 26. srpnja u 11 sati u crkvi Svete Obitelji na Kupresu.

Pošto su upoznati s radom Pedagoškog vijeća Sustava katoličkih škola za Europu, biskupi su pohvalili rad Vijeća i cijelog Sustava u teškim uvjetima u vrijeme pandemije. Također su s dubokim žaljenjem primili informaciju da je Banjolučka biskupija bila prisiljena zatvoriti Srednju medicinsku školu Katoličkoga školskog centra u Bihaću jer Vlada Unsko-sanskoga kantona posljednjih godina nije pokazala spremnost uvrstiti ovu školu u svoj proračun kao što to čine drugi kantoni u BiH u kojima djeluju katoličke škole.

Biskupi su primili na znanje Izvješće o radu Tajništva BK BiH i Katoličke tiskovne agencije koja nastoji odgovoriti izazovima vremena i istinito informirati o djelovanju Biskupske konferencije BiH, ali i o životu Crkve u ovoj zemlji.

S posebnim zanimanjem biskupi su saslušali Izvješće o misijskim aktivnostima u Misijskoj godini u BiH i Izvanrednom misijskom mjesecu listopadu 2019. godine. Izrazili su zahvalnost nacionalnom ravnatelju i svim dijecezanskim ravnateljima u BiH za brojne inicijative i akcije buđenja misijske svijesti i potpore misijama i misionarima u što su se uključili brojni djelatnici u pastoralu. Osobitu zahvalnost izražavaju svim članovima svojih biskupijskih zajednica koji na bilo koji način podupiru misije i misionare.

Saslušavši opširno izvješće o djelovanju Caritasa Bosne i Hercegovine i o provedbi brojnih projekata kao i izvješće Nadzornog vijeća Caritasa BiH, biskupi su izrazili potporu svim karitativnim djelatnicima na čelu s njihovim ravnateljima. Također pozivaju sve vjernike da budu otvoreni pomoći svima koji su u potrebi. Posebnu zahvalnost i ovom prigodom izražavaju svim dobročiniteljima iz inozemstva i iz BiH te pozivaju svoje vjernike da za njih svakodnevno mole.

Pošto su se osvrnuli na događanja u povodu Svete Mise 16. svibnja 2020. u katedrali Srca Isusova u Sarajevu za sve žrtve Drugoga svjetskoga rata i posebice za žrtve kojima je život, bez pravedna postupka i suda, oduzet nakon toga rata, biskupi podsjećaju sve, a posebno one predstavnike vlasti koji u svojim javnim istupima nisu poštovali vjersku slobodu, da je "neotuđivo pravo Katoličke Crkve, kao što je neotuđivo pravo i svake druge Crkve i vjerske zajednice, u skladu sa



zakonitim unutrašnjim ustrojem, vršiti svoje bogoštovlje, molitve i obrede i odgajati vjernike u svojoj vjeri". Također i ovom prigodom odbacuju sve nepravedne sudove i insinacije s obzirom na Svetu Misu. Izražavaju žaljenje što su, umjesto sućuti prema svim ubijenima tijekom Drugoga svjetskog rata, ali i prema desetcima tisuća likvidiranih nakon prestanka Drugoga svjetskog rata, mnogi pokušali opravdati komunističke zločine potpuno neutemeljeno poistovjećujući komunizam i antifašizam. Moleći Božje milosrđe i mir svim pokojnima, biskupi su se uvijek zalagali i zalažu se za izgradnju mira među živima imajući na umu da je istinski mir uvijek utemeljen na pravdi i na istini. Posebnu zahvalnost upućuju svima koji su, unatoč stvorenoj hajci, ostali čvrsti u vjeri te molili za pokojne i svima koji su bili i ostali potpora na putu traženja istine.

Biskupi su tajnim glasovanjem izabrali dosadašnjeg predsjednika Biskupske konferencije BiH kardinala Puljića i potpredsjednika nadbiskupa koadjutora Vukšića na nove petogodišnje mandate. Za člana Stalnoga vijeća izabrali su biskupa Semrena.

Biskupi su odlučili proglasiti Godinu Božje

Riječi koja će započeti na spomendan crkvenoga naučitelja sv. Jeronima u povodu 1600. obljetnice njegove smrti, 30. rujna 2020. Toga dana kardinal Puljić predvodit će Misno slavlje u župi Bosansko Grahovo gdje se, prema jednoj od teorija, nalazio rodni grad sv. Jeronima Stridon.

Biskupi i ovom prigodom pozivaju mjerodavne vlasti na donošenje zakona o restituciji i na povrat oduzete imovine. Budući da je ovo zasjedanje održano u Banjoj Luci, oni pozivaju lokalne, entitetske i državne vlasti da pokažu osobito razumijevanje za bivšu trapističku opatiju Marija Zvijezda u tom gradu zbog njezina dragocjena doprinosa cijelom ovom kraju, ali i zbog budućega, konstruktivnog za opće dobro, djelovanja Crkve na ovim prostorima.

Biskupi će, 15. srpnja 2020. na svetkovinu sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije i naslovnika katedrale, sudjelovati na Euharistijskom slavlju koje će predvoditi kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputiti biskup Semren.

*Banja Luka, 14. srpnja 2020.*

*Tajništvo BK BiH*

## Proslava Sv. Bonaventure – nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije

Svetkovina Sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije i stolne crkve, 15. srpnja 2020. proslavljena je svečanim Euharistijskim slavljem koje je u katedrali u Banjoj Luci predvodio predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, u zajedništvu s mjesnim biskupom mons. Franjom Komaricom, nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata mons. Tomom Vukšićem i pomoćnim biskupom banjolučkim mons. Markom Semrenom. Koncelebrirao je 31 svećenik, a sudjelovale su i sestre Klanjateljice Krvi Kristove, sestre Majke Terezije – Misionarke Ljubavi i Milosrdnice sv. Vinka Paulskog i

drugi vjernici kojih je bio nešto manji broj zbog pandemije koronavirusa.

Pozdravnu riječ kardinalu Puljiću i biskupima koju su, nakon završenog 78. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije BiH, ostali na proslavi patrona, svećenicima i redovnicima franjevcima, sestrama redovnicama i dragim Kristovim vjericima laicima uputio je biskup Komarica. „Najdičniji živući sin naše mjesne Crkve, Banjolučke biskupije – naš uzoriti kardinal Vinko zaređen je za Kristovog svećenika prije 50 godina i sada slavi svoj Zlatni svećenički jubilej. Pozivam Vas sve, a osobito one među nama, koji iduće nedjelje, 19. srpnja ovog mjeseca nećete moći biti u župnoj crkvi u Trapistima, gdje je naš Zlatomisnik imao istog datuma



1970. svoju mladu misu da danas zahvalite Bogu za sve milosti i blagoslove u njegovom izuzetno plodnom životu, u službi Bogu, Crkvi, našem narodu i ovoj zemlji“, kazao je biskup Komarica potičući sve da u molitve uključe „zahvaljivanja i prošnje i svu našu bolesnu, spriječenu i odsutnu braću i sestre, od kojih su mnogi s nama duhovno i molitven povezani, iako su tjelesno – ne svojevrijedno – prisiljeni biti daleko od nas“. Podsjetio je i da je na današnji dan prije 31 godinu preuzeo upravu Banjolučke biskupije te pozvao sve da zajedno sa njim zahvale Bogu „za svu njegovu pomoć i milosrđe tijekom proteklih bremenitih i izazovnih godina i da ga zamolimo za njegovu skrb i providnost sa svima u vremenu koje je pred nama“.

Prigodnu propovijed uputio je biskup Semren koji je na početku pozvao sve okupljene da, „slaveći danas sv. Bonaventuru, zaštitnika banjolučke katedrale i biskupije, usmjere svoje molitve, razmišljanja i čitavo svoje biće na Isusa Krista“. „Kao što se u središtu ljudskog tijela nalazi srce kao pokretač svega, tako je u središtu Bonaventurine misli i djela Isus Krist. Takav stav Bonaventura je izgradio ugledajući se u svoga uzora sv. Franju Asiškoga, koji ga je ozdravio od bolesti na smrt. Otac liječnik bespomoćno je gledao svoje bolesno dijete. Majka je u vjeri potražila pomoć kod sv. Franje i bila uslišana. Čudom je mali Ivan ozdravio, te je poslije i sam postao franjevac, dobivši ime Bonaventura. U sv. Franji i u njegovom pokretu Ivan-Bonaventura razaznao je Kristovo djelovanje“, kazao je biskup Semren ističući da je Isus Krist uvijek imao središnju ulogu u Bonaventurinu životu i naučavanju.

„Sva njegova misao bila je duboko kristocentrična. Posebno je isticao da mala braća franjevci živeći zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti, ostvaruju savjete evanđelja tj. nasljeduju samoga Isusa Krista. Crkva biva sjajnijom i ljepšom zbog vjernosti pozivu onih njezinih sinova i kćeri koji ne samo da provode u

život evanđeoske zapovijedi, nego su, milošću Božjom, pozvani obdržavati i savjete, svjedočeći tako da je evanđelje izvor radosti i savršenstva. Svojim primjerom i zalaganjem obnovio je cijeli Franjevački red te je nazvan njegovim drugim utemeljiteljem. Jedan je od najučćenijih članova Reda, a i jedan od najponiznijih franjevaca. Bio je najbogatiji znanošću, ali i najspremniji na poslušnost, učitelj znanosti i učitelj života. Ne vrijedi znanost bez ljubavi, ni mudrost bez poniznosti“, kazao je biskup Semren.

„Bonaventura je bio jake osobnosti: njegov život, njegova misao i djelovanje teže za mističnim jedinstvom s Bogom. On je rijedak primjer čovjeka koji je u svom životu razvio sve strane svoje osobnosti. Razvio je tjelesnu, duhovnu i umnu stranu svoga bića, razvio je sve sposobnosti koje ga vode životu punom odgovornosti i suodgovornosti. On je s uspjehom odlučno odbio sve ono što ponižava čovjekovo dostojanstvo i dovinuo se do najviših oblika čovječnosti. Čovjek postaje čovjekom tako što sve više teži za uzvišenim životom. Bonaventura se trajno uzdizao na svom putu prema Bogu“, istaknuo je biskup Semren pozivajući sve da prihvate poziv koji im upućuje sveti Bonaventura, serafski naučitelj i njihov zaštitnik. „Stupimo u školu božanskog učitelja: slušajmo njegovu riječ života i istine, koja odzvanja u dubini naše duše. Očistimo naše misli i naša djela, kako bi On mogao prebivati u nama, a mi mogli razumjeti njegov božanski glas, koji nas privlači k pravoj sreći“, poručio je na kraju biskup Semren.

Na kraju Svete mise, nakon što su zajedno izmolili *Molitvu sv. Franje za mir* za potpunu uništenu biskupiju Pyongyang u Sjevernoj Koreji, biskup Komarica zahvalio je svima za sudjelovanje. Posebne riječi srdačne zahvale i oproštaja uputio je dugogodišnjoj voditeljici Katedralnog zbora u Banjoj Luci s. Damjani Kovačević koja će preuzeti službu regionalne tajnice u sjedištu Klanjateljica Krvi Kristove Regije Zagreb.

*kta*





## Svečano proslavljen Treći Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini

BK BiH

Treći Obiteljski dan u BiH, obilježen je u nedjelju, 26. srpnja 2020. u župi Svete Obitelji, kada je u velebnoj kupreškoj crkvi svečano Misno slavlje predvodio predsjednik biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski.

Obiteljskim danom, kojega zajedno organiziraju Vijeće za obitelj Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i župa Svete Obitelji na Kupresu, želi se poglavito skrenuti pozornost na važnost obitelji i očuvanje obiteljskih vrijednosti u društvu, očuvati kršćanski identitet te pozicionirati Kupres kao ključno svetište Svete Obitelji u srednjoj Europi.

Prije svečane procesije, u predulazu crkve upriličeno je primanje u zajednicu vjernika malene Ive Batinić, koja je tijekom Mise primila sakrament krštenja, čime je ovo misno slavlje poprimilo još veći značaj.

U koncelebraciji s kardinalom Puljićem, bio je mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki i predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH, te još šest svećenika, među kojima i kupreški župnik don Tomislav Mlakić.

Misno slavlje skladnim pjevanjem animirao je župni zbor, dok je kod oltara služilo više od 20 ministranata.

Nakon svetopisamskih čitanja i naviještenoga Evandjelja, kardinal Puljić uputio je prigodnu propovijed. Kazao je kako se tijekom ove Mise posebno želi naglasak staviti na vrijednost života. „Bog, stvarajući svijet odlučio je ne biti sam Stvoritelj, nego je stvorio muško i žensko i dao im posebno poslanje da budu suradnici u stvaranju života. Bog daje život preko roditelja. Adam i Eva su prvi bračni par koje je Bog stvorio u raji zemaljskom i dao im zadatak da prenose život (...) Kroz svu povijest Bog je htio da upravo obitelj bude sredstvo po kojem će On izgrađivati spasenje ljudskoga roda. Kada je čovječanstvo ranjeno istočnim grijehom onda je Bog obećao spasitelja. I upravo danas slavimo jedan posebni bračni par – Sv.

Joakima i Anu, koje je Bog okrijepio da preko njih dvoje pošalje na zemlju jednu ženu – Blaženu Djevicu Mariju. Nisu njih dvoje znali da će upravo to njihovo dijete biti bezgrješno (...) Zapravo to je tajna kako Bog računa s čovjekom“, napomenuo je kardinal Puljić objasnivši kako je potrebno probuditi svijest i da čovjek s Bogom surađuje.

„Što Bog združi čovjek neka ne rastavlja. Zato je prevažno da u braku raste ljubav supružnika, ne samo privlačnost prvih dana, nego živjeti darivajući se i tjelesno i duhovno. Nema ljubavi gdje nema žrtve (...) Ljubav je sastavni dio kako se živi žrtva (...) Treba shvatiti: brak je sveta ustanova i to treba živjeti u zajedništvu, uz spremnost žrtvovanja“, kazao je kardinal Puljić progovorivši i o roditeljskom odnosu s djecom. „U zadnje vrijeme posebno primjećujem, kao pastir obilazeći nadbiskupiju i druga mjesta, da mnoga djeca zaborave svoje roditelje. To je tužno. Znete i sami onu: djeca koja su roditelje zaboravila i sami će bit zaboravljeni“, upozorio je kardinal Puljić.

Posebno je naglasio kako se nitko i nikada ne smije miješati između ljubavi muža i žene. „To ne znači da ne smije bit povezan, nego ne smije bit navezan (...) Ne treba se prepasti, nego biti hrabar i živjeti vjernost, zajedništvo. Tužan sam kada čujem za brojnu djecu koja su otišla u drogu zato što su roditelji rastavljeni, zato što ih roditelji ne vole“, podsjetio je kardinal Puljić te poručio: „Bože, čuvaj to gnijezdo obiteljsko (...) daj da naša svaka obitelj bude gnijezdo – gnijezdo ljubavi, gnijezdo zajedništva, gnijezdo razumijevanja, gnijezdo praštanja“!

Potom je, nakon posebne molitve vjernika koja se molila diljem župa BiH, kardinal Puljić krstio malu Ivu.

Na kraju Mise, okupljenima se obratio biskup Semren koji je pozvao da molimo za katoličke i hrvatske obitelji širom svijeta, a poslije njega kupreški je župnik don Tomislav zahvalio svima na organizaciji i u sudjelovanju na III. Obiteljskom danu u BiH. Također, u sjećanje na ovaj dan kardinalu



Puljiću je darovao drveni križ.

Usljedio je blagoslov malene Ive, njezinih roditelja i kume, a potom i blagoslov svih okupljenih.

Spomenimo kako je dan ranije, u subotu, 25. srpnja na uočnicu, Svetu misu predvodio biskup Semren, koji je nakon euharistije predvodio i Molitveno bdijenje za obitelji i

klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu u okviru molitvene devetnice pod geslom: *Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini moli za život* i o 25. obljetnici enciklike pape Sv. Ivana Pavla II. *Evandjelje života*.

*cta*

## Novi Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2020./2021.

Datum: 6. svibnja 2020.

Broj: 289/2020.

Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za euharistijska slavlja i liturgiju časova za godinu Gospodnju 2020./2021. pripremljen je na vrijeme, a isti koriste: Banjolučka biskupija i Vojni ordinarijat u BiH. Pripremljen je prema: Općem rimskom kalendaru za liturgijsku godinu 2020./2021., 3. tipskom izdanju Rimskog misala, Nacionalnom liturgijskom kalendaru Biskupske konferencije BiH s vlastitostima svih nad/biskupija koje ga koriste. U njega su unesene sve nove liturgijske odredbe izdane tijekom zadnjih godinu dana od nadležnih vatikanskih tijela. Ovim odobravam novi Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za sljedeću liturgijsku godinu 2020./2021.

Kao i do sada svaka crkvena ustanova u Vrhbosanskoj nadbiskupiji obvezatna je nabaviti i koristiti samo važeći Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije, koji će kao i do sada svi moći na vrijeme nabaviti preko Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije i Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Drugi direktoriji ne mogu se koristiti na području Vrhbosanske nadbiskupije. Redovničke obitelji u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koristit će vlastiti Direktorij u liturgijskim slavljinama samo svoje redovničke zajednice uvažavajući pri tom važeće liturgijske odredbe s obzirom na Opći rimski kalendar i kalendar Vrhbosanske nadbiskupije.

Izražavam zahvalu priređivaču mons. Tomi Kneževiću i nakladniku Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije.

Želim Vam svako dobro od Gospodina u novoj liturgijskoj godini 2020./2021. i sve Vas iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,  
vrhbosanski nadbiskup metropolit*







## Molitva vjernika

### III. Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini

Nedjelja, 26. srpnja 2020.

Draga braćo i sestre u Isusu Kristu, ujedini se u molitvi za sve naše obitelji u Bosni i Hercegovini da budu istinski Crkva u malom u kojoj se rađa, daruje i živi život kao Božji dar. Moleći nebeski zagovor Svete Obitelji, uzdignimo svoja srca Gospodinu i recimo zajedno:

**Čuvaj sve naše obitelji u svome Imenu, Gospodine!**

Za cijelu Crkvu Katoličku da živi kao jedna velika obitelj u kojoj vlada Božja ljubav, sloga i jedinstvo u Isusu Kristu. Neka je uvijek iznova nadahnjuje Duh Sveti te širom svijeta naviješta Krista Spasitelja koji je Put, Istina i Život, **molimo Te!**

1. Za naše biskupijske zajednice da se svi njihovi članovi svakog 25. u mjesecu uključe u molitvenu akciju pokrenutu na Blagovijest ove godine pod nazivom: **Katolička crkva u Bosni i Hercegovini moli za život**, kako bi naše obitelji bile istinski otvorene životu i rađanju, **molimo Te!**

2. Probudi u svim članovima Crkve i u svim ljudima poštovanje prema svakomu nerođenom ljudskom životu; učini nas sposobnima da u plodu majčine utrobe prepoznamo divno djelo Boga Stvoritelja; orasploži naša srca za velikodušno prihvaćanje svakoga djeteta koje započinje živjeti pod majčinim srcem, **molimo Te!**

3. Utješi supružnike koji trpe zbog toga što nemaju djece i u svojoj se dobroti za njih pobrini. Odgajaj sve ljude da se skrbe za siročad i za napuštenu djecu kako bi i ona imala prigodu osjetiti toplinu i utjehu tvoga božanskog Srca po dobroti ljudi ispunjenih ljubavlju, **molimo Te!**

4. Blagoslovi obitelji, posveti sjedinjenost supružnika, učini plodnom njihovu ljubav. Svjetlom svoga Duha prati odlučivanje zakonodavnih tijela, kako bi narodi i države priznali i poštivali svetost svakoga ljudskog života, **molimo Te!**

5. Upravljaј svojim Svetim Duhom sve znanstvenike i liječnike da doprinose cjelovitom dobru osobe te da nitko ne trpi potlačenost i nepravdu. Daruj stvarateljsku ljubav upraviteljima i gospodarstvenicima, kako bi znali pronaći i promicati primjerene uvjete, da bi se mlade obitelji mogle radosno otvoriti rađanju nove djece, **molim Te!**

6. Za sve pokojne u svim našim obiteljima da ih Gospodin primi u svoj mir i da njihovi sinovi i kćeri ne zaborave njihove grobove nego da mole za pokoj vječni njihovim dušama, **molimo Te!**

Svemogući Bože, želimo svjedočiti vjeru svojih otaca i gajiti je na osobit način u našim obiteljima kroz molitvu i razmišljanje o Tvojim svetoj riječi. Čuvaj u svome svetom Imenu sve naše obitelji na ovim prostorima i daj im hoditi Tvojim put koji kroz ovaj zemaljski život vodi u život vječni. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.



**BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE**  
**CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAE**

BiH – 71000 Sarajevo – Kaptol 32 – tel/fax: +387 33 66 68 67 – e-mail: bkbih@bih.net.ba – www.bkbih.ba

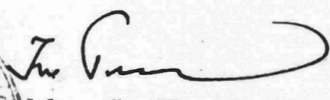
Prot. br. 179/2020

Sarajevo, 23. srpnja 2020.

**Prečasna gospoda kancelari**  
**Pero Ivan Grgić- Banja Luka**  
**Ante Luburić – Mostar**  
**Mladen Kalfić – Sarajevo****Prečasna gospodo kancelari!**

U skladu s odlukom biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, koja je održana 13. i 14. srpnja 2020. u Banjoj Luci, dostavljam Vam u prilogu Molitvu vjernika koju bi trebalo čitati na svim župama u okviru Svetih misa u nedjelju, 26. srpnja 2020. kada Crkva u Bosni Hercegovini obilježava III. Obiteljski dan u BiH. Središnje Misno slavlje toga dana u crkvi Svete Obitelji na Kupresu predvodit će predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, u zajedništvu s predsjednikom Vijeća za obitelj BK BiH mons. Markom Semrenom, pomoćnim biskupom banjolučkim, a ova Molitva je jedan od izraza zajedništva toga dana svih biskupijskih zajednica u BiH pa Vas molim da je elektroničkom poštom prosljedite svim župama u svojim biskupijama.

Zahvaljujući za bratsku suradnju, iskreno Vas pozdravljam!

  
Mons. Ivo Tomašević  
generalni tajnik BK BiH



## XXV. Susret dijecezanskih svećenika

Sarajevo, srijeda, 16. rujna 2020.  
Vrhbosansko bogoslovno sjemenište i Svećenički dom

Datum: 24. kolovoza 2020.  
Broj: 544/2020

U skladu sa Pastoralnim kalendarom Vrhbosanske nadbiskupije za 2020. godinu, ovim najavljujem redoviti godišnji susret dijecezanskih svećenika, koji će se održati u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i Svećeničkog doma, u srijedu, 16. rujna 2020. s početkom u 9.30 sati.

Svi dijecezanski svećenici obvezni su sudjelovati na ovom susretu, a svećenici koji budu spriječeni sudjelovati dužni su to na vrijeme javiti Ordinarijatu i napismeno obrazložiti svoj izostanak.

### Dnevni red:

- **9.30 sati** – Euharistijsko slavlje u crkvi sv. Ćirila i Metoda (*ponijeti albu i štolu bijele boje*)
- **10.45 sati** – Radni dio susreta u Svećeničkom domu
  - *Božja riječ u životu svećenika* (prof. dr. sc. Dubravko Turalija)
  - Prikaz izvješća o radu središnjih nadbiskupijskih ustanova
  - Kratko izvješće o radu Ekonomata
  - Razno
  - Završna riječ Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog
- **13.00 sati** – Zajednički ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu

Tema susreta o *Božjoj riječi* odabrana je na poticaj proslave *Nedjelje Božje riječi* (3. nedjelja kroz godinu), koju je papa Franjo ustanovio u Apostolskom Pismu "*Aperuit illis*" (30. rujna 2019.), i ujedno kao priprava na otvaranje *Godine Božje riječi*, koja će prema odluci Biskupa BK BiH započeti na spomendan sv. Jeronima (30. rujna 2020.).

Radujući se našem susretu sve vas od srca pozdravljam i blagoslovljam!

Mladen Kalfić,  
kancelar

Vinko kardinal Puljić,  
nadbiskup vrhbosanski





## Četvrta sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN)

Poštovani članovi Pastoralnog vijeća!

U skladu s članom 15 Statuta Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije ovim sazivam Četvrtu sjednicu Vijeća, koja će se održati u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata **u subotu, 26. rujna 2020. u 9.30 sati**. Članovi Vijeća koji su spriječeni prisustvovati sjednici dužni su to na vrijeme javiti kancelariji Ordinarijata.

### Dnevni red:

1. Molitva i pozdrav.
2. Čitanje zapisnika i osvrt.
3. *Božja riječ u obitelji u svjetlu Godine Božje riječi.*
4. *Predbračni tečajevi pripreme za sklapanje sakramenta ženidbe. Poteškoće i rješenja.*
5. *Sinoda Vrhbosanske nadbiskupije. Budući koraci.*
6. Pastoralni kalendar za 2021. godinu
7. Razno.

Uz napomenu da ste svi pozvani na zajednički ručak u 12.30 sati, srdačno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Mladen Kalfić,*  
kancelar

*Vinko kardinal Puljić*  
nadbiskup vrhbosanski

---

### Dostavlja se:

Svim članovima Pastoralnog vijeća VN





# Seminar za ovlast isповijedanja 2020.

Sarajevo, 1. i 2. rujna 2020.

Datum: 18. srpnja 2020.

Broj: 483 /2020

U Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu, u utorak 1. i u srijedu 2. rujna 2020., prema naznačenom programu, održat će se Seminar za ovlast isповijedanja 2020., na kojemu će predavači i ispitivači biti prof. dr. sc. Velimir Valjan za moralnu teologiju, prof. dr. sc. Šimo Ivelj za kanonsko pravo, i prof. dr. sc. Danimir Pezer za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

## Grada i literatura:

- **iz moralne teologije:** *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1699-2051; *Papinsko vijeće „Iustitia et pax“*, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, Zagreb 2005., br. 105 – 208; *Papinska biblijska komisija*, *Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja*, Zagreb, 2010.; Bernhard Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; Velimir Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

- **iz kanonskog prava:** Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 281-404.; BK BiH: „Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama“, *Vrhbosna* 3/1999., 322-327; Statut ŽEV-a, *Vrhbosna* 3/2000.; Primopredaja župe, *Vrhbosna* 2/1990.; Odredbe o zbirnim misama „Mox jugiter“, *Vrhbosna* 3/1991.; Statut SVVN, *Vrhbosna* 2/1992.; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 4/1997., 394-396; Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 3/2005., 346-353.

- **iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral):** sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast isповijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlasti dobivaju na temelju završenog studija teologije (ovo pravilo vrijedi za Vrhbosansku nadbiskupiju i Banjalučku biskupiju). Svećenici kojima je ovo treći Seminar polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast, a oni kojima je ovo prvi i drugi Seminar polažu samo pismeni test (vidi Dopis broj 781/2019 od 13. rujna 2019., *Vrhbosna* 3/2019, 196-198).

Svećenici koji ne mogu sudjelovati na Seminaru, dužni su to javiti matičnom Ordinarijatu ili Provincijalatu, koji će obavijestiti predsjednika Povjerenstva. Obavijesti poslane na bilo koji drugi način, neće biti uvažene.

Molim Ordinarije i Provincijale čiji su svećenici u međuvremenu poslani na postdiplomski studij ili im je povjerena neka služba izvan matične biskupije ili provincije da to jave predsjedniku Povjerenstva kako bi se mogao imati točan uvid o svećenicima koji su započeli i završili Seminar, te dobili trajnu ovlast isповijedanja.

## Dnevni red, utorak 1. rujna 2020.:

10,00-11,45	Predavanje i rasprava iz moralne teologije
12,00 sati	Koncelebrirana sv. Misa s Nadbiskupom
13,00 sati	Ručak
15,00-16,45	Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralala
17,00-18,45	Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
19,00 sati	Večera

**Dnevni red, srijeda 2. rujna 2020.:**

9,00-11,30	Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
9,00-11,30	Pismeni test za kandidate koji nazoče prvom i drugom seminaru
12,00 sati	Koncelebrirana sv. Misa s Nadbiskupom
13,00 sati	Ručak
	Nastavak usmenog ispitivanja, ukoliko bude potrebno.

Sudjelovanje na svim predavanjima je obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanjima, ne može pristupiti pismenom ili usmenom ispitu.

Koncelebracija s Nadbiskupom sastavni je dio Seminara i obvezna je za sve sudionike. Potrebno je ponijeti albu i stolu.

Seminar završava ručkom u srijedu 3. rujna 2020., kojemu prethodi koncelebrirana sv. Misa sa Nadbiskupom, na kojoj također treba sudjelovati. Jedinstvena je ovo prigoda za pokazati i učvrstiti naše svećeničko i bratsko zajedništvo.

Svećenici koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (Josipa Stadlera 5, tel. 033/584 060; e-mail ekonomat.vbs@gmail.com).

Radujući se susretu iskreno pozdravljam u Gospodinu!

**Popis svećenika sudionika:****Treći Seminar**

1. Vlč. Damjan Soldo, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Fra Bojan Martinović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
3. Fra Silvano di Benedetto, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
4. Fra Robert Kavelj, Hercegovačka franjevačka provincija
5. Fra Jure Barišić, Hercegovačka franjevačka provincija
6. Fra Jozo Hrkać, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Goran Barešić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
8. Don Josip Radoš, Mostarsko-Duvanjska biskupija
9. Fra Jure Šekerija, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
10. Fra Darijo Džigumović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

**Drugi Seminar**

1. Fra Ivan Mijatović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
2. Fra Mario Dadić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
3. Fra Silvio Zlatarević, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
4. Don Petar Filipović, Mostarsko-Duvanjska biskupija
5. Don Domagoj Markić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
6. Fra Dragan Bolčić, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Robert Pejičić, Hercegovačka franjevačka provincija
8. Fra Nikola Jurišić, Hercegovačka franjevačka provincija

**Prvi Seminar**

1. Vlč. Ivan Dragičević, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Stipica Lešić, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Vlč. Štefan Marković, Vrhbosanska nadbiskupija
4. Vlč. Fabijan Štedul, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Fra Josip Kapetanović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Fra Franjo Baraban, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
7. Fra Nikola Pejčin, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

*mons. Slađan Ćosić*  
*Predsjednik Povjerenstva*





# Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast isповijedanja u 2020. godini

Sarajevo, 1. i 2. rujna 2020.

Datum: 24. kolovoza 2020.

Broj: 544/2020

Dopisom br. 483/2020. od 18. srpnja 2020., u svojstvu predsjednika Povjerenstva za jurisdikcijske ispite najavio sam Seminar za ovlast isповijedanja za 2020. godinu, koji je održan u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i Svećeničkom domu u danima 1. i 2. rujna 2020.

Uz predsjednika Povjerenstvo su činili: dr. sc. vlč. Mirko Šimić – moralna teologija, prof. dr. sc. fra Simo Ivelj – kanonsko pravo, i prof. dr. sc. fra Danimir Pezer – pastoralna teologija (liturgijski pastoral).

Tijekom Seminara, Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, predslavio je koncelebrirano misno slavlje i uputio svoju pastirsku poruku.

U utorak, 1. rujna o.g., uz prisustvo polaznika Seminara, njih ukupno 25, održana su predavanja na sljedeće teme: *“Moral u savjesti i temeljna bioetička pitanja današnjice”* – dr. Šimić; *“Zapreka različitosti vjere i zabrana mješovitih ženidbi (sličnosti i razlike). Praktične smjernice za pokretanje parnica proglašenja ništavosti ženidbi”* – prof. dr. Ivelj; *Važnost i značenje svetih obreda u svećeničkoj službi* – prof. dr. Pezer.

U srijedu, 2. rujna o.g., svi polaznici Seminara pristupili su usmenim i pismenim ispitima koje su *uspješno položili* te Povjerenstvo predlaže da nadležni Ordinarij učini kako slijedi:

- podijeli **trajnu ovlast isповijedanja** polaznicima III. Seminara:

- Vlč. Damjan Soldo, Vrhbosanska nadbiskupija
- Fra Bojan Martinović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Silvano di Benedetto, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Jure Barišić, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Jozo Hrkać, Hercegovačka franjevačka provincija
- Don Josip Radoš, Mostarsko-Duvanjska biskupija
- Fra Jure Šekerija, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Darijo Džigumović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

-produži **ovlast isповijedanja za još jednu godinu** polaznicima II. i I. Seminara:

- Fra Ivan Mijatović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Mario Dadić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Silvio Zlatarević, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Robert Pejičić, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Nikola Jurišić, Hercegovačka franjevačka provincija
- Vlč. Ivan Dragičević, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Stipica Lešić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Štefan Marković, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Fabijan Štedul, Vrhbosanska nadbiskupija
- Fra Josip Kapetanović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Franjo Baraban, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Nikola Pejčin, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Stipe Rotim, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Zlatko Ćorić, Hercegovačka franjevačka provincija



- Don Ante Jukić, Mostarsko-duvanjska biskupija
- Don Antonio Krešić, Mostarsko-duvanjska biskupija
- Don Mate Pehar, Mostarsko-duvanjska biskupija.

Povjerenstvo ujedno predlaže da nadležni Ordinarij produži **ovlast isповijedanja za još jednu godinu** niže navedenim svećenicima koji iz opravdanog razloga nisu mogli sudjelovati na II. odnosno I. Seminaru:

- Don Petar Filipović, Mostarsko-Duvanjska biskupija
- Don Domagoj Markić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
- Fra Renato Galić, Hercegovačka franjevačka provincija.

Povjerenstvo smatra potrebnim obavijestiti Ordinarije i Provincijale da niže navedeni svećenici nisu udovoljili obvezi sudjelovanja na ovogodišnjem Seminaru iz razloga što im je u međuvremenu povjerena nova pastoralna služba izvan Bosne i Hercegovine:

- Fra Robert Kavelj, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Goran Barešić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Vlč. Alberto Zornada, Vrhbosanska nadbiskupija
- Fra Dragan Bolčić, Hercegovačka franjevačka provincija.

Uz srdačan pozdrav,  
odani u Gospodinu,

*mons. Slađan Ćosić*  
*Predsjednik Povjerenstva*

---

Dostavlja se:  
Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije  
Ordinarijatu Mostarsko-Duvanjske i Trebinjsko-Mrkanske biskupije  
Ordinarijatu Banjolučke biskupije  
Provincijalatu Franjevačke provincije Sv. Križa – Bosna Srebrena  
Provincijalatu Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM







## Prijava termina za dijeljenje Sv. Krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije tijekom 2021. godine

Datum: 18. srpnja 2020.  
Broj: 483/2020

Poštovana gospodo dekani!

Kao i prethodnih godina tako i ove, obraćam Vam se s molbom da u svojstvu dekana konzultirate sve župnike Vašeg dekanata s ciljem prijave **termina za dijeljenje sv. Krizme** tijekom 2021. godine. Molim da se termini šalju isključivo preko dekana i na kancelariju Ordinarijata, **najkasnije do 25. rujna o.g.**, kako bi mogli biti uvršteni u Pastoralni kalendar za 2021. godinu, koji je već u pripremi.

Kod izrade rasporeda dijeljenja sv. Krizme vodit će se računa o terminima koje župnici predlože, kao i o onima koji im iz bilo kojeg razloga ne odgovaraju. Ali, isto tako, neka župnici ničim ne uvjetuju i ne nastoje utjecati na konačni izbor termina, koji često puta ovise o više čimbenika koje nije uvijek moguće predvidjeti.

Svjestan sam da je situacija u kojoj se nalazimo zbog epidemije koronavirusa za sve nas još uvijek vrlo neizvjesna. Ipak, nadamo se da će se stanje uskoro promijeniti na bolje, te stoga nastavljamo planirati naše godišnje pastoralne aktivnosti. U tom duhu, koristim ovu priliku pozvati Vas da sve župnike potaknete na još ozbiljniju pripravu krizmanika, s posebnim naglaskom na stalno produbljivanje vjere u njihovom osobnom životu.

Duboko zahvalan na Vašoj suradnji, od srca pozdravljam i zazivam Božji blagoslov!

*Mladen Kalfić,*  
kancelar

*Vinko kardinal Puljić*  
nadbiskup vrhbosanski

Dostavlja se:  
Svim dekanima Vrhbosanske nadbiskupije



## Treća sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (SVVN)

Datum: 18. rujna 2020.  
Broj: 596/2020

Poštovani članovi Svećeničkog vijeća!

U skladu s članom 18 Statuta Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije ovim sazivam **Treću sjednicu Vijeća**, koja će se održati u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata **u srijedu, 7. listopada 2020. u 9.00 sati**. Članovi Vijeća koji budu spriječeni prisustvovati sjednici dužni su to na vrijeme javiti kancelariji Ordinarijata (čl. 19 Statuta).

### Dnevni red:

1. – Molitva Trećeg časa i pozdrav.
2. – Čitanje kratkog zapisnika i osvrt.
3. – *Pitanje Hrvatskih katoličkih misija: trenutno stanje i izazovi.*
4. – *Slavljenje Godine Božje riječi na nadbiskupijskoj, dekanatskoj i župnoj razini.*
5. – *Sinoda Vrhbosanske nadbiskupije: kratko izvješće.*
6. – Pastoralni kalendar za 2021. godinu
7. – Razno.

Sjednica počinje molitvom Trećeg časa, u 10.30 predviđena je kratka pauza a u 12.30 zajednički ručak, nakon kojega slijedi nastavak susreta, bude li potrebno. Članovi Vijeća mogu iznijeti prijedloge iz pojedinih dekanata, koji će biti razmatrani pod točkom Razno.

Srdačno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Mladen Kalfić,*  
kancelar

*Vinko kardinal Puljić,*  
nadbiskup vrhbosanski

---

Dostavlja se:  
Svim članovima Svećeničkog vijeća VN





## Petnaesto hodočašće Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije u hrvatsko nacionalno marijansko svetište

Marija Bistrica, subota 10. listopada 2020.

Datum: 18. rujna 2020.

Broj: 598/2020

Kao i prethodnih godina, tako i ove, pozivam svećenike i vjernike Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije na **XV. Hodočašće u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke**, koje će se održati **10. listopada 2020.**, na drugu subotu u mjesecu listopadu.

U ovoj tjeskobnoj i neizvjesnoj situaciji koja je nastupila zbog koronavirusa, želimo moliti zagovor Blažene Djevice Marije kako bismo u svim kušnjama uspjeli sačuvati njezinu vjeru i pouzdanje u Boga. Želimo zahvaliti Bogu za sve ljude dobrog srca koji su se potpuno stavili u službu bolesnih i umirućih, kao i prognanih i onih koji su u potrebi.

Odlučni da ovo hodočašće organiziramo u skladu s mjerama koje svaka država usvaja i provodi u borbi protiv koronavirusa, molimo da se prijave hodočasnika iz Bosne i Hercegovine dostave Ordinarijatu u Sarajevu i Banjoj Luci najkasnije do 5. listopada 2020. U Svetište treba doći na vrijeme kako bi hodočasnici imali dovoljno vremena za pristupiti sakramentu sv. Ispovijedi i za obaviti osobnu pobožnost.

Brojni vjernici koji žive u Republici Hrvatskoj a potječu iz naših župa rado sudjeluju u ovom hodočašću, koje ujedno bude i prigoda za susret rodbine, prijatelja i poznanika. Stoga se nadamo da će upravo oni odgovoriti na ovaj poziv i hodočastiti Majci Božjoj.

U dogovoru s upravom Svetišta u Mariji Bistrici, odlučeno je da se ovogodišnje hodočašće ograniči na **slavljenje svete Mise na otvorenom u 11.00 sati**. Križni put i pozdrav Gospinu liku u crkvi su otkazani, s tim da će biti moguće obaviti ih u privatnom obliku.

Želeći uspješnu organizaciju hodočašća, molim zagovor naše nebeske Majke i na sve zazivam Božji blagoslov.

*Mladen Kalfić,*  
kancelar

*Vinko kardinal Puljić,*  
nadbiskup vrhbosanski





## Redovna sjednica Zbora konzultora

Datum: 18. rujna 2020.

Broj: 595/2020

Poštovani članovi Zbora konzultora!

U skladu s ustaljenom praksom, ovim sazivam **Redovnu sjednicu Zbora konzultora**, koja će se održati u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata **u utorak, 6. listopada 2020. u 15.00 sati**. Članovi Zbora konzultora koji budu spriječeni prisustvovati sjednici dužni su to na vrijeme javiti kancelariji Ordinarijata.

### Dnevni red:

1. – Molitva i pozdrav.
2. – Čitanje kratkog zapisnika i osvrt.
3. – *Pitanje Hrvatskih katoličkih misija: trenutno stanje i izazovi.*
4. – *Slavljenje Godine Božje riječi na nadbiskupijskoj, dekanatskoj i župnoj razini.*
5. – Razno.

Nadam se da će odabrane teme pobuditi plodnu razmjenu mišljenja i formuliranje konkretnih prijedloga za iznalaženje rješenja o pitanjima koja se tiču života i djelovanja naše Nadbiskupije. O istim temama i prijedlozima razmatrati će i članovi Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije, koje svoju sjednicu redovito održava dan nakon sjednice Zbora konzultora.

Srdačno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Mladen Kalfić,*  
kancelar

*Vinko kardinal Puljić,*  
nadbiskup vrhbosanski

---

Dostavlja se:  
Svim članovima Zbora konzultora





## Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Ivan Jaković, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Mihovila arkandela u Ovčarevu (Dekret broj 413/2020 od 26. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Josip Antukić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru (Dekret broj 415/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Marin Babić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a na Stupu (Dekret broj 416/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Vedran Ćosić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima (Dekret broj 417/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Sandro Jurešić, mladomisnik, imenovan odgojiteljem u internatu KŠC-a *Sv. Josip* u Sarajevu i rektorom crkve na Banjskom Brijegu (Dekret broj 418/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Jadranko Kurt, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Obitelji na Kupresu i Sv. Ivana Krstitelja u Otinovicima (Dekret broj 419/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Marcel Tunjić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku (Dekret broj 420/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Ante Ljulj, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Bl. Majke Terezije u Vogošći (Dekret broj 421/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Nikola Neimarević, OFM, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju (Dekret broj 422/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Stjepan Antolović, OFM, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ilije u Zenici (Dekret broj 423/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Stjepan Lukašević, OFM, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Mihovila arkandela u Ovčarevu (Dekret broj 424/2020 od 29. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Josip Dedić, đakon, imenovan prefektom i voditeljem riznice u

Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku (Dekret broj 428/2020 od 1. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Josip Jelić razriješen službe župnika u župi Presvetog Srca Isusova u Doboju (Dekret broj 437/2020 od 2. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Marin Marić razriješen je službe župnika u župi Sv. Josipa u Zenici i dopušten mu je odlazak u Dubrovačku biskupiju na godinu dana (Dekret broj 452/2020 od 8. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Davor Topić imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Zenici (Dekret broj 453/2020 od 8. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. mr. sc. Dražen Kustura imenovan predstojnikom Ureda za odnose s javnošću i glasnogovornikom Vrhbosanske nadbiskupije te suradnikom u Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije i u *Katoličkom tjedniku* (Dekret broj 454/2020 od 8. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Ivan Mandić razriješen službe župnika u župi Presvetoga Srca Isusova u Bosanskom Šamcu i stavljen na raspolaganje Riječkoj nadbiskupiji (Dekret broj 459/2020 od 13. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Đuro Arlović imenovan upraviteljem u župi Presvetoga Srca Isusova u Bosanskom Šamcu (Dekret broj 460/2020 od 13. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Dragan Jurić ekskardiniran iz Vrhbosanske nadbiskupije i inkardiniran u biskupiju Graz-Seckau u Austriji (Dekret broj 469/2020 od 14. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Miodrag Brkan razriješen je službe pastoralnog suradnika u Hrvatskom katoličkom centru u Sunshineu u Melbourneu u Australiji (Dekret broj 472/2020 od 15. srpnja).

Vlč. gosp. Ivo Kopic imenovan upraviteljem župe Sv. Ante Pustinjaka u Goricama (Dekret broj 480/2020 od 17. srpnja 2020.).

Vlč. gosp. Stipica Lešić razriješen službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru i dopušten mu je odlazak u biskupiju Kotido u Ugandi (Dekret broj 481/2020. od 17. srpnja).

Vlč. gosp. Ante Topić, SI, imenovan župnikom župe Sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici u Sarajevu (Dekret broj 515/2020 od 18. kolovoza 2020.).



Vlč. gosp. Pavo Filipović, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Tolisi (Dekret broj 518/2020 od 18. kolovoza 2020.).

Vlč. gosp. David Lenin Trujillo Regalado razriješen je službe pomoćnika i ispovjednika

u NMMS *Redemptoris Mater* u Vogošći i pastoralnog suradnika u župi Bl. Majke Terezije u Vogošći te je stavljen na raspolaganje za pastoral u Skopskoj biskupiji (Dekret broj 543/2020 od 24. kolovoza 2020.).

## Dozvole

*Dopis broj 340/2020 od 27. srpnja 2020.:* Dozvola gradnje pastoralnog centra u župi Sv. Ante Padovanskog u Boću.

*Dopis broj 370/2020 od 6. srpnja 2020.:* Odobrenje izrade vitraja na župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Uskoplju.

*Dopis broj 373/2020 od 30. lipnja 2020.:* Odobrenje kupovine kuće za sestre Milosrdnog Isusa u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

*Dopis broj 501/2020 od 9. rujna 2020.:* Dopuštenje Nadbiskupskom sjemeništu *Petar*

*Barbarić* da s privatnim poduzećem *Podrumi Mata* iz Gornje Blatnice proizvode i pakiraju misno vino za Vrhbosansku nadbiskupiju.

*Dopis broj 529/2020 od 19. kolovoza 2020.:* Dozvola s. Elviri Krišto i s. Gabrijeli Hrgić za izlaganje Presvetog oltarskog sakramenta bez blagoslova u kućnoj kapelici uršulinskog samostana u župi Sv. Josipa u Zenici.

*Dopis broj 570/2020 od 9. rujna 2020.:* Odobrenje zamjene stolarije na župnoj crkvi Gospe Snježne u Deževicama.





## Kronika Vinka kardinala Puljića od 1. lipnja 2020. do 31. kolovoza 2020.

### 1. lipnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, Klanjateljicu Krvi Kristove.

U 11:35 Nadbiskup je primio mons. Luku Tunjića, ravnatelja papinskih misijskih djela.

### 2. lipnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio đakona Josipa Dedića.

U 14:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Vukšićem primio g. Huseina ef. Kavazovića, reisu-l-ulemu Islamske zajednice u BiH i njegova suradnika g. Razima Čolića.

### 3. lipnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Brunu Paurevića, vjernika iz Komušine.

### 4. lipnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 11:00 Nadbiskup je primio članove Upravnog odbora Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije i s njima održao sjednicu koja je završila zajedničkim ručkom.

U 17:00 Nadbiskup je primio vlč. Maria Bernadića, profesora na KBF-u.

### 5. lipnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je primio vlč. Mirka Šimića, ravnatelja Caritas VN.

U 16:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 19:00 Nadbiskup je posjetio NCM Ivan Pavao II. gdje je sudjelovao na otvorenju susreta bogoslova iz tri Sarajevske Bogoslovije koji se toga vikenda održao u centru mladih. Nakon večere je održao kratki nagovor, a nakon toga se vratio u Rezidenciju.

### 6. lipnja 2020.

U 8:00 Nadbiskup je posjetio sjemenište Redemptoris Mater gdje je doručkovao i razgovarao s rektorom don Michelom Csapassom i župnikom župe Vogošća don Albertom Zornadom. U 8:30 uputio se prema

župi Živinice gdje ga je ugostio župnik vlč. Bono Tomić te je u euharistijskom slavlju u 11:00 podijelio sakrament potvrde za 9 krizmanika. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema župi Klopče.

U 15:30 Nadbiskup je svratio na kavu u župu Žepče, a zatim nastavio put prema Klopču gdje ga je u 16:30 dočekaio župnik otac Pero Jurič, zajedno s ostalim zeničkim župnicima. U 17:00 predslavio je euharistiju u kojoj je krizmao 16 krizmanika. Nakon večere koja je uslijedila, vratio se u Rezidenciju.

### 7. lipnja 2020.

U 8:30 Nadbiskup se uputio prema župi Kupres gdje ga je u 10:30 dočekaio župnik vlč. Tomo Mlakić. U 11:00 predslavio je Euharistiju svetkovine Presvetog Trojstva i podijelio krizmu za 18 krizmanika. Uslijedio je zajednički ručak u župnoj kući, nakon čega je Nadbiskup svratio u župu Kandija i razgovarao sa župnikom vlč. Tadijom Ivoš. Nakon toga se nakratko svratio u sjemenište Redemptoris Mater u Vogošći, te se u 18:30 vratio u Rezidenciju.

U 19:15 Nadbiskup je primio vlč. Dubravka Turaliju, profesora na KBF-u.

### 8. lipnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Markovića, župnika župe Ilijaš.

U 11:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 15:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

U 19:00 Nadbiskup je primio preč. Željka Marića, rektora sjemeništa u Travniku.

### 9. lipnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, KKK.

U 10:30 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM VN.

U 15:00 Nadbiskup je primio fra Jozu Marinčića, provincijala Bosne srebrenne.

**10. lipnja 2020.**

U 9:30 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Ćavara, župnika župe Stup.

U 10:00 Nadbiskup je primio s. Rahelu Brkić, sestru milosrdnicu sv. Vinka Paulskog Provincije Majke Divne.

U 15:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

**11. lipnja 2020.**

U 9:00 Nadbiskup se uputio prema Žepču gdje je u 11:00 predslavio euharistijsku proslavu svetkovine Tijelova i tom prigodom podijelio krizmu 57 mladih te župe. Uslijedio je zajednički ručak nakon kojega se Nadbiskup uputio prema Đakovu.

U 17:00 Nadbiskup je na gradskom groblju u Đakonu posjetio grobove svojih pokojnih rođaka, a nakon toga se smjestio u bogoslovnom sjemeništu u Đakovu gdje je večerao i prenoćio.

**12. lipnja 2020.**

U 9:30 Nadbiskup se uputio prema Vukovaru gdje je od 11:00 sudjelovao na programu svečanog otvaranja Zaklade VN. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema Busovači gdje ga je u 17:00 ugostio župnik fra Zoran Jaković.

U 18:00 Nadbiskup je uz koncelebraciju nekoliko svećenika predslavio euharistiju uočnicu spomendanu Sv. Antuna Padovanskog, patrona župe Busovača. Nakon večere koja je uslijedila, uputio se prema samostanu u Tolisi gdje ga je oko 23:30 ugostio gvardijan fra Mario Jurić.

**13. lipnja 2020.**

U 11:00 Nadbiskup je uz koncelebraciju nekoliko domaćih fratara predslavio euharistiju i podijelio potvrdu za 70 krizmanika župe Tolisa. Nakon ručka koji je uslijedio, uputio se prema Zagrebu.

U 17:00 Nadbiskup je u Zagrebu posjetio obitelj tajnika don Štefana Markovića, a zatim su ga u 18:00 ugostili fratri u župi Sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu. U 19:00 Nadbiskup je uz koncelebraciju 15-ak svećenika predslavio središnju euharistijsku proslavu zaštitnika župe, Sv. Antuna Padovanskog.

Nakon večere koja je uslijedila, Nadbiskup se uputio prema Banjoj Luci gdje ga je u biskupskom ordinarijatu u 23:30, ugostio mons. Marko Semren, pomoćni banjalučki biskup.

**14. lipnja 2020.**

U 7:30 Nadbiskup se uputio prema Sarajevu gdje je u župi Sv. Luke evanđelista u 11:00 predslavio nedjeljnu euharistiju pod kojom je podijelio krizmu za 12 mladih te župe. Uslijedio je ručak i odmor u NCM-u VN-a.

U 18:00 Nadbiskup je u župi Sv. Franje na Dobrinji, uz suslavlje župnika fra Danijela Rajića, fra Pere Karajice i don Štefana Markovića, predslavio euharistiju pod kojom je krizmao 13 mladih te župe. Nakon večere koja je uslijedila, vratio se u Rezidenciju.

**15. lipnja 2020.**

U 9:00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Ćavara, župnika župe Stup.

U 9:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića.

U 13:30 Nadbiskup je primio đakona Josipa Dedića.

U 13:30 Nadbiskup je primio vlč. Stipicu Lešića, župnog vikara župe Prozor.

U 14:30 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, KKK.

U 16:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 17:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića.

U 18:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem primio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuta.

**16. lipnja 2020.**

U 10:00 Nadbiskup je posjetio Caritas VN gdje je u 10:30 sudjelovao na sjednici upravnog vijeća Caritasa. U 12:30 posjetio je župu na Stupu gdje je u 13:00 gostovao na ručku proslave magisterija vlč. Dražena Kusture.

U 16:00 Nadbiskup je primio g. Svena Petke, direktora predstavništva Fondacije Konrad Adenauer u Bosni i Hercegovini.

**17. lipnja 2020.**

U 7:30 Nadbiskup se uputio prema mjestu Šiljevišta kod Ljubuškog gdje ga je u 11:00 na







svom imanju, zajedno s preč. Željkom Marićem, rektorom sjemeništa u Travniku, ugostio g. Stan-ko Barbarić. U 11:30 uslijedilo je potpisivanje ug-ovora kojim obitelj Barbarić poklanja imanje s ro-dnom kućom sluge Božjeg Petra Barbarića i dr-ugim objektima, sjemeništu u Travniku. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema Sarajevu te je u 19:00 stigao u Rezidenciju.

#### 18. lipnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio g. Dražena Janka, djelatnika Radio Marije u BiH.

U 10:00 Nadbiskup je u Ordinarijatu sudjelovao na ispitu đakona nakon čega je uslijedio ručak.

U 15:00 Nadbiskup je primio s. Mariju Anu Kustura, provincijalnu glavaricu SMI, zajedno sa njenim suradnicama.

U 16:30 Nadbiskup je primio novinarsku ekipu HRT.

#### 19. lipnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali suslavljem sudjelovao na euharistijskoj proslavi svetkovine Presvetog srca Isusova. Predsjedatelj je bio mons. Tomo Vukšić, a u koncelebraciji je sudjelovalo 20-ak svećenika. Uslijedio je ručak u župnoj kući.

U 15:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

#### 20. lipnja 2020.

U 7:30 Nadbiskup se u društvu mons. Mate Zovkića uputio prema Posavskoj Mahali gdje ga je u župi Bezgrešnog Srca Marijina ugostio župnik vlč. Pavo Brajinović. U 11:00 predslavio je euharistijsku proslavu patrona župe na kojoj je sudjelovalo 15-ak svećenika. Uslijedio je zajednički ručak nakon kojega se nadbiskup uputio prema Gornjoj Tramošnici. U 15:00 ugostile su ga u svom samostanu Školske sestre franjevke na čelu s provincijalkom s. Katom Karadžom.

U 16:30 Nadbiskup je posjetio novoizgrađeni Dom za starije i nemoćne "Majka Terezija". Nakon obilaska prostorija doma Nadbiskup je blagoslovio monumentalni kip Majke Terezije, a potom je u pratnji obitelji Šokčević, vlasnicima doma, blagoslovio i ostale prostorije doma. U 18:00 Nadbiskup se uputio prema Sarajevu te se u 21:00 vratio u Rezidenciju.

#### 21. lipnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali, u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Luigijem Pezzutom, nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomom Vukšićem te dijecezanskim biskupima iz Banje Luke i Mostara mons. Franjom Komaricom i mons. Ratkom Perićem, i još 12 svećenika, predslavio euharistijsku proslavu zaštitnika Vrhbosanske nadbiskupije - Presveto Srce Isusovo. Uslijedio je zajednički ručak u Ordinarijatu VN-a.

#### 22. lipnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio s. Bernardu Horvat, članicu družbe Kćeri Božje Ljubavi.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Maria Jurišića, vjernika laika iz župe Pećine.

U 10:30 Nadbiskup je primio bogoslova 4. godine VBS-a, g. Iliju Jurića.

U 11:00 Nadbiskup je primio g. Antuna Ivankovića, koordinatora za projekte VN-a, zajedno s njegovim suradnicima.

U 15:30 Nadbiskup je primio g. Igora Žontara, veleposlanika BiH pri Svetoj Stolici.

U 17:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Čosića.

#### 23. lipnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Damira Strbada, g. Maria Živkovića i g. Juru Lazara, poduzetnike zauzete u distribuciji besplatnih Biblija.

U 11:00 Nadbiskup je primio dr. Edina Ramića, ministra raseljenih osoba i izbjeglica, i g. Josipa Martića, ministra prostornog uređenja.

U 13:30 Nadbiskup se uputio prema Podmilačju gdje ga je u 15:30 ugostio čuvar svetišta sv. Ivana Krstitelja fra Filip Karadža. U 16:00 Nadbiskup je predvodio procesiju s kipom s. Ive, a u 18:00 predsjedao je euharistiju uočnicu svetkovine rođenja Sv. Ivana Krstitelja. U suslavlju je bilo 15-ak svećenika među kojima je bio i fra Jozo Marinčić, provincijal Bosne Srebrene. Nakon večere koja je uslijedila, Nadbiskup se uputio prema župi Donja Tramošnica gdje ga je oko 23:30 ugostio župnik fra Joso Oršolić.

**24. lipnja 2020.**

U 11:00 Nadbiskup je u crkvi Sv. Ivana Krstitelja uz suslavlje 20-ak svećenika predslavio euharistiju svetkovine Sv. Ivana Krstitelja, patrona župe. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema samostanu sestara Služavki Malog Isusa u Gromiljaku gdje je stigao u 17:30. U 18:15 predslavio je euharistijsko slavlje povodom kapitula i izbora nove uprave bosanske provincije SMI-a. Nakon večere koja je uslijedila, Nadbiskup se oko 21:00 vratio u Rezidenciju.

**25. lipnja 2020.**

U 7:45 Nadbiskup se u društvu preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a, i don Michela Capassa, rektora sjemeništa Redemptoris Mater, uputio prema svetištu u Komušini. Nakon pojedinačnih razgovora s đakonima kandidatima Vrhbosanske nadbiskupije za red prezbiterata, uslijedila je euharistija na kojoj su đakoni potpisali dokumente za primanje svetog reda svećeništva. Uslijedio je zajednički ručak nakon kojega se Nadbiskup vratio u Rezidenciju.

U 17:30 Nadbiskup je zajedno s koadjutorom mons. Tomom Vukšićem posjetio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuta.

**26. lipnja 2020.**

U 8:30 Nadbiskup je primio vlč. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasu VN.

U 9:30 Nadbiskup je primio četvoricu franjevacu kandidata za red prezbiterata.

U 10:30 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, Klanjateljicu Krvi Kristove.

U 11:00 Nadbiskup je primio g. Abdulaha Kapidžića, stanovnika Sarajeva.

U 15:00 Nadbiskup je primio mons. Franju Topića, počasnog predsjednika Napretka, zajedno s predstavnicima udruge Hrvatska uzdanica Mostar "HUM", g. Srećkom Borasom i g. Miroslavom Arapovićem.

U 17:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 18:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a predslavio euharistiju na kojoj su sudjelovali odgojitelji i bogoslovi.

**27. lipnja 2020.**

U 7:30 Nadbiskup se uputio prema župi Odžak gdje je u 11:00 predslavio euharistijsko slavlje za vrijeme kojega je podijelio krizmu za 28 pripravnika. Koncelebracijom su sudjelovali župnik vlč. Jakov Filipović i još 10-ak svećenika. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema župi Presvetog Trojstva u Novom Travniku.

U 17:00 Nadbiskup je uz suslavlje župnika vlč. Ante Ledića i još nekoliko svećenika predslavio euharistiju na kojoj je podijelio potvrdu za 54 krizmanika. Nakon večere koja je uslijedila, vratio se u Rezidenciju.

**28. lipnja 2020.**

U 9:15 Nadbiskup se uputio prema župi Vitez gdje je u 11:00 predslavio euharistiju i krizmao 121 pripravnika. Koncelebracijom su sudjelovali fra Velimir Bavrka i još 4 fratra te župe. Nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se uputio prema župi Kočerin gdje ga je u 17:00 ugostio župnik fra Mario Knezović. U 18:00 predslavio je misu uz koncelebraciju 7 svećenika uoči svetkovine Svetih Petra i Pavla, zaštitnika župe Kočerin. Nakon večere koja je uslijedila, uputio se prema Sarajevu i u 23:30 stigao u Rezidenciju.

**29. lipnja 2020.**

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali, na svetkovinu Svetih Petra i Pavla, predvodio je Misno slavlje u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Luigijem Pezzutom i s nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomom Vukšićem te uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Joze Marinčića i još oko 60 svećenika među kojima su bili poglavari i profesori ređenika te župnici župa iz kojih dolaze ređenici. Tom prigodom zaredio je za svećenike sedmoricu đakona Vrhbosanske nadbiskupije i četvoricu đakona Franjevačke provincije Sv. Križa Bosne Srebrene: vlč. Josipa Antukića, vlč. Marina Babića, vlč. Vedrana Ćosića, vlč. Sandra Jurešića, vlč. Jadranka Kurta, vlč. Marcela Tunjića i vlč. Antu Ljulju koji je svoju formaciju završio u Nadbiskupijskom misijskom međunarodnom sjemeništu „Redemptoris Mater“ u Sarajevu te fra Nikolu Neimarevića, fra





Vinćenca Kajtazija, fra Stjepana Antolovića i fra Stjepana Lukaševića. Uslijedio je zajednički ručak u Bogosloviji.

U 16:00 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, Klanjateljicu Krvi Kristove.

U 18:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Vukšićem primio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuta.

### 30. lipnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je u Ordinarijatu sudjelovao na sjednici Povjerenstva za Sinodu VN-a.

U 15:00 Nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Zdenka Spajića.

U 15:30 Nadbiskup je primio novoizabranu provincijsku glavaricu Sarajevske provincije sestara Služavki Maloga Isusa s. M. Anu Mariju Kesten zajedno s njenom drugom savjetnicom s. M. Ljiljom Marinčić.

U 17:00 Nadbiskup je primio don Michela Capassa, rektora sjemeništa Redemptoris Mater.

### 1. srpnja 2020.

U 7:30 Nadbiskup je u samostanu sestara Klanjateljica Krvi Kristove, uz suslavlje vlč. Drage Župarića, profesora na KBF-u, predslavio euharistijsku proslavu svetkovine Predragocjene Krvi Kristove. Nakon doručka koji je uslijedio, Nadbiskup se vratio u Rezidenciju.

U 10:30 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelju, sudskog vikara VN-a.

Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara, vlč. Dražena Kusturu i vlč. Željka Marića, rektora sjemeništa u Travniku.

### 2. srpnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Ivicu Ravića, vjernika iz Mostara.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Marinka Filipovića, župnika u Novom Sarajevu.

U 12:00 Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, studenta VN-a u Rimu.

U 13:30 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Tadića, župnika župe Goražde.

U 14:15 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, Klanjateljicu Krvi Kristove.

U 15:00 Nadbiskup je u Ordinarijatu predsjedao redovitom sjednicom Ordinarijata VN-a.

### 3. srpnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio vlč. Marka Škrabu, vicerektora Zavoda Sv. Jeronima u Rimu.

U 11:30 Nadbiskup je primio don Fabijana Štedula, župnog vikara u Žepču.

U 12:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem ugostio 15-ak svećenika na ručak kojim je mons. Vukšić proslavio svoj imendan.

U 15:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

### 5. srpnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u zajedništvu s apostolskim nuncijem u BiH mons. Luigijem Pezzutom, zatim nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomom Vukšićem i biskupom mostarsko-duvanjskim i apostolskim upraviteljem trebinjsko-mrkanskim mons. Ratkom Perićem predvodio svečanu euharistijsku proslavu patrona sjemenišne Crkve Sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu. U koncelebraciji je bilo 13 svećenika. Nakon zajedničkog ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se vratio u Rezidenciju.

### 6. srpnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio don Tomu Mlakića, župnika u Kupresu i člana MRV-a.

U 11:00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici MRV-a.

U 15:00 Nadbiskup je primio sestre Služavke Malog Isusa, s. Mariju Anu Kusturu i s. Kristinu Adžamić.

### 7. srpnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

U 16:30 Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu

### 8. srpnja 2020.

U 11:45 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BK-a BIH.

U 14:45 Nadbiskup je primio g. Branka Ercega i g. Roberta Jurjevića, predstavnike međunarodne organizacije *Gideoniti*



### 9. srpnja 2020.

U 6:30 Nadbiskup je krenuo prema Vinkovcima gdje je stigao u 10:10 te imao susret vezan uz Zakladu Vrhbosanske nadbiskupije. Na susretu su prisustvovali: Ivan Bosančić, gradonačelnik grada Vinkovaca, Mladen Karlić, saborski zastupnik i predstavnik gradskog vijeća, Ivan Barbarić, potpredsjednik Hrvatske gospodarske komore, mons. Tadija Pranjić, župnik, Josip Dabro, upravitelj Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije, Marinko Beljo, član uprave Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije te Antun Ivanković, koordinator za projekte Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon susreta u Vinkovcima Nadbiskup se uputio prema Vukovaru gdje je stigao u 11:10 u hotel "Lav" radi svečanosti potpisivanja 36 ugovora o pristupanju Zakladi vrhbosanske nadbiskupije. Ugovore je potpisalo 5 županija, 8 gradova, 11 općina i 12 tvrtki. Nakon ceremonije potpisivanja ugovora, uslijedio je prigodni domjenak.

U 13:25 Nadbiskup je krenuo prema Sarajevu. U 16:20 je svratio na kavu u župu Žepče i potom nastavio put prema rezidenciji.

### 10. srpnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu.

U 10:15 Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jerkovića.

### 11. srpnja 2020.

U 6:00 sati Nadbiskup je zajedno s apostolskim nuncijem u BIH mons. Luigiem Pezzutom krenuo prema Srebrenici, memorijalnom centru u Potočarima povodom 25. godišnjice i komemoracije za žrtve Srebrenice. Prisustvovao je prigodnom programu i komemoraciji te pohodio grob Rudolfa Hrena, jedinog katolika nastradalog u Srebrenici.

U 17:30 Nadbiskup se vratio u rezidenciju.

### 12. srpnja 2020.

U 14:30 Nadbiskup se uputio prema Banja Luci na zasjedanje BK-a BIH. S njime je išao i nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić. Stali su na kavu u Sjemenište u Travniku, a potom nastavili put prema Banja Luci gdje su stigli u 18:30.

### 13. srpnja 2020.

U 14:00 Nadbiskup se u pauzi od zasjedanja susreo s g. Brunom Paurevićem.

### 15. srpnja 2020.

U 10.00 Nadbiskup je predsjedao svečanim Euharistijskim slavljem u katedrali sv. Bonaventure u Banja Luci povodom proslave patrona katedrale i Banjalučke biskupije.

U 13:40 nakon svečanog ručka Nadbiskup se zajedno s mons. Tomom Vukšićem, nadbiskupom koadjutorom uputio prema Sarajevu. Na povratku su navratili u Sjemenište u Travniku gdje ih je primio preč. Željko Marić, rektor, vlč. Jakov Kajinić, duhovnik i vlč. Josip Dedić, đakon.

U 17.45 Nadbiskup je stigao u rezidenciju.

U 18:15 Nadbiskup je primio preč. Michela Capassa, rektora NMMS *Redemptoris mater* u Sarajevu.

### 16. srpnja 2020.

U 9:15 Nadbiskup je primio mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN i vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja svećeničkog doma VN-a.

U 10:30 Nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem u karmelićanskom samostanu Bezgrešne Kraljice Karmela na Stupu povodom blagdana Gospe od Karmela.

U 13:00 nakon ručka u Karmelu, uputio se prema Splitu.

U 19:00 Nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem povodom blagdana Gospe od Karmela u župi Gospe od Pojišana u Splitu koju vode franjevci kapucini. Uz Nadbiskupa, u misnom slavlju su koncelebrirali i fra Žarko Lučić, OFM<sup>Cap</sup>, gvardijan i župnik, p. Boris Jozić, Isusovac, te Fabijan Štedul, nadbiskupov osobni tajnik. Nadbiskup se zadržao na večeri i noćenju u kapucinskom samostanu.

### 17. srpnja 2020.

U 8:00 Nadbiskup je slavio svetu misu u samostanskoj i župnoj crkvi Gospe od Pojišana. Nakon doručka s braćom kapucinima, u 9:15 Nadbiskup se uputio prema Sarajevu.

U 13:15 Nadbiskup je stigao u rezidenciju.

U 16:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.



U 16:45 Nadbiskup je primio preč. Mladena Kalfića, kancelara VN-a.

U 17:15 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara, preč. Vladimira Pranjica, ekonoma i preč. Mladena Kalfića, kancelara.

#### 18. srpnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je posjetio vlč. dr. Marinka Perkovića, profesora na KBF-u.

U 10:00 Nadbiskup se susreo s mons. Tomom Vukšićem i mons. Slađanom Ćosićem.

U 15:00 Nadbiskup je krenuo prema Banjoj Luci. Zaustavio se u sjemeništu u Travniku na kavu i stigao u 19:00 sati u ordinarijat u Banjoj Luci na večeru.

#### 19. srpnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je u trapističkoj župnoj crkvi "Marija Zvijezda" slavio svoju zlatnu misu. Točno na današnji dan prije 50 godina na istome mjestu je slavio svoju Mladu misu. Na svečanom misnom slavlju koncelebriralo je 11 svećenika i banjalučki biskup mons. Franjo Komarica koji je ujedno bio i propovjednik na zlatnoj misi. Sudjelovala je također kardinalova obitelj i rodbina kao i vjernici te župljani župe "Marija Zvijezda".

U 14:30 Nadbiskup se zaputio na godišnji odmor.

#### 22. srpnja 2020.

U 11:15 Nadbiskup je u Lovranu primio vlč. Ivana Mičića, umirovljenog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

#### 25. srpnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je prekinuo odmor te se iz Lovrana zaputio prema Kupresu. Zaustavio se na ručku u Zadru kod svoje sestre Jasne i njezine obitelji. U 17:15 stigao je na Kupres, te pošao prema župnoj crkvi gdje je bila misa i bdijenje povodom Dana obitelji BK-a BiH koje je predvodio mons. Marko Semren, dok je nadbiskup ispovijedao, a nakon toga zajedno s vjernicima za vrijeme euharistijskog klanjanja molio.

#### 26. srpnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je predsjedao misnim slavljem povodom Dana obitelji BK-a BiH u

župnoj crkvi na Kupresu. Pod istim misnim slavljem krstio je i jedno dijete. Nakon ručka u župnoj kući, zaputio se natrag u Lovran nastaviti godišnji odmor.

#### 31. srpnja 2020.

U 18 h Nadbiskup je predvodio svečano euharistijsko slavlje u isusovačkoj crkvi Navještenja BDM-a u Opatiji povodom svetkovine Sv. Ignacije Loyolskog, osnivača Družbe Isusove, uz koncelebraciju riječkog nadbiskupa Ivana Devčića, zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i petnaestak svećenika. Bila je to ujedno proslava zlatnoga jubileja svećeništva isusovca o. Ignacija Čižmešije.

#### 1. kolovoza 2020.

U 9:00 Nadbiskup je u Lovranu primio priora riječkog samostana p. Ivana Dominika Iličića O.P.

#### 5. kolovoza 2020.

Ujutro nakon doručka, Nadbiskup se, završavajući godišnji odmor, zaputio prema Međugorju. U 16:00 sati je dao intervju za "Radio postaju Mir Međugorje".

U 17:00 primio je fra Tomislava Pervana.

U 19:00 sati Nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem na 31. međunarodnom festivalu mladih u Međugorju uz koncelebraciju mons. Henryka Hosera, apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje, mons. Luigija Pezzuta, apostolskog nuncija u BiH, fra Miljenka Šteke, provincijala Hercegovačke franjevačke provincije, fra Marinka Šakote, župnika u Međugorju, te još 61 svećenika. Nakon misnog slavlja Nadbiskup je večerao s nadbiskupima Hoserom i Pezzutom te provincijalom, te ostao na noćenju u Međugorju.

#### 6. kolovoza 2020.

U 7:30 Nadbiskup je slavio svetu misu u župnoj crkvi u Međugorju. Nakon doručka se uputio prema rezidenciji gdje je stigao u 11:30.

#### 7. kolovoza 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio gospođu Katu Senjak, sutkinju ustavnog suda FBiH.

U 11:00 Nadbiskup je primio Adnana Petra Mihaela Jašarevića, suspendiranog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.



U 12:00 Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, župnika u Novom Travniku.

U 15:00 Nadbiskup je primio vlč. dr. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN-a.

#### 8. kolovoza 2020.

U 9:00 Nadbiskup je krenuo iz rezidencije prema Kupresu. Zaustavio se na putu da posjeti sestre SMI u domu za starije i nemoćne u Vitezu. Osim sa sestrama, Nadbiskup se kratko susreo i s djelatnicima doma.

U 12:00 Nadbiskup je stigao u Bugojno u župu Sv. Ante Padovanskog. Ručao je zajedno sa župnikom fra Hrvojem Radićem. Nakon ručka uputio se sa župnikom i don Tomom Mlakićem, kupreškim župnikom prema mjestu izgradnje nove kapelice u Veseloj Straži na području župe Bugojno gdje su se susreli i s g. Huseinom Smajićem koji sudjeluje u izgradnji kapelice.

U 18:00 Nadbiskup je slavio svetu misu u župnoj crkvi na Kupresu povodom 10 godina djelovanja Radio Marije Bosne i Hercegovine. Nakon mise uslijedila je zajednička večera, a ostao je i na noćenju u župnoj kući.

#### 9. kolovoza 2020.

Nakon doručka na Kupresu Nadbiskup se uputio prema Travniku gdje je u 11:00 sati u župnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja uz koncelebraciju župnika preč. Marka Mikića i svog tajnika slavio svetu misu. Nakon zajedničkog objeda vratio se u rezidenciju.

#### 10. kolovoza 2020.

U 9:50 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, župnika sa Stupa i direktora Medijskog Centra VN-a.

U 10:00 Nadbiskup je primio Marija Jurišića.

U 11:30 Nadbiskup je krenuo prema Bugojnom gdje je u 14:00 sati predvodio misu zadušnicu za fra Augustina Tomasa.

U 18:00 Nadbiskup je predvodio misu u sarajevskoj katedrali za pokojnog vrhbosanskog nadbiskupa Marka Jozinovića povodom godišnjice njegove smrti, uz koncelebraciju Nadbiskupa koadjutora i još devetorice svećenika.

#### 11. kolovoza 2020.

U 11:00 Nadbiskup je predvodio svetu misu u samostanu klarisa u Brestovskom pod kojom je s. Nikolina Antičević položila vječne zavjete.

U 15:00 Nadbiskup je posjetio gradilište Caritasovog doma za starije i dječjeg vrtića u Lugu - župa Gromiljak.

U 16:00 Nadbiskup se u pratnji direktora Caritasa VN-a dr. Mirka Šimića susreo s g. Sabahudinom Klisurom, načelnikom općine Fojnica i g. Alijom Mukačom, ravnateljem lječilišta "Reumal" u prostorijama "Reumala".

U 16:30 Nadbiskup je u rehabilitacijskom centru „Reumal“ u Fojnici posjetio g. Borislava Petrica, nadzornog inženjera na Caritasovom domu za starije u Gromiljaku.

U 19:00 Nadbiskup je u pratnji Nadbiskupa koadjutora mons. Tome Vukšića išao na večeru povodom imendana s. Klare Puljić

#### 12. kolovoza 2020.

U 8:45 Nadbiskup je primio prof. dr. Niku Ikića, umirovljenog profesora na KBF-u u Sarajevu i voditelja HKM-a u Ulmu u Njemačkoj.

U 9:45 Nadbiskup je primio g. Antuna Talajića.

U 10:15 Nadbiskup se susreo s mons. Tomom Vukšićom i mons. Slađanom Čosićom.

#### 14. kolovoza 2020.

U 8:50 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM-a

U 9:45 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić.

U 10:00 Nadbiskup se susreo s fra Mirom Relotom.

U 13:00 Nadbiskup je krenuo prema Komušini gdje je u 18:00 sati slavio svetu misu uočnicu svetkovine Uznesenja BDM na nebo uz koncelebraciju preč. Borisa Salapića, župnika, dekana i čuvara svetišta, mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN-a, šestorice ovogodišnjih mladomisnika i još desetak svećenika.

#### 15. kolovoza 2020.

U 10:30 u katedrali Nadbiskup je slavio svetu misu pod kojom su sestre SMI s. Rita Oborović i s. Mihaela Martinović položile prve svećane zavjete, a s. M. Nikolina Džavić i s. M. Pija Pilić obnovile svećane zavjete. U istom



misnom slavlju četiri sestre: s. M. Atanzija Čužić, s. M. Damjana Crnković, s. M. Lucija Blažević i s. M. Rudolfa Paradžik zahvalile su Bogu za dar 50. obljetnice redovničkog života, a s. M. Hermina Lozančić zahvalila je Bogu za dar 60 godina redovničkog života.

U 19:00 sati Nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u Župi Uznesenja BDM na Stupu, uz koncelebraciju župnika vlč. Miroslava Čavara i još šestorice svećenika.

#### 16. kolovoza 2020.

U 10:00 sati Nadbiskup se zaputio prema Dugoj Resi gdje je u župi Bl. Alojzija Stepinca, kraj kapele Sv. Roka u 18:00 sati predsjedao svečanim misnim slavljem povodom blagdana Sv. Roka koji se posebno časti i slavi u ovoj Dugoreškoj župi. Uz kardinala su koncelebrirali domaći župnik vlč. Branko Risek, preč. Milan Pavlek, dekan dugoreškog dekanata i još trojica svećenika. Nakon svete mise Nadbiskup se zadržao na večeri sa svećenicima i mladima iz župnog zbora koji su animirali liturgijsko slavlje. Kardinal je noćio u Dugoj Resi.

#### 17. kolovoza 2020.

U 7:30 Nadbiskup je slavio svetu misu u crkvi Sv. Antuna Padovanskog - župa Duga Resa. Nakon toga je bio na doručku u obiteljskoj kući svog tajnika Fabijana Štedula, gdje su ga ugostili njegovi roditelji i župnik vlč. Risek.

U 9:45 Nadbiskup je svratio u Gornji Desinec na kavu kod svoje sestre Ljubice i njenog muža Franje.

U 11:00 Nadbiskup se u Zagrebu u zgradi *Styria grupe* Hrvatska susreo s vlč. Ivanom Toljem, župnikom u Sijekovcu i s novinarima *Večernjeg lista*.

U 13:00 Nadbiskup je ručao u Zagrebu s vlč. Ivanom Toljem, g. Pavlom Zubakom, g. Ivanom Nuićem, g. Jozom Pavkovićem, gđom. Valentinom Rupčić i g. Stipom Matićem.

U 16:00 Nadbiskup se u Zagrebu susreo s Josipom kard. Bozanićem, nadbiskupom metropolitom zagrebačkim. Nakon susreta Nadbiskup se vratio u Sarajevo

#### 18. kolovoza 2020.

U 9:15 Nadbiskup je primio preč. Željka Marića, rektora sjemeništa u Travniku.

U 10:15 Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

U 11:00 Nadbiskup je primio dvije obitelji iz zajednice *Missio ad Gentes* koje su u misijskom poslanju u Sarajevu: Raffaele i Maria Fabrini iz Italije, Nikola i Sanja Trajkov iz Makedonije.

U 15:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BK-a BiH.

U 18:00 Nadbiskup je primio mons. Luigija Pezzuta, apostolskog nuncija u BiH i novog savjetnika apostolske nuncijature mons. Amauryja Medinu Blanca.

#### 19. kolovoza 2020.

U 9:45 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. dr. Maria Bernadića, profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 11:30 Nadbiskup je primio preč. Zedna Spajića, rektora VBS-a.

U 15:00 Nadbiskup je imao sastanak s: mons. Slađanom Ćosićom, preč. Mladenom Kalčićem i preč. Vladimirom Pranjićem.

#### 20. kolovoza 2020.

U 9:15 Nadbiskup se susreo s mons. Slađanom Ćosićom i vlč. Fabijanom Stanušićem.

U 9:45 Nadbiskup je primio o. Dalibora Renića, provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove i o. Krešimira Djakovića, dosadašnjeg župnika na Grbavici.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Antu Perića, župnika u Modriči.

U 15:15 Nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu, predstojnika Ureda za odnose s javnošću VN-a.

#### 21. kolovoza 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio g. Petra Perkušića i g. Željka Kovačevića, članove Hrvatskog gospodarskog ekološkog kluba "Mir"

U 10:15 Nadbiskup je primio vlč. mr. Antu Vrhovca i dr.sc. Sandu Smoljo.

U 16:00 Nadbiskup je na župnom groblju u Vidovicama predvodio svetu misu zadušnicu za pok. Katu Tomašević, majku preč. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu i kanonika. Za noćenje ga je ugostio domaći župnik vlč. Josip Senjak.

**22. kolovoza 2020.**

U 8:00 Nadbiskup je doručkovao kod sestara klanjateljica krvi Kristove u Vidovicama, a nakon toga zaputio se prema Bijeljini.

U 11:00 Nadbiskup je slavio svečano euharistijsko slavlje povodom patrona u župi Prečistog Srca Marijina u Bijeljini uz koncelebraciju vlč. Andreja Lukanovića, župnika, preč. Damira Ivanovića, dekana i još sedmorice svećenika. Nakon ručka vratio se u nadbiskupsku rezidenciju.

**24. kolovoza 2020.**

U 9:30 Nadbiskup je primio dr. Zoricu Maros, profesoricu na KBF-u.

U 11:00 Nadbiskup je u ulozi predsjednika upravnog odbora predsjedao drugom redovnom sjednicom upravnog odbora Zaklade Vrhbosanske Nadbiskupije kojoj su uz Kardinala prisustvovali: g. Josip Dabo, upravitelj zaklade te g. Marinko Beljo, g. Antun Ivanković, mons. Slađan Ćosić i preč. Vladimir Pranjić, članovi upravnog odbora. Na sjednici je g. Antun Ivanković imenovan voditeljem ureda zaklade.

**25. kolovoza 2020.**

U 9:30 Nadbiskup je primio g. Jozu Pavkovića i gđu. Valentinu Rupčić, urednike *Večernjeg lista*.

U 12:30 u rezidenciju je stigao mons. Franjo Komarica, biskup banjalučki. Ručao je s Nadbiskupom i zadržao se do idućeg dana.

**26. kolovoza 2020.**

U 9:15 Nadbiskup se susreo s mons. Franjom Komaricom i mons. Ivom Tomaševićem.

U 15:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića.

**27. kolovoza 2020.**

U 9:30 u nadbiskupsku rezidenciju je stigao g. Jozo Pavković, izvršni urednik *Večernjeg lista* BiH s fotografom i snimateljima s BHRT-a i fotografirali su i snimali Kardinala za Specijal koji uskoro ima izaći o njemu u sklopu *Večernjeg lista*.

U 12:15 Nadbiskup je krenuo prema Skopaljskoj Gračanici gdje je u 15:00 sati vodio

misu zadušnicu i sprovod za pok. Ljubu Mlakić, majku vrhbosanskog svećenika don Tome Mlakića. Nakon sprovoda ostao je na objedu kod župnika vlč. Ilije Ivoša.

**28. kolovoza 2020.**

U 9:10 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić.

U 9:30 Nadbiskup je primio dr.sc. Sandu Smoljo.

U 10:00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, župnika na Stupu.

U 10:30 Nadbiskup je zajedno s Nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem primio je vlč. Marka Majstorovića i redovnice Družbe Sestara Milosrdnog Isusa iz Poljske. Družba Sestara Milosrdnog Isusa odazvala se pozivu vlč. Majstorovića i Nadbiskupa Puljića te je odlučila otvoriti svoju kuću *ad experimentum* na 3 godine na području Novog Travnika i poslati dvije svoje redovnice, koje će djelovati pri župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku gdje je župnik vlč. Marko Majstorović. Radi se o dvije sestre poljakinje: s. Teresa Jadwiga Kwiatkowska i s. Anna Wyrostek.

U pratnji s. Terese i s. Anne bila je i njihova generalna poglavarica s. Joanna Kwiatkowska te još 3 susestre. Nadbiskup im je zajedno s Nadbiskupom koadjutorom izrazio srdačnu dobrodošlicu.

U 15:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

**29. kolovoza 2020.**

U 10:30 Nadbiskup je sudjelovao na 24. katehetskom danu VN-a i održao svoje predavanje okupljenima.

**30. kolovoza 2020.**

U 10:00 Nadbiskup je predsjedao Misnim slavljem u župi Sv. Josipa u Zenici uz koncelebraciju vlč. Davora Topića, župnika, vlč. Vlatka Rosića, ravnatelja KŠC-a u Zenici i svog tajnika Fabijana Štedula.

U 14:00 Nadbiskup se vratio u rezidenciju i primio je vlč. Davora Topića i p. Antu Topića, novoimenovanog župnika na Grbavici.

**31. kolovoza 2020.**

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Romana Petkovića iz Vareša.







## VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA ŽUPA ROĐENJA BDM MODRIČA

### POVELJA O POSVETI ŽUPNE CRKVE I OLTARA

Na slavu i čast Presvetog Trojstva, a pod zaštitom Rođenja BDM župljani župe Modriča, godine 2001. sa svojim župnikom vlč. Miroslavom Karatovićem započеше izgradnju nove župne crkve.

Za pontifikata pape Franje, nadbiskupa vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića, župnika vlč. Ante Perića župljani župe Modriča godine 2020. uz pomoć dobročinitelja dovršiše i urediše novu crkvu Rođenja BDM u Modriči.

Providnošću i milošću Božjom,  
na blagdan Male Gospe i patrona župe Modriča  
dana 8. rujna 2020., novi oltar i crkvu

### P O S V E T I

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski i u oltar  
ugradi relikvije *Sv. Parizio iz Trevisa 1151-1267.*

*Antun, Ivan, Josip,*

kum oltara  
Obitelj Z. Glasnovića

*Kija, Ivo, Juro, Zvonko*

kum crkve *Obitelj Dorner*  
i Obitelj Marijana Josipovića



*Anto Perić*

vlč. Anto Perić, župnik

*Vinko Puljić*

Vinko kardinal Puljić,  
vrhbosanski nadbiskup



## Propovijed Vinka kardinala Puljića na misi u Međugorju povodom završetka 31. mladifesta

Međugroje, 5. 8. 2020.

Drage ekselencije mons. Hoser i mons. Nuncij!

Mnogopoštovani provincijale!

Braćo misnici svih službi!

Braćo i sestre, da kažem mladi koji ste došli na 31. mladifest ovdje u Međugorje. Ali ima među vama i onih koji su malo starija mladež, a ima i onih koji će biti mladi. Sve vas od srca pozdravljam na početku ove propovijedi. Žao mi je što će prevoditelji morati pratiti što govorim jer im nisam dao papir u ruke. Zato ako ne uspiju stići, nemojte im zamjeriti, dobra volja je tu.

Na početku ove propovijedi zamislite da ja pravim s vama jedan virtualni intervju. Recimo da pitam jednoga – a naći ćete se u tome – što je je tebe dovelo na ovaj Mladifest u ovoj situaciji kakva jest? Vjerujem da bi pokoji od vas odgovorio: „Pričali su mi ranijih godina da se na ovom Mladifestu susretne Boga i doživi se Božja blizina. Zato sam došao.“ Vjerujem da mnogi od vas upravo to žele. Možda će pokoji reći: „Ma, prazan sam. Prazna mi je duša. Došao sam napuniti svoj životni akumulator da bih se mogao nositi s izazovom život.“ Neki će možda od vas reći: „Svačim sam se zatrpao pa sam izgubio samog sebe. Došao sam naći sebe, susresti sebe i u sebi Boga“, kako bi sveti Augustin rekao: „Bože svugdje sam te tražio, a ti bio u meni, a ja izvan sebe.“ Vjerujem da će pokoji reći: „Ma veslam životnim veslom ali lađa se miče s mjesta jer je svezana, i unatoč mog veslanja ne ide naprijed. Došao sam odriješiti svoju životnu lađu u iskrenoj ispovijedi, kako bih mogao punim plućima zaveslati u život“ Zato se treba odvezati i dobiti odrješenje u ispovijedi. Pokoji će se od vas itekako pronaći u besjedi koja kaže: „Osamljen sam. U kući su me odgajali samo da na sebe mislim, u sebičnosti. I taj odgoj me čini nesretnim. Ne mogu živjeti samo od toga da trčim za svojom koristi. Želim naći radost života u darivanju. Zato sam došao ovdje.“ Vjerujem da će mnogi od vas progovoriti: „Nemiran sam u sebi. Nemam

mira. Došao sam ovdje tražiti mir duše. Moliti Gospu koju zovemo Kraljicom mira da mi isprosi mir u duši, da i ja mogu zračiti mirom u svojoj sredini.“ Pokoji će možda od vas reći: „Ma došao sam da prepoznam čovjeka kao svoga suputnika.“ Jer mi, prateći medije i politiku, vidimo da se samo radi o suprotstavljanju a ne zajedničkom putovanju. Zato vjerujem da će mnogi od vas upravo to tražiti da u čovjeku prepozna svog suputnika. Također neki će od vas itekako odgovoriti: „Došao sam upoznati koliko vrijedi moj život. Koliko sam se spreman žrtvovati.“ Jer nema ljubavi bez spremnosti za žrtvu. Ali najvažnija lekcija koju moramo naučiti u životu jest ljubiti, jer me Bog stvorio iz ljubavi i stvorio me za ljubav. Međutim, mi se često ljutimo što smo tako nezadovoljni, nesretni. To se najbolje vidi kada hodate gradom, bilo svoje zemlje, bilo neke druge (Europa je skoro sva takva), svi hodaju namrgođeni, kao ono prije dva sata kad je bila grmljavina: samo čekaš kad će opaliti grom iz njega. Ljudi gledaju tako mrzovoljno, nezadovoljno. Ne može čovjek biti sebičan i sretan, niti zračiti srećom. Bog je ljubav i iz ljubavi nas je stvorio za ljubav. Pokoji će možda od vas odgovoriti: „Pa jesam li ja već čuo te odgovore? Ubi me ova polovična vjera. Jedno se priča tamo, drugo ‘vamo, treće se radi. Došao sam da me Gospa povede Isusu.“ Sve ovo što vi sad tražite, to ćemo svi naći kod Isusa. Marija će nas tamo povesti. Zato ova poruka ovogodišnjeg susreta: *Dođi i vidi!* Došao sam, ne vidjeti očima, nego srcem. Došao sam vidjeti vjerom. Koga? Uskrsloga. Jedini on nam može dati odgovor na naša životna pitanja. Sva traženja, sva tehnika, sva umijeća, sve znanje ne može dati ono što Isus daje. *Mir vam svoj dajem! Vjerujte u mene i u onog koji me poslao.* Zato je prevažno da naučimo od Marije kako Božju Riječ slušati, čuti, prihvatiti, živjeti. Ma čuli ste koji puta iz evanđelja kad su Ga tražili Marija, njegova majka i učenici, pa su mu rekli: „Evo traže te.“ A on pogleda oko sebe:





„Tko je moja majka? Tko su moja braća i sestre? Oni koji Božju riječ slušaju i vrše.“ Na nama je problem. Bog se daje, ali ja moram biti otvoren primati, poput Marije Božju čuti, Božju usvojiti, da mi ona bude svjetlo, putokaz, oslonac. Zato dragi mladi, vi ste baštinili mnogo toga deformiranoga u svom razvoju.

Prva deformiranost je što su vam slagali da treba živjeti da se ne pati. „Nemoj. Neću da moja djeca pate ako sam se ja patio“ – to će mnogi roditelji reći. To je najveća laž! Nitko u životu nije uspio tko se nije napatilo. Ako se želim u životu ostvariti, onda moram biti hrabar, pa biti spreman za žrtvu. Gledam, svi vi nosite simbole, zastave svoje države, svoga naroda, razumljivo je, to pokazuje odakle smo i tko smo. Ali ima jedan simbol koji vrijedi za sve narode na svim prostorima ove Zemlje. A to je ovaj raspeti Krist koji s križa želi zagrliti svakog čovjeka. I taj križ je naš identitet. Tu učimo. Kad su svetoga Bonaventuru pitali gdje je toliku pamet stekao, on ih je doveo pod klecalo, pod križ i rekao im: „Ovu knjigu čitam svaki dan i još je nisam dočitao.“ Mi svi znademo nositi križ kao simbol da smo kršćani, posebno za vrijeme Otomanskog Carstva kad su Turci vladali (a sve mi se čini da bi opet mogli zavladati), tada su naše majke, žene i djevojke nosile na sebi križeve utkane u kožu, da se zna tko su. I onda je taj križ bio znak prepoznavanja: mi smo kršćani. Ili sjećam se jedne ispovijedi. Kada su nakon Drugog svjetskog rata tražili od onih koji su se vraćali iz Bleiburga, s Križnog puta da sve sa sebe skinu, onda je jedan na sebi nosio Gospinu medalju, a drugi je nosio križ. Onaj s puškom uperi: „Skidaj to!“ „Ne, možeš me ubiti, al' sa mene to nećeš skinuti, jer to je znak mog života!“ Zašto ovo govorim? Treba znati pronaći svoje uporište. Uporište života, upori-

šte vjere, da ne budem polovičan. Ubi nas ta polovičnost. Nego da znam iz uvjerenja živjeti. Ako su vas opteretili deformacijama, trkom za užitkom, za potrošnjom,... da znate svojom pameću otkriti put, a to je Isus. „Ja sam put, istina i život.“ Svojim srcem opredijeliti se za taj život, svojim duhom zagrliti Uskrsloga i ne bojati se života. Takvi su sposobni graditi budućnost. Kukavice nisu sposobne graditi budućnost, nego ljudi koji su spremni za žrtvu, a to se uči u školi križa.

Zato dragi mladi, ako želite budućnost graditi dopustite da vas Marija vodi k Isusu, da čujete onu koju vam on upućuje: „Dođi i vidi.“ Dođi uz Isusa, vidi Uskrsloga, ne ovozemaljskim očima, nego očima vjere. Dođi i vidi kad se vratiš kući neka i drugi vide da si Boga susreo, da si Isusa našao, da te Marija majka k Njemu vodi. Neka i drugi zažele doživjeti kao što i vi doživljavate.

Zato se radujem da s vama večeras ovdje mogu moliti, Boga slaviti, Gospin zagovor tražiti, ali da vas i kao pastir mogu ohrabriti da se ne bojite života. Nemojte povjerovati u svaku koju nam prenose bilo televizija, bilo politika, oni moraju tako raditi. Svojom glavom misli, tvoje noge tvoju glavu nose. Vi znate da u ljekarnama kada kupujete vrijedan lijek u maloj flašici piše: „prije upotrebe, promućkaj.“ I ti isto malo mučni glavom kad trebaš odluku donositi. Ne budite kukavice za odluku. Onaj tko zna ljubiti, taj se ne boji odlučivati. Obično oni koji su itekako u strahu stalno žive bojeći se da će nešto izgubiti. Tko Bogu vjeruje, tko Boga ljubi, taj nikad ne može izgubiti. Zato ovaj Mladifest koji se 31. put održava neka u vama ohrabri tu vjeru da mijenjate svijet jer ste se opredijelili za uskrsloga Krista. Neka vas štiti na tom putu Marija, Majka naša. Amen.



## Propovijed Vinka kardinala Puljća na misi uoči svetkovine Velike Gospe u Komušini

14. kolovoza 2020.

Draga braćo misnici,  
Draga braćo i sestre!

Meni je žao što nas je Bog ovako uveo u kušnju da moramo pod kišobranima, ali sve što je od Boga, hvala mu. Pa i ova kušnja, i Korona, i kiša a opet želimo obaviti zavjet. Zato vam odajem priznanje za vašu ustrajnost: doći Gospi u Komušinu obaviti zavjet.

Na početku ove propovijedi želim ispričati jedan doživljaj ovih dana. Obično kad idem po župama, često slušam tužne priče: „Nema nas, odlaze, nema mladosti.“ itd. Pa nije to baš ugodno slušati, moram priznati. Ali neki dan dolazim u jedno selo i kaže mi taj župljanin: „Kardinale, moram vam prenijeti veselu vijest.“ „Što je?“ „Nikad više djece u našem selu nije bilo. Zadnje dvije godine ...“ I počne nabrajati i 20 ih je nabrojao. „Nikad nismo imali toliko djece u našem selu.“ Jasno da sam bio razdražan čuvši tu vijest. A onda doda i ovo: „Iz našeg sela su bili otišli i sada se već 6 – 7 obitelji vratilo i evo prave kuće ovdje.“ Hvala dobrom Bogu da imamo takvih vijesti i takvih poruka. Zato želim podijeliti s vama tu radost koju mi je pružio taj župljanin. Ali time vas želim ohrabriti da se znamo suočiti sa svim izazovima. Znam, brojni tumače ljudski život, pogotovo sad u ovoj pandemiji Korone virusa. A ja ću pročitati na svoj način jednu priču: „Povijest sudbine ljudskog roda“, koju je jedan pisac sročio, pomalo Bibliju pretočio u današnjicu. Kaže:

*Stvori Bog magarca i reče mu: „Bit ćeš magarac. Radit ćeš od zore do mraka, teglit ćeš na svojim leđima sve što ti stave i živjet ćeš 30 godina.“ Magarac odgovori: „Neka bude volja tvoja Gospodine ali 30 godina je previše. Zar ne bi bilo bolje 10?“ Usliši Bog magarca i načini ga takvim.*

*Zatim stvori Bog psa i reče mu: „Bit ćeš pas, čuvat ćeš kuću čovjekovu, jest ćeš što ti stave i živjet ćeš 25 godina.“ Pas odgovori: „Neka bude volja tvoja Gospodine ali 25 godina je previše. Zar ne bi bilo bolje 10?“ I usliša Gospodin psa i načini takvim.*

*Onda stvori Bog majmuna i reče mu: „Bit ćeš majmun, skakat ćeš sa stabla na stablo i činiti majmunarije za zabavu okoline svoje i živjet ćeš 15 godina.“ Majmun odgovori: „Neka bude volja tvoja Gospodine ali 15 godina je previše, zar ne bi bilo bolje 5?“ I usliša Gospodin majmuna i načini takvim.*

*Konačno stvori Bog čovjeka i reče mu: „Bit ćeš čovjek, najinteligentnije stvorenje na zemlji i gospodarit ćeš svijetom i svime u njemu, živjet ćeš 30 godina.“ Čovjek odgovori: „Hvala ti! Neka bude volja tvoja Gospodine ali 30 godina je premalo. Zar mi ne bi mogao dati 20 godina što neće magarac, 15 godina što ih odbi pas i 10 godina što ih ne htjede majmun?“ I usliša Gospodin čovjeka i načini ga takvim.*

*I tako čovjek živi 30 godina kao čovjek zatim se oženi i živi 20 godina kao magarac, radeći od zore do sumraka i tegleći na svojim leđima teret obitelji. Potom ode u mirovinu i živi 15 godina poput psa, čuvajući kuću i jede što mu dadnu. I na kraju živi 10 godina kao majmun, skakutajući od staračkog doma do unučića zabavljajući, kreveljeći se da zabavi svoje unuke.*

Jest, izazovno, ali ima neke realnosti. Koji je cilj ljudskog života? Nije ni majmunski ni pasji ni magareći, nego ljudski. To je nešto sasvim drugo. Brojni u današnjoj kulturi žele zaniijekati ljudsko dostojanstvo, žele zaniijekati naravni Božji zakon u čovjeku i žele mu sakriti da je čovjek na ovoj Zemlji putnik, ne daju mu misliti da postoji vječnost. Trpaju ga da trči za tim da što više ima, što više potroši, ... a onda ono što je zaradio mora trošiti za lijekove. Koji je onda cilj ljudskog života? Zašto živi? Danas slavimo Marijino Uznesenje na nebo dušom i tijelom. Prvo ljudsko biće – jasno Isus Krist je Bogočovjek – a Marija je ljudsko biće, živjela je kao ljudsko biće, ispunila je volju Božju i nju je Bog uzeo dušom i tijelom na nebo. I naš je cilj to što je Marija postigla. Postići to da se nađemo u zagrljaju Božje ljubavi. Ali zato valja ovaj zemaljski život provoditi onako kako smo čuli u današnjem evanđelju: „Blago tebi jer si povjerovala.“ Ona je povjerovala, Božju riječ





slušala. Zato je prevažno da mi shvatimo je li Božja na prvome mjestu u mom životu. Koliko ljudi danas, svih vrsta, zvanja, živi nezadovoljno, mrzovoljno, koji put frustrirani, ispražnjeni,... Zašto? Zato što nam je naša volja na prvom mjestu, a Božju stavljamo po strani. Sveta Majka Terezija kaže:

- Pazi na svoje misli, jer će postati riječi.
- Pazi na svoje riječi, jer će postati djela.
- Pazi na svoja djela, jer će postati navika.
- Pazi na svoje navike jer će postati karakter.
- Pazi na svoj karakter, jer će postati tvoja sudbina.

To će ti odrediti tvoj život. Mi se ispovjedimo i Bog nam oprostí grijehe, ali mi nismo shvatili, grijeh je jedno. Kaže narodna: „navika je jedna, a odvika dvije muke.“ Nije se lako odučiti od onih zlih sklonosti koje čovjek u sebi nosi. A zašto se treba boriti protiv toga? Jer me odvlače od onog konačnog cilja: kako stići u nebo. A stići u nebo znači Božju prihvatiti, Božju vršiti. Pročitati ću vam jedan tekst koji nije od danas, koji je napisan prije 2000 godina.

*Proračun mora biti usklađen,  
Riznica ponovo napunjena,  
Javni dug treba smanjiti.  
Aroganciju službenika treba obuzdati,  
Smanjiti pomoć drugim državama,  
Inače će Rim bankrotirati.  
Ljudi se moraju opet naučiti raditi  
Umjesto da žive od državne potpore.*

To je Ciceron napisao 55 godina prije Isusa Krista. K'o da danas piše. Ovu aroganciju službenika treba obuzdati. Kao da danas piše. Zapravo, mi smo prevrnuli vrednote, tobože napredujemo. Ja sam se zgrozio kad sam čuo da se u Švedskoj vlast sprema natjerati i svećenike, imame i rabine da vjenčavaju istospolne brakove. Pa gdje je tu vjerska sloboda? I to se zove demokracija! Odlučiti, natjerati da moraš savjest pogaziti. I ne samo to. Sad vas pitam nešto za što se malo bojim da će biti iza tih riječi itekako reakcije. Molim vas uprite mi političara koji u parlamentu, saboru zastupa kršćanska načela. Ako slučajno nešto rekne, bilo u

europskom, bilo u državnom, svi će ga mediji ključati k'o kad vrana ključa pamet. I jednostavno će ga izluditi. „Kako smiješ zastupati kršćanska načela?!“ Pa i nama svećenicima, biskupima i meni kao kardinalu poruči koji sociolog što ja trebam propovijedati. Dakle izvrnuli smo. Svatko svoje treba raditi, ali ne gazi ono što je Božje! Božja je ona koja pomaže čovjeku da bude čovjek, a čovjek kad se Božje drži cilj mu je postići vječni život. Danas slaviti Uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo znači pronaći put svoga života. Valja tako s Bogom živjeti da se mogu istinski nositi sa svim izazovima života. Vidite kako su nam nametnuli ovaj strah. Nije da se ne treba čuvati, nije da ne treba opreza. Ja hodajući po župama, kažu župnici: „Pa nikad manje sprovoda nisam imao.“ Sad se pitam: „Umiru li ljudi od Korone?“ Umiru, istina. I to nije šala. Ali čudnovato je da se manje umire nego što se prije umiralo. Ima, dakle, jedna Božja tajna u svim tim zbivanjima. Zato, što moramo ponijeti? Ono Marijino: „Evo me Bože, tvoj sam!“ To pouzdanje u Boga. S Marijom biti spreman Božju prihvatiti, s Marijom biti poslušan Božjoj riječi, s Marijom biti vjeran Božjoj riječi, pa kao čovjek uvjerenja tako nastupati u svim strukturama života. Neka nas napadaju, neka nas ponižavaju, Božja je važnija. Bolje se Bogu pokoravati, nego svim ljudskim zakonima. Ako ti ljudski zakoni ne štite čovjeka, ne pomažu mu da živi dostojanstveno u svojim pravima, onda ti zakoni nisu za čovjeka, nego protiv čovjeka. Zato želimo danas posebno moliti: „Gospo, oslobodi nas od ove kuge. Ali daj da se naučimo pameti. Da vidimo da je taj slični virus toliko nereda napravio.“ Eto ti čovječe tvoje pameti, eto ti čovječe tvoje moći, tvog oružja, mehanike,... Nemoćan si pred tim malim, sitnim virusom. Shvati da si ograničeno biće. Shvati da ovisiš o Božjoj moći. Zato se pouzdaj u Boga, s Bogom živi, s Bogom surađuj i tako živi da te Bog u vječnosti zagrlí svojom ljubavlju.

*Amen*



## Propovijed Vinka kard. Puljića na misnom slavlju povodom Dana obitelji na Kupresu

Kupres, 26. srpnja 2020.

Dragi brate u biskupstvu,  
Draga braćo misnici,

Draga braćo i sestre prisutni danas u ovoj crkvi Svete obitelji prigodom proslave Dana obitelji za našu Bosnu i Hercegovinu. Također i vi braćo i sestre koji nas pratite preko elektronskih medija.

Rekoh na početku da je ovo nedjelja Svete obitelji koju slavimo u crkvi Svete Obitelji. Želimo posebno staviti naglasak na temu života. Zato ću početi upravo s Božjim stavom: Bog stvarajući svijet odlučio je ne biti sam stvoritelj, nego je stvorio muško i žensko i dao im je posebno poslanje da budu suradnici u stvaranju života.

Bog daje život preko roditelja. Adam i Eva su prvi bračni par koje je Bog stvorio u raji zemaljskom i dao im zadatak da prenose život, i oni imaju posebnu ulogu surađivati s Bogom u prenošenju života. Kroz svu povijest Bog je htio da upravo obitelj bude sredstvo po kojem će On izgrađivati spasenje ljudskoga roda. Kada je čovječanstvo ranjeno istočnim grijehom onda je Bog obećao spasitelja. I upravo danas slavimo jedan posebni bračni par – Sv. Joakima i Anu, koje je Bog upotrijebio da preko njih dvoje pošalje na zemlju jednu ženu – Blaženu Djevicu Mariju. Nisu njih dvoje znali da će upravo to njihovo čedo, koje se rodilo iz njihovog tijela biti bezgriješno, jer ju je Bog sačuvao od Istočnog grijeha. Zapravo tu je tajna kako Bog računa s čovjekom. Samo što je potrebno probuditi u čovjeku svijest da i čovjek s Bogom surađuje. Evo, te svete roditelje danas posebno molimo za sve naše roditelje, ali na poseban način se sjećamo još jednih roditelja – Zaharije i Elizabete, koji su isto čekali dijete, a onda im je Bog pod stare dane dao da se začne Sv. Ivan Krstitelj koji će biti preteča Isusa Krista. Ja bih samo spomenuo te slučajeve, kako se Bog služi s obitelji da preko njih prenese svoju poruku i ostvari svoje božanske planove. Ja bih pojednostavljeno rekao: 'Nema obitelji da Bog s njom ne računa!' I svaki život je u Božjem planu. Zato na poseban način danas želimo probuditi tu svijest vrednovanja života.

Čuli smo malo prije u evanđelju kako čovjek kad pronade prave vrijednosti, sve je spreman za njih dati. Međutim danas živimo u vremenu kad su urušene te prave vrijednosti: dostojanstvo čovjeka, dostojanstvo žene, dostojanstvo braka, dostojanstvo obitelji, na jedan način zanjekan je život, pravo na život. Tada osjećamo potrebu da vratimo tu vrednotu, to je ovo društvo koje je zapravo zatrovano negativnim. Trebamo ga ozdraviti snagom vjere da Bog ponovno ima svoje božansko mjesto u ljudskog djelovanju i rastu. Vi znadete da svaka vrijednost ima svoju cijenu. Tako i ovaj brak kojeg je Bog uspostavio još u zemaljskom raju: to je naravni zakon. Nažalost, današnje društvo želi srušiti taj naravni zakon i ozakoniti neprirodni život stvarajući nekakve istospolne brakove, posvajajući djecu oni koji nemaju pravo na to jer nisu rodili, na neki način tu vidimo što zapravo trebamo. Pripraviti da tu vrijednost znademo istinski usvajati. Zato na poseban način želim spomenuti važnost pripreme za brak. Prateći bračne zajednice primjećujem da mnogi uđu u brak, a da se ne poznaju. Tek kad uđu u brak, onda tek počnu upoznavati jedno drugo. Često sam kao župnik znao naglašavati važnost vremena pripreme za brak. Nažalost mediji, filmovi, itd. protežiraju strast, kao da je to najvažnije u braku. I zato često oni koji su zahvaćeni zaljubljenosti postanu zaslijepljeni i ne vide jedno drugo, nego samo gledaju kroz taj život koji ih je zahvatio. Međutim treba spustiti tu zaslijepljenost da mogu progledati i prepoznati jedno drugo. Prvo pitanje naravi, pitanje vjere, pitanje života i plana, da znaju stvarno ući u život spremni. Nije priprava za brak zloupotreba bračnih čina. To je čin koji se upotrebljava nakon vjenčanja, sve prije je grijeh, zloupotreba. Zato u ovome vremenu posebno želimo podcrtati važnost pripreme za brak, da njih dvoje kod kojih se stvorilo ozračje privlačnosti i zaljubljenosti, da iz te zaljubljenosti prijeđu u stvarnu ljubav gdje će se poznavati, prihvatiti, jer brak je zajedništvo ljubavi. Kad čitamo u Starom zavje-





tu, u knjizi Mudrosti u 14. glavi gdje sveti pisac kaže: 'Ne čuvaju se više čistoća ni tijela ni ženidbe, jedan drugoga ubijaju iz zasjede, prijevare, pokvarenosti; također kriva prisega, uznemiravanje nemirnih, zaboravljaju dobročinstva, oskvrnjuju život, zločin protiv naravi, nered u braku', i tako dalje nabraja taj sveti pisac. Već onda se to pojavilo, stoga nije čudo da se danas pojavljuje. Dakle Zli sije svoje sjeme, samo je pitanje hoće li to sjeme uroditi plodom.

Zato bih htio danas naglasiti koje su te prave vrijednosti ili karakteristike kršćanskog braka. Zašto se treba pripremiti? Zato što je to vrijednost. Brak je trajna ustanova. To znači: kad se sveže ljubav, tu ljubav treba živjeti. Kad sam na vjeronauku znao pitati djecu: „Tko dijeli sakrament ženidbe?“ Obično svi kažu: „Župnik.“ Međutim zaboravljaju da sakrament ženidbe daju mladenci, a župnik je samo onaj koji od strane Crkve blagoslivlja njihovu odluku. To je pred Bogom dana odluka: živjeti u ljubavi u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti. Zapravo vrijednost braka je trajnost. Zato moramo shvatiti da to nije obveza samo njih dvoje, to je obveza koju daju pred Bogom, pred Crkvom i narodom. Zato je prevažno da bračno zajedništvo shvatimo kao trajno zajedništvo u ljubavi. Jasno da treba shvatiti da je brak svet, to je sakrament, sredstvo milost. Nije slučajno rečeno: „Što Bog združi čovjek neka ne rastavlja.“ Neka se ovdje ne osjete pogođenima oni koji su doživjeli urušenost braka, to je nešto što se dogodilo. Međutim ono što se dogodilo ne znači da ruši stavove Crkve. Brak je sveta ustanova. „Što Bog združi čovjek neka ne rastavlja.“ Zato je prevažno da u braku raste ljubav supružnika, ne samo privlačnost prvih dana simpatije, nego živjeti darivajući se i tjelesno i duhovno. Nema ljubavi gdje nema žrtve. Tko zamišlja nekakvu ljubav u nekakvom nježnom životu... Žrtva je sastavni dio ljubavi. Biti spreman za žrtvu. Kad sam kao župnik doživio pitanje od jedne djevojke: „Kako ću ja znati da me mladić voli?“ Ja sam joj odmah rekao: „Djevojko, ako te poštuje, voli te, a ako te želi iskoristiti, makni se od njega, jer će te iskoristi i ostaviti.“ Treba shvatiti: brak je sveta ustanova i to treba živjeti u intimnom zajedništvu uz spremnost žrtvovanja jedno za drugo. Kako je lijepo doživjeti one koji su godinama živjeli zajedno, pa ih vidiš pod stare dane kao da su na

početku. Jer se prihvaćaju, vole, spremni su žrtvovati jedno za drugo. Nažalost često ima mnogo onih koji to žele razrušiti. Svi mi upadnemo u krizu, koliko je životnih kriza. I bračno zajedništvo zna doći u krizu. Prva kriza je kad dođu djeca: opasnost da posvete više pažnje djeci nego jedno drugom. Djeci treba dati njihovu pažnju, a bračnom zajedništvu njegovu pažnju. Ne smiju izgubiti ono što trebaju jedno drugom dati, a djeci dati što djeci pripada. A onda i svojim roditeljima i starima dati što njima pripada. Četvrta Božja zapovijed glasi: „Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na Zemlji.“ Poštuj! A živite jedno za drugo. Poštovanje je i briga za njih. U zadnje vrijeme posebno primjećujem, kao pastir obilazeći nadbiskupiju i druga mjesta, da mnoga djeca zaborave svoje roditelje, zaborave stare i starce, pa često kad dolazim k njihovoj kući, oni na prozoru vire: znaju da neće doći, ali pati im srce: možda će doći. To je tužno. Djeca su ih zaboravila. Znao sam onu prisposobu: djeca koja su svoje roditelje zaboravila i sami će bit zaboravljeni. Ima ona priča kako je unuka došla starici u starački dom i pita je: „Bako, kako je to bilo kad si ti mog tatu rodila?“ A baka spontano priča: „Ja sam radila, nisam imala vremena za njega, dala sam ga tamo u jaslice, pa u vrtić...“ A onda mala kaže: „Bako, sad se ne čudim što je moj tata tebe dao u starački dom.“ Zato je prevažno shvatiti brigu za sve.

Zato ovdje nastavljam još jednu temu, važnu za bračno zajedništvo, to je doživotna obveza. Nitko i nikada se ne smije miješati u ljubav muža i žene. To ne znači da ne smije biti povezanosti, ali ne smije biti navezanosti. Kako ona jedna mlada došla mami i kaže: „Mama ne mogu ja više s njime.“ „Zašto?“ pita je majka. „Nije onakav kakvog ja hoću. Ja ću se mama tebi vratiti“. Odgovori joj majka: „Ne, ne, ja ću doći k tebi.“ „Nemoj mama moj muž ne voli da ti dođeš.“ Dakle često se zna dogoditi to miješanje u bračno zajedništvo. Jesi li se odlučila? Drži se odluke! Živi kršćanski i svjedočki. To je snaga! Kad ja vidim kako su naše obitelji za vrijeme turskih vremena sačuvale vjeru: bježale su u šumu jer su ih maltretirali. Ali su bili vjerni, hrabri, spremni križ nositi. Ova vremena su naša vremena, ne treba se prepasti, nego biti hrabar, spreman živjeti vjernost, zajedništvo. Tužan sam kada čujem za



brojnu djecu koja su otišla u drogu zato što su roditelji rastavljeni, zato što ih roditelji ne vole. Kad sam bio župnik sjećam se jedne male koja mi se žalila: „Velečasni, zašto se ne vole oni koje ja volim?“ Najtužnije je kad svoju mržnju žele prenijeti na djecu. Zato želim da ovdje u nama kršćanima poraste hrabrost vjernosti, hrabrost žrtve, hrabrost zajedništva unatoč svim vanjskim izazovima koji želi urušiti to Božje zdanje. Jer tu leži budućnost i Crkve i naroda. Danas smo se zato sastali da molimo: Bože, čuvaj to obiteljsko gnijezdo gdje si se i sam rodio u betlehenskoj štalici po Svetoj Obitelji. Daj da svaka naša obitelj bude sveto gnijezdo: gnijezdo ljubavi, gnijezdo zajedništva, gnijezdo razumijevanja, gnijezdo praštanja. Jer mi ne možemo ne zamjeriti jedan drugome. Ne kaže slučajno Sveto Pismo: „Nek’

sunce ne zađe nad vašom srdžbom.“ Svaki dan ima svoje breme i ne dajmo da mržnja i ogorčenost uđu u srce. Treba znati praštati i prihvatiti u ljubavi. To je ono što je snaga jednog zajedništva u braku. Molimo stoga danas zajedno ove svete roditelje, svetog Joakim i Anu, da nam sačuvaju drage obiteljske zajednice, ljubav prema djeci i starima, da nas oslobode od otrova koji se nameće kroz javna mnijenja, kroz politiku sekularizma i relativizma, kroz politiku koja žele uništiti temelje Katoličke Crkve. Jer obitelj je snaga Katoličke Crkve. Zato molimo žarko: Gospe i sveti Josipe čuvajte naša obiteljska gnijezda. Sveti Joakime i Ano, molite za naša obiteljska gnijezda da možemo istinski hrabri biti, vjerni ostati i Božju čuvati.

*Amen*







## Riječ Božja u životu svećenika

PRILOZI

### Zakon i Mesija

Čovjekova vjekovječna težnja je izjednačiti se s Bogom. I Isus to sam ističe, služeći se citatom iz Psalma 82 (usp. Iv 10,34). Međutim, da bi čovjek bio kao Bog, mora biti genijalan, izvrstan, fantastičan, savršen u svemu. Zato je stari i primitivni smrtnik i mislio da, ukoliko bi postojalo nekakvo pravilo ili propis po kojemu bi se ljudi ravnali, čovjek bi i mogao doseći božansku savršenost. Zbog toga Hebrej i traži od Jahve pravila, načela, konstitucije. Kaže: – Daj nam udžbenik po kojemu ćemo te nasljedovati, oponašati i na koncu dešifrirati i suobličiti se tebi. Tako je Hebrej dobio Zakon, ali, kako je vrijeme odmicalo uvidio je da biti božanski savršen podrazumijeva more zakona, podzakona, propisa i amandmana koji bi upotpunili nedostatke stvorenja i koji bi preduhitriili svaku ljudsku snalažljivost, lukavštinu, pretvaranje i zloću. Tako je Zakon postao opsegom preobilan, sadržajem preširok prometnuvši se u pravu-pravcatu tlaku, ropstvo, mučninu i noćnu gušobolju.

Nema, dakle, te knjige, ni svete ni profane, ni male ni velike, ni zakona ni propisa koji može učiniti čovjeka savršenim i božanskim. To je, na žalost, hebrejski vjernik spoznao dosta kasno. Ali tek kada je postao toga svjestan, otpočeo je žustro tražiti i iščekivati nad-zakon, tj. Mesiju koji neće mijenjati zakon, nego grješnika, tako da grješnik postane pravednik, istinoljubac, svetac Božji, čovjek pobožanstvenjen i bogolik. Zbog Toga Isus i kaže da nije došao izmijeniti nego nadopuniti Zakon kako čitamo u Mt 5,17, drugim riječima, dati, nadodati i usavršiti sve ono što pisani i usmeni Zakon nije uspio, jer jednostavno to nije ni mogao.

U tom kontekstu, Mesija znači ne samo doslovno „onaj koji je pomazan“ nego i preneseno „onaj koji je poistovjećen“. Jer je, s jedne strane, poistovjećen s Božjom riječi koja je postala živa i djelotvorna, a, s druge strane, rođen je da bi se poistovjetio, identificirao s grješnim čovjekom i usavršio ga do prave slike Božje. Ta zato i kažemo na krštenju: „Krista si obukao“, tj. poistovjećen si s Kristom ili usavršen si u Kristu.

### Kršćanska super-povlastica

Posljedično, nitko ni ne može doći pred lice Božje, ukoliko nije poistovjećen, tj. ukoliko nije postigao savršenstvo što je kako rekoh čovjekov vječni prvi i posljednji cilj. A kako će se, što kaže Pavao, grješan i slab čovjek zakonom ili propisom poistovjetiti s Bogom? (usp. Rim 4,5). Upravo je zbog toga kršćanstvo super-povlaštena religija jer, osim toga što su Kristove uprege lake (usp. Mt 11,28-30), svojim zauzimanjem za čovjeka, grješnik jarak kao grimiz i crven kao purpur, kako kaže prorok Izaija, lako postaje bijel poput vune i čist poput snijega (usp. Iz 1,18), a nesavršena djeca Božja, samo po Kristu, s Kristom i u Kristu, postaju savršena i bogolika – kako to sam Isus kaže u Djelima: – Ono što ja očistim, neka nitko ne naziva nečistim (usp. Dj 11,9).

### Crkva kao vodilja

U odnos pobožanstvenjenja čovjeka stala je Crkva, koja ga svojim sakramentima izmiruje s Bogom i suobličuje njegovoj slici. I ona je jedina koja, po uzoru na svoju Glavu, otvara vrata svima i za sve ne sudeći i ne osuđujući, nego otvarajući se svima, i nudeći svakomu vrata spasenja. Stoga, u Crkvi za svakoga ima mjesta, a pogotovo za njezine svećenike. U Crkvi osudi, etiketama, neprihvatanju i netrpeljivosti nema mjesta. Jer nitko od ljudi ne može probiti tako duboko i tako jasno u čovjekovu nutrinu da bi sigurno prosudio i ocijenio koliko se dobra, a koliko zla krije u njegovoj naravi pa da sudi, osuđuje, neprihvata i odbacuje. O tome nas posebno poučava Pavo, koji, premda njihov patrijarh, ima srce za sve, prepuštajući sud vječnome Suci (usp. Rim 1; 1 Kor 1; Gal 1; 2 Tim 4,14). U evanđeljima imamo još eklatantniji primjer. Izdajnik Juda kovao je veliku zavjeru protiv Isusa i apostola, ali nitko to od njih nije do kraja prozreo do onoga časa kada ga je sam Bogočovjek javno pokazao (usp. Iv 13,27). Na koncu, sam Učitelj veli: „Ne sudite kako sami ne biste bili suđeni“ (Mt 7,1). poradi toga Isus, poučavajući svoje apostole, poučava i nas da jedni drugima ne budemo suci, pa ni očevi, ni učitelji ... nego braća. U Kristovoj prostranoj, prozračnoj i



bratsko-sestrinskoj Crkvi za sve nas ima mjesta i dok nas god trpi sam Isus Krst i nama je podnositi jedni druge.

Međutim, to ne znači da je svatko prepušten sebi i da se, kao slobodan čovjek, vodi vlastitim nahodanjima, sirovoj volji i neukrotivim željama. Svećenik je u cjeloživotnoj Kristovoj školi, a sve te školske memorije i usporedbe, uspjehe i padove ... sva sjećanja i pouke iz kojih učimo i na temelju kojih se nadozidujemo kao živo kamenje živoga Božjega Zakona zabilježena su u Pismima. Najdetajnije lekcije i upute onima koji nisu izravno vezani memorijom biblijskoga izabranja dao je apostol Pavao u svojim poslanicama.

Pavlov *Urbi et Orbi*

Pavao, govoreći svojim obraćenim suvremenici po Grčkoj i Rimu izvrsno se obraća i nama. Pritom, govori o živoj riječi, ne o novome, nego o živome Zakonu, o živome Hramu, o živoj Crkvi. Pavao prezire mrtvo slovo, jalovu tradiciju i besplodno kršćanstvo.

Kako oživjeti umrtvljenu te grijehom, propustima i nemarom steriliziranu Božju riječ, Pavao nam donosi u svoje četiri velike poslanice: Poslanici Rimljanima, 1 i 2 Korinćanima i Galaćanima.

Zašto Pavao piše Rimu? Piše mu zbog važnosti njegova položaja. Pišući Rimu, Pavao ulazi u eter cijeloga tada poznatoga svijeta. Rim je današnji CNN, SkyNews, AlJazeera... Tamo je senat, tamo je sudstvo, tamo je učiteljstvo, tamo je stjecište naroda, kultura i filozofije, književnosti i pjesništva, tamo je Crkva. Poslanica Rimljanima, poslanica je upućena svim ljudima dobre volje koji žele čuti i razumjeti riječ Božju te po njoj djelovati i živjeti.

U poslanici Rimljanima Pavao daje osnovno pravilo svakome čovjeku: kako oživjeti evanđelje (usp. Rim 1-2). Glavna riječ u poslanici je PRAVEDNOST i to ne bilo čija nego Božja pravednost. Pavao drži da svaki krštenik treba počiti s te biblijsko-teološke točke. A što je to pravednost Božja? Na to su odgovor dali ni manje ni više nego Isusovi najveći protivnici – farizeji – kada su mu došli i rekli: – Učitelju, znamo da si istinit i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. To čitamo u Mk 12 i Lk 20 i Mt 22.

Osobno mislim da nitko u evanđeljima Isusu nije dao ljepši kompliment od ovih židovskih teologa. I baš se tu krije i ova Pavlava, također rabinska, teologija pravednosti. Božja praved-

nost je Božja apsolutna nepristranost, a to znači da je Bog prije svega nekoristoljubiv, nesebičan, iskren i istinoljubiv. To opet znači da je objektiv. A objektiv znači *stvaran, istinski, koji nije samo zamišljen, nego zaista postoji, neovisan o bilo kojem subjektu i bilo čijem mišljenju* i koji je lišen bilo kakvoga interesa.

Židovski teolog zna da od Abrahama do Mojsije, od Jošue do Samuela, od Šaula do Cidkije, od Amosa do Malahije nije bilo čovjeka da je u apsolutnom smislu riječi bio nepristran. Čak se ni Zakon nije mogao tumačiti nepristrano (sjetite se samo one Isusove: Ako čovjek otpusti ženu osim zbog bludništva [usp. Mt 19,9] – to je Hillelovo popustljivo tumačenje Zakona, koje njegov suparnik i suvremenik rabbi Šamaj nikako nije tolerirao. Otuda su i nastale hilelovska i šamajska škola).

Čovjek jednostavno ne može biti nepristran. Nepristranost je tipično Božja karakteristika. I kada su farizeji i pismoznanci rekli Isusu da je nepristran, nesvjesno su priznali njegovo božanstvo. I to je u Markovu evanđelju prvo prokazivanje Mesije (usp. Mk 12,13-17). Tek dva poglavlja kasnije u istoga Marka, Petar javno ispovjeda da je Isus Mesija (Mt i Lk donose obrnut redosljed / je li to slučajno ili nije treba dodatno istražiti).

Na aramejskom za nepristranost kaže se: ne gledati nekoga u lice, a i grči se isto tako kaže UK BLEPEIS EIS PROSOPON ANTROPON. Zbog toga ćete vidjeti grčku božicu TEMIS i latinsku JUSTITIU kako s povezanim očima u lijevoj ruci drži vagu, a desnoj mač kojim presuđuje.

Božja nepristranost je Božja pravednost, i to je Arhimedova poluga svakom pristupu riječi Božje na kojoj obilato inzistira Pavao u svojoj velikoj poslanici Rimljanima. A uzdati se u Božju pravednost znači apsolutno pouzdanje i povjerenje u nekoga tko **JEST**, tko je **TU** ... koji neće zakinuti ili iznevjeriti, koji neće paušalno procjeniti ili nehajno kazniti.

Čitanjem Riječi Božje svećenik se prvotno susreće s Božjom pravednošću, a to je apsolutno povjerenje u nezabludivost svetih riječi koje prima i prihvaća u sebe. Drugim riječima, kada pristupamo svetom tekstu, tu nema mjesta površnosti, nonšalantnosti, paušalnosti, a pogotovo sumnji i neprihvatanju. Čitajući riječ Božju, stavljamo se ispred živoga, nepristra-





nog, pravednoga Boga koji želi otvoreno komunicirati. I ta riječ istine, kako navodi prof. Zovkić u svojem Komentaru Jakovljeve poslanice koji će, ako Bog da, uskoro vidjeti svjetlo dana – „preporađa kršćanina“. Tako je Božja pravednost oživljavanje evanđelja, kako to Pavao govori uzduž Poslanice Rimljanima.

### Vjera, nada i ljubav

Tek kada smo oživjeli evanđelje u sebi kako to traži poslanica Rimljanima, Božja riječ nas poziva na svetost, promjenu navika, donošenje odluka i suzdržavanje od grijeha kako to naširoko opisuju 1. i 2. poslanica Korinćanima. Korint kao i Efez, primorski je grad – nešto kao Split ili Rijeka – i nekada je pripadao militantnoj Sparti. Korint kao vojni spartanski grad njeguje disciplinu i red – i to se Pavlu u Korinćana najviše i svidjelo, ali taj primorski i vojni grad moralno je pao, a i vjerski je na dnu ljestvice i to je bio glavni problem za Pavlovu i Apolonovu zajednicu u Korintu. Usto kako je Korint dugo bio vojni grad izrazito je bio sklon grupiranjima. Tako da je svaki građanin imao svoj klan, svoj klub, svoje društvo, što je crkvenom Pavlu, kao najočitijem katolikosu, to predstavljalo izrazito veliki problem.

U nekoj slobodnijoj analogiji, u sličnoj poziciji, poput Korinćana, smo i mi svećenici. Kroz sjemeništa smo prošli spartansku disciplinu, ali to dugogodišnje razredovanje kao i povijesno genetska pozadina prava jačega te nagon nadmetanja i potreba pripadnosti većoj obitelji, jačem plemenu, uglednijem selu, budi u nama želju ili da se nametnemo ili da se podložimo, ali da sami predstavljamo opasnost za druge ili da u drugima vidimo opasnost za sebe. Osim toga, česta kretanja, seljenja i kontakti s ljudima, poput lučkog Korinćana, nakupljaju na naš život brojna lijepa iskustva, ali i fleke i duševni kamenac.

To i je razlog zašto Isus, u Iv 16,33, kaže apostolima: – U svijetu ćete imati kušnje, muke i probleme, ali hrabro ja sam pobijedio svijet (usp. Iv 16,29-33). Drugim riječima: – Živjeti vam je s đavlom, ali ja sam pobijedio đavla.

Biti u svijetu, a ne boriti se s kušnjama svijeta naprosto je nemoguće. Sjetite se samo kuće na koju navaljuju bujice i na koju su se obrušile vjerusine (usp. Mt 7,25).

Nedavno je izišao novi Rimski Misal Talijanske BK s doradenim prijevodom Očenaša, ali mislim da im ni ovaj najnoviji nije najsretnije rješenje. Grčka riječ EISFERO doista znači u-nositi pa otuda odvoditi, privoditi, prepustiti, ali mislim da se ovdje tipično radi o arameizmu, tj. aramejskome izrazu: **bo** – voditi i prijedlogu mjesta **B** – **u**, a ne prijedlogu smijeta **L** – prema, što onda ne bi značilo odvoditi, prepustiti, nego ostaviti, napustiti. Ti prijedlozi u aramejskome su ključni kao i u hrvatskome prefiksi jer nije isto pre-pustiti i napustiti. Ako se nekoga prepusti postoji velika mogućnost da ga se i ne napusti, ali ako se nekoga napusti to je onda *causa finita*. Tako Isus, umjesto da bi molio *ne uvedi nas u napast* ili kako Talijani prevode *ne prepusti nas napasti*, rekao bi ne napusti nas, tj. **ne ostavi nas u napasti** već nas izbavi od zla koji dolazi s tom napasti. I sam Isus kaže na križu: „Bože moj, zar si me ostavio?“ (Mt 27,46). Znači, sam Bogočovjek bio je prepušten kušnji.

Korinćani su primjer zajednice koja se predugo zadržava i ustrajava u napastima koje je iscrpljuju, slabe i načinja. Te ih napasti prije svega odvlače od življenoga evanđelja, a to onda dovodi do zla koji unosi podjele, podjele donose razdore, a razdori krivovjerje. Sada vidite, kada je u zajednici pogažena riječ Božja, tada je u zajednici sve moguće i o tome naveliko i naširoko Korinćanima piše katolikos Pavao vraćajući ih prije svega na slušanje i služenje evanđelja. Jer, što je karakteristika sluga? Sluga nije čovjek koji samo sluša, nego koji i posluša ono što mu gospodar govori. Podijeljeni Korinćani, da bi zadobili jedinstvo, prije svega moraju poraditi na tome da živeći evanđeoski, jedni drugima služe, a ne zapovijedaju, gospodare ili upravljaju... nego služe. Kada je to postignuto, evanđelje opet niče i razvije se jer riječ Božja ne biva samo slušana i čitana nego poslušana, izvršavana i življena.

Tek sa življenom riječi, Pavao se vraća na disciplinu, koja je Korinćanima urođena, ali ne više onu vojnu, nego novu kršćansku – a to je ustrajati u evanđelju kako bi radili i činili sve iz ljubavi. I pogledajte pa ćete se i sami uvjeriti da je *Hvalospjev ljubavi* točno u sredini Prve i druge poslanice Korinćanima (1 Kor 13). Zbog toga, na kraju Pavao i kaže: – Ostaju vjera, ufanje i ljubav, ali nema ljubavi bez vjere



i ufanja. Jer kada Pavao kaže vjera – tada se vraća na početak: vjerovati znači oživjeti evanđelje; kada kaže ufanje – to je ustrajnost u disciplini i kada kaže ljubav – to su već plodovi vjere i ufanja. Kada ljubav zavlada zajednicom preko prihvaćanja Božje riječi i discipline ustrajnosti na njoj, tada se razvija teologija o kojoj Pavao naširoko govori tek poslije *Hvalospjeva ljubavi*, u ostatku 1. Korinćanima i kroz cijelu 2. poslanicu Korinćanima.

### Osorni galaćanski sindrom

Riječ Božja je, dakle, početak shvaćanja i prihvaćanja Krista. Bez prihvaćanja i življenja Riječi nema ni liturgije, ni euharistije, ni apostolata, ni nade ni uskrsnuća – kako kaže Pavao. To isto Pavao ponavlja i u Poslanici Galaćanima i žali se na njih. Kaže im: „Iz godine u godinu vas ponovno i ponovno sve bolnije i bolnije rađam, dok se konačno Krist ne oblikuje u vama“ (Gal 3,19). Galaćani čitaju riječ, ali je ne uzimaju je za ozbiljno, a pogotovo se ne trude živjeti po njoj.

Galacija je brdoviti središnji dio današnje Turske. I danas, u modernoj Turskoj to je jedan od zapuštenijih dijelova države. U tom tada grčkome području dominirao je mahom nepoučen i neupućen svijet, vrlo uskogrudan i zadrž – *Betonkopf*, kako kaže Nijemac. To znamo po tome što su se tu rasula četiri veća mjesta: Antiohija, Listra, Derba i Ikonij. I premda vrlo slični, među njima je vladalo veliko rivalstvo. Baš u tom brdovitom području naselila se i oveća skupina Židova koja, zbog prirodne izolacije, nije razvijala svoju teologiju od one postsužanjske. Njihovo preveliko i prečesto upinjanje u Zakon, a premalo poznavanje zakona – zbog udaljenosti od rabinskih škola – uštirkala ih je u tradiciji bez teologije. Optužili su Pavla za novotarije kojima se prije svega želi svidjeti labavim Židovima, a pogotovo neukim poganima. Tako su oni jači, silniji, u pokrajini, poput Mile, Stipe i Svete u onoj seriji *Kud puklo da puklo*, stali rame uz rame poručujući Pavlu: Nećeš. Oštrica zakona daje blagostanje i sreću, a ne zatupina evanđeoske slobode i ljubavi (Gal 1). Sjećate se da su ga upravo ti primitivci u Listri, na smrt izudarali i Pavla i izbacili ga van, izvan grada za vrijeme njegova prvog apostolskog putovanja (usp. Dj 14).

Ovog puta Pavao ne ide tamo nego im piše i tako nastaje veliki teološki odlomak u kojemu suprotstavlja Zakon i Evanđelje. Ukratko: sve ono i u prošlosti i u sadašnjosti i sve ono što će se dogoditi u budućnosti – djelo je ne Zakona, nego evanđelja. Tako se vraćamo na početak ove teme: Pavao naglašava: nema zakona koji pobožanstvenjuje i umjesto da čovjeka čini svetim taj isti ga segregira, pa onda i uzoholjuje i osiljuje. Ponizni Duh Kristov je jedini koji usavršava nesavršena čovjeka.

Teologija je, baš kao i Božja riječ živa i djelotvorna. Ona se razvija i napreduje. Od onoga ljubomornog i hirovitog Boga u Praotaca, došla je do Boga ljubavi i mira. Od one primitivne vjere ustajalog pećinskog šeola prerasla je u vjeru uskrsnuća mrtvih tijela. Od suhoga i mrtvo-slovnoga zakona prerasla je u vjeru žive i djelotvorne riječi. Teologija neprestano napreduje i napredovat će. Mi, danas još uvijek nismo duboko probili u teologiju eshatologije: koje je to vrijeme i koja je to mekota gdje zajedno pasu medvjedica i junica ..., gdje se igraju dojenče i ljutica? (usp. Iz 11,7-8). Isto tako, naša teologija čistilišta još uvijek traži konkretniji odgovor. Pa i definicija istinitosti Svetoga pisma još uvijek traga za pravim riječima koje će pogoditi njezin puni smisao.

Zatvoriti se izgradnji i napretku Riječi Božje poput Galaćana, simptomi su otusnosti duha koji je zapeo u klancu vremena. Takvo stanje ne čini riječ Božju suvremenom i nadvremenskom, nego je srozava u čiste ovozemaljske interese. Sjetite se samo starozavjetnih lažnih proroka!

### Summa summarum

Pavao nas u poslanici Rimljanima podsjeća da riječ Božja nije Ciceron, Seneka ili Horacije, nego pravednost, život i djelovanje. Drugim riječima: čitajući riječ Božju, treba biti duboko svjestan što se čita i kako se čita i primjenjuju li se ili ne primjenjuju riječi života u svakodnevnoj praksi.

U poslanicama Korinćanima riječ je Božja ta koja nam uspostavlja vjeru i koja nas konektira, povezuje s vječnim i živim Bogom. Riječ Božja učvršćuje i ufanje, tj. disciplinu kojom održavamo vezu s Bogom i riječ Božja rasplamsava ljubav, a ljubav je otvorena linija komunikacije Boga i čovjeka.

Konačno, poslanica Galaćanima opire se





tvrdome srcu i okoštaloj volji za učenjem, meditacijom i promišljanjem Setoga pisma. Sam Jeronim kaže: *Sermo presbyteri Scripturarum lectione conditus sit* (uvijet za svećenikovu propovijed jest učenje Biblije). Taj *Doctor maximus in exponendis sacris scripturis* u jednom tumačenju Izaijina teksta nadodao je: *Pravedan si Gospodine, i pravi su sudovi tvoji, ali učini sluzi svojem po svojoj dobroti*. Drugim riječima: zanemari zakon, nego drž' se milosrđa velikoga svojega!

I za kraj, dobro bi bilo da u godini riječi Božje zajednički ovdje skujemo agendu koja bi doprinjela čitanju, prihvaćanju, razumijevanju i življenju Riječi Božje.

Dopustite mi da iznesem i jedan od prijedloga: Istaknuo bih povezivanje s lokalnim

radio postajama koje bi kroz ovu i sljedeću godinu subotom navečer i reprizno nedjeljom objutro u trajanju od sat vremena emitirale ekspoziciju *Lectio divina* s obiteljskom i župnom molitvom na kraju.

Prije toga plana trebali bismo pripremiti i potaknuti narod Božji na slušanje i zajedničko razmišljanje uz radio prijavnike.

Tako bismo se mi sami više potrudili oko riječi Božje, a onda bismo na to temeljitije i sustavnije poticali druge.

Ako bi se ovo uvelo, tada bi svako dodatno tumačenje i homilija tijekom nedjeljnih misa, osim povlaštenih izuzetaka, bili suvišni.

Zahvaljujem na strpljivosti!

*Dr. Dubravko Turalija*

PRILOZI



## Kardinal Puljić zaredio 11 đakona za prezbitere

Sarajevo, 29. Lipnja 2020.

Na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2020. nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaredio je jedanaesticu đakona za svećenike tijekom Euharistijskog slavlja u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Kardinal Puljić zaredio je za svećenike sedmoricu đakona Vrhbosanske nadbiskupije i četvoricu đakona Franjevačke provincije Sv. Križa Bosne Srebrene: vlč. Josipa Antukića, vlč. Marina Babića, vlč. Vedrana Ćosića, vlč. Sandra Jurešića, vlč. Jadranka Kurta, vlč. Marcela Tunjića i vlč. Antu Ljulju koji je svoju formaciju završio u Nadbiskupijskom misijskom međunarodnom sjemeništu „Redemptoris Mater“ u Sarajevu te fra Nikolu Neimarevića, fra Vinćenca Kajtazija, fra Stjepana Antolovića i fra Stjepana Lukaševića.

Kardinal Puljić predvodio je Misno slavlje u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Luigijem Pezzutom i s nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomom Vukšićem te uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Joze Marinčića i još oko 60 svećenika među kojima su bili poglavari i profesori ređenika te župnici župa iz kojih dolaze ređenici. Na Svetoj misi sudjelovali su roditelji, braća, sestre i rodbina ređenika, redovnice raznih kongregacija, župljani iz rodnih župa ređenika i drugi vjernici. Asistenciju kod oltara i liturgijsko pjevanje animirali su kolege ređenika - bogoslovi iz tri bogoslovna sjemeništa u Sarajevu.

Na početku Mise nadbiskup Vukšić podsjetio je da kardinal Puljić toga dana obilježava zlatni jubilej – 50 godina svećeničkog ređenja te pročitao čestitku koju je tim povodom uputio Sveti Otac papa Franjo. Također je čestitao svim svećenicima koji toga dana slave obljetnicu svoga ređenja i poželio da nastave „sretno služiti Gospodinu, oltaru i braći ljudima“.

Čestitkama pape Franje pridružio se i nuncij Pezzuto koji je izrazio radost da

zlatomisnik Puljić na obljetnicu svoga svećeničkog ređenja ima prigodu zarediti nove svećenike kojima će ostati u sjećanju po tome što je njihov zareditelj upravo na toj Misi proslavio svoj zlatni svećenički jubilej.

Uvodeći u Misno slavlje kardinal Puljić zahvalio je Gospodinu za dar svećeništva napominjući da toga dana slavi svoju 21.850 Misu od dana kada je zaređen. Preko nuncija Pezzuta zahvalio je papi Franji na njegovoj čestitci i svima koji su mu čestitali taj jubilej i koji tom prigodom mole za njega. „Započinjući ovu Svetu misu, želim da svi Bogu zahvalimo za to veliko povjerenje koje je Isus dao svojim učenicima da vrše najsvetije čine“, kazao je kardinal Puljić koji je pozdravio sve prisutne te uputio čestitku svima svećenicima koji su zaređeni upravo na svetkovinu sv. Petra i Pavla, a čestitao je i imendan svima koji nose ime ovih apostolskih prvaka. Pozdravio je i sve koji su Misu pratili putem radio valova Radio Marije Bosne i Hercegovine. „Želim da danas doživimo istinski svim srcem zahvalu Bogu što danas imamo jedanaest ređenika za prezbitere. Neka Gospodin primi naše molitve i zahvale iz skrušenog srca i žive vjere“, pozvao je kardinal Puljić sve okupljene.

Nakon što su, poslije misnih čitanja, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu preč. Zdenko Spajić, prvi meštar Franjevačke bogoslovije u Sarajevu fra Danijel Nikolić i rektor Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“ u Sarajevu preč. Michele Capasso predstavili ređenike te rekli da „Majka Crkve ište da ih zaredi za službu prezbitera“ i zajamčili da ih „kršćanski puk koji je pitan i odgovorne osobe koje su izrazile svoje mišljenje smatraju dostojnima“, kardinal Puljić uputio je prigodnu propovijed.

Obraćajući se na početku homilije ređenicima, podsjetio je da činom ređenja preuzimaju „najsvetije i najljepše povjerenje koje Sveta Crkva, primivši od Isusa Krista to poslanje, danas polaganjem svojih ruku vama





predaje – a to je slaviti Euharistiju“. Potaknuo ih je da nikada ne zaborave da, pristupajući oltaru, čine ono što je Isus na Posljednjoj večeri učinio rekavši: „Ovo činite meni na spomen“. „Jasno da ćete nekad biti umorni, bolesni, neraspoloženi, nekad pomalo i u svojoj slabosti doživljavat ćete svoju grješnost... Svaki put neka vam to bude 'jedina Misa'. Ja sam Bogu zahvalan da sam to primio od onih koji su me odgajali, da sam svaki put pristupajući oltaru pobudio o sebi svijest da činim nešto neponovljivo, najsvetiji čin na zemlji. Ako budete vi tako radili, uvjeren sam da ćete, poput sv. Petra koji je ispovjedio 'Ti si Krist, Sin Boga živoga', i vi živjeti i imati posebnu naklonost Dobrog Pastira – Velikog Svećenika“, kazao je kardinal Puljić.

Progovorivši o opasnostima današnjice koja često ignorira sve sveto „sustavnim raskršćanjem javnog mnijenja i lokalnih zajednica“, upozorio je svećenike da neće ustrajati u svom pozivu ako ne budu stalno ispovijedali vjeru poput Petra, svjesni da Bog u njih ima povjerenja. „Živite radosno to poslanje! To je posebno Božje povjerenje“, kazao je kardinal Puljić upućujući zahvalu Bogu što je doživio da, ispovijedajući druge, Bog djeluje po njegovoj smrtnosti i grješnosti dijeleći milost nutarnjeg mira.

Podsjetivši da danas Crkva slavi svetkovinu sv. Petra i Pavla, kardinal Puljić kazao je da su oni bili svjedoci uskrslag Krista, za kojeg su položili živote – Petar skončavši na križu, a Pavao od mača. „Često sam bolno iskusio što znači trpjeti za Isusa Krista. Nije to jednostavno, to ljudska snaga ne može. To može jedino milost Božja“, kazao je kardinal Puljić upozorivši da u životu postoje mnogi koji će pokušati svećenike „sputati, smesti i odvući“ od njihovog poslanja. „Hoćete li imati nutarnje rasvjetljenje i snagu Duha da se ne date sputati verigama javnog mnijenja, verigama politike, verigama strasti koje zarobljavaju?“, zapitao je kardinal Puljić podsjetivši ređenike da im svetom redom Bog daje snagu Duha Svetoga kako bi se mogli oduprijeti svim izazovima i sablaznima. Istaknuo je da se u mnogima urušava vjera upravo zato što su tu vjeru zatajili oni koji je trebaju svjedočiti. Ohrabrio ih je kazavši da na

svoj svećenički jubilej „doživljava najljepši dan“ jer može njih jedanaestoricu zarediti za svećenike, dijecezanske i franjevačke, u kojima vidi „produženje života ove Crkve“. Potaknuo je sve da apostolske prvake osobito mole za mjesnu Crkvu, ali i za „Crkvu u malome“ – obitelj iz koje smo došli, „majčinsko srce koje nas je devet mjeseci nosilo pod svojim srcem i onu kolijevku u kojoj smo odnjehani i onu obiteljsku kuću u kojoj smo othranjeni, ali i u vjeri odgajani“. „Bože, daj nam po zagovoru Petra i Pavla sačuvati tu Crkvu u malome koju ova ideologija želi uništiti, da imamo hrabrosti ne prepasti se ni mass-medija niti javnog političkog mnijenja nego da sačuvamo to gnijezdo vjere, to prvo sjemenište“, riječi su kardinala Puljića.

Kardinal Puljić naglasio je i važnost ljubavi u pastoralnom djelovanju prema „malom čovjeku koji želi opstati“, kako bi doživio da nije prezren. Upozorio je i na opasnost današnjeg svjetonazora u kojem se čovjek vrjednuje kroz materijalnu dobit, koja, kako je naglasio, ljudima treba služiti, a ne da joj se robuje. Pozvao je misnike da nove svećenike prime kao braću, da ih ne pokvare zlim navikama, nego da ih ohrabre u vjernosti i postojanosti. Bogoslove je ohrabrio da ne gledaju na ljudske dimenzije jer „Isus je onaj koji te pita, i ti Isusu odgovaraš; 'Ti si Krist, Sin Boga živoga'“. Rodbinu ređenika pozvao je da mole za njih kako bi ustrajali.

Na kraju propovijedi kardinal Puljić uputio je otvorenu zahvalu svima koji su mu pomogli na putu svećeništva: roditeljima koji su ga donijeli na svijet, svećeniku koji ga je krstio, svima koji su ga odgajali u vjeri, đakovačkom biskupu mons. Stjepanu Bäuerleinu koji ga je zaredio za svećenika Banjolučke biskupije, sv. papi Ivanu Pavlu II. koji ga je zaredio za biskupa. Zahvalio je i velikom broju onih koji su za njega molile te i sada mole ističući da za njih prikazuje Svetu misu jer su za njega oni „bili blagoslov“.

Nakon homilije uslijedio je sam obred ređenja tijekom kojeg su ređenici obećali cijelog života vršiti službu svećeništva, obavljati službu riječi u propovijedanju evanđelja i izlaganju katoličke vjere, pobožno i vjerno slaviti otajstva prema predaji Crkve te



se posvećivati Bogu za spasenje ljudi. Dok su svi u katedrali pjevali Litanijske prošnje, ređenici su ležali prostrti na tlu. Zatim je uslijedio najvažniji čin ređenja kada je kardinal Puljić položio ruke na glavu svakog od ređenika moleći u tišini. Zbog aktualne pandemije koronavirusa drugi biskupi i svećenici nisu polagali ruke na glave ređenika kao znak zajedništva. Pošto je izmolio molitvu ređenja, kardinal Puljić pomazao je svetim uljem dlanove svakog ređenika i svakom od njih predao hostije i kalež te stiskom ruke dao znak mira. Potom je uslijedila euharistijska služba, a novozaređeni svećenici zauzeli su mjesto za oltarom pokraj kardinala Puljić na slavlju svoje prve Svete mise.

Na kraju Svete mise kardinal Puljić podijelio je novim svećenicima svjedodžbe o ređenju te dao prigodne darove vrhbosanskim svećenicima i svećenicima franjevcima koji slave srebrni i zlatni svećenički jubilej, a djeluju na teritoriju vrhbosanske nadbiskupije.

Prije nego što je kardinal Puljić blagoslovio sve nazočne, mladomisnici su svima podijelili svoj mladomisnički blagoslov.

**Za svećenike su zaređeni:**

*Za Vrhbosansku nadbiskupiju:*

**VLČ. JOSIP ANTUKIĆ**

Josip je sin Ivana i Ane r. Čavara, rođen 17. listopada 1995. godine u Žepču. Dolazi iz župe sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima, gdje je kršten i krizman. Sjemenište i gimnaziju je završio u KŠC-u Travnik, a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Mladu misu slaviti će 9. kolovoza 2020. u župi sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima.

**VLČ. MARIN BABIĆ**

Marin je sin Mate i Jele r. Bošnjak, rođen 8. lipnja 1996. godine u Žepču. Dolazi iz župe sv. Leopolda Bogdana Mandića u Maglaju, kršten je u župi sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima a krizman u župi Maglaj. Sjemenište i gimnaziju je završio u KŠC-u Travnik, a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Mladu misu slaviti će 19. srpnja 2020. u župi sv. Leopolda B. Mandića u Maglaju.

**VLČ. VEDRAN ĆOSIĆ**

Vedran je sin Rafaila i Zorice r. Badrov, rođen 21. rujna 1995. u Novoj Bili. Dolazi iz župe sv. Ante Padovanskog u Busovači, gdje je kršten i krizman. Završio je Srednju medicinsku školu u KŠC-u Sarajevo a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Svećeničko ređenje 29. lipnja 2020. u katedrali Presv. Mladu misu slaviti će 26. srpnja 2020. u župi sv. Ante Padovanskog u Busovači.

**VLČ. SANDRO JUREŠIĆ**

Sandro je sin Jakova i +Jelene r. Marković, rođen 12. svibnja 1995. u Zenici. Dolazi iz župe sv. Josipa u Zenici, gdje je također kršten i krizman. Sjemenište i gimnaziju je završio u KŠC-u Travnik, a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Mladu misu slaviti će 25. srpnja 2020. u župi sv. Josipa u Zenici.

**VLČ. JADRANKO KURT**

Jadranko je sin Zdravka i Anđe r. Lauš, rođen 14. siječnja 1996. u Novoj Bili. Dolazi iz župe Presv. Trojstva u Novom Travniku. Kršten je u župi Sv. Duha u Novoj Bili a krizman u župi Presv. Trojstva u Novom Travniku. Završio je srednju školu za cestovni promet u Novom Travniku a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Mladu misu slaviti će 2. kolovoza 2020. u župi Presv. Trojstva u Novom Travniku.

**VLČ. MARCEL TUNJIĆ**

Marcel je sin +Ive i Kate r. Mađar, rođen 3. veljače 1996. u Čapljini. Dolazi iz župe sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima. Kršten je u župi sv. Ilije proroka u Stocu a krizman u župi sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima. Sjemenište i gimnaziju je završio u KŠC-u Travnik, a filozofsko-teološki studij na KBF-u Univerziteta u Sarajevu. Za đakona je zaređen 1. prosinca 2019. Mladu misu slaviti će 1. kolovoza 2020. u župi sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima.







### VLČ. ANTE LJULJ

Anto Ljulj rođen je 30. travnja 1987. u Splitu. Godine 2003. upoznao je Neokatekumenski put u Splitu gdje je sazrijevao njegov svećenički poziv. U rujnu 2011. ušao je u sjemenište „Redemptoris Mater“ u Vogošći. Filozofske i teološke studije započeo je i završio na KBF-u u Sarajevu, gdje je diplomirao 9. studenog 2017. te postigao zvanje magistra teologije. Primljen je za kandidate za đakoniat i prezbiterat 7. travnja 2016. od kardinala Puljića. U službu čitača postavljen je 6. travnja 2017. od biskupa mons. Pere Sudara, a u službu akolita u crkvi Sv. Majke Terezije u Vogošći od kardinala Puljića. Proveo je tri godine u pastoralnoj praksi u Danskoj, Hrvatskoj i Srbiji. Za đakona ga je 16. studenoga 2019. u sarajevskoj katedrali zaređio kardinal Puljić.

### *Za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu:* FRA NIKOLA NEIMAREVIĆ

Fra Nikola je sin Franje i Jele r. Petrušić, iz župe Guča Gora. Rođen je 15. 12. 1987. u Travniku. Osnovnu školu i Gimnaziju završio je u Travniku, te dvije godine Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu. Nakon toga odlučuje se za franjevački poziv. Postulaturu završio u Visokom, Novicijatu u Livnu. Diplomirao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 2019. Svečane zavjete položio 2017. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen 1. 6. 2019. na Franjevačkoj teologiji. Đakonski praktikum obavio u župama u Tuzli i Podmilačju.

### FRA VINČENC KAJTAZI

Fra Vinčenc je sin +Pjetera i Tone r. Pecolaj, iz župe Zym (Republika Kosovo). Rođen je 24.

6. 1991. u Prizrenu. Osnovnu školu i srednju strukovnu završio je u Posušju i Kreševu. Nakon toga odlučuje se za franjevački poziv. Postulaturu završio u Visokom, Novicijatu u Livnu. Diplomirao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 2019. Svečane zavjete položio 2017. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen 1. 6. 2019. na Franjevačkoj teologiji. Đakonski praktikum obavio u župi Sv. Franje Asiškog u Šikari.

### FRA STJEPAN ANTOLOVIĆ

Fra Stjepan je sin Žarka i Nade r. Andrić, iz župe Osova. Rođen je 30. 3. 1993. u Zenici. Osnovnu školu i Gimnaziju je završio u Žepču. Nakon toga odlučuje se za franjevački poziv. Postulaturu završio u Visokom, Novicijatu u Livnu. Diplomirao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 2020. Svečane zavjete položio 2018. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen 1. 12. 2019. u sarajevskoj katedrali. Đakonski praktikum obavio u župi Sv. Ilije proroka u Zenici.

### FRA STJEPAN LUKAŠEVIĆ

Fra Stjepan je sin Mate i Đine r. Gajić, iz župe Brestovsko. Rođen je 11. 12. 1993. u Zagrebu. Osnovnu školu završio je u Brestovskom. Nakon osnovne škole odlučio se za franjevački poziv. Gimnazije je završio u Visokom i Busovači. Postulaturu završio u Visokom, Novicijatu u Livnu. Diplomirao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu 2020. Svečane zavjete položio 2018. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen 1. 12. 2019. u sarajevskoj katedrali. Đakonski praktikum obavio u župi Bl. Alojzija Stepinca u Orašju.

*kta*



## 24. katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 29. kolovoza

U organizaciji Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije, 24. nadbiskupijski Katehetski dan održan je 29. kolovoza 2020., kada se Crkva spominje Mučeništva Sv. Ivana Krstitelja, u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu, piše nedjelja.ba.

Katehetski dan, redoviti godišnji seminar za katoličke vjeroučitelje/ice u osnovnim i srednjim školama s područja Vrhbosanske nadbiskupije, okupio je sudionike iz cijele nadbiskupije, a dočekao ih je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**, koji je moderirao ovaj susret, u ime **vlč. Tomislava Mlakića**, ravnatelja Katehetskog ureda Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i predstojnika Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije, opravdano odsutnog.

Okupljene u NCM-ovoj dvorani *Renovabis*, među kojima su bili i nadbiskup metropolit vrhbosanski **kardinal Vinko Puljić** te nadbiskup koadjutor vrhbosanski **mons. Tomo Vukšić**, najprije je pozdravio domaćin – ravnatelj Centra **vlč. Šimo Maršić**, izrazivši im srdačnu dobrodošlicu, te također zahvalivši im za dosadašnju suradnju i pozvavši ih na novo surađivanje na raznim projektima.

Potom je uslijedilo obraćanje mons. Ćosića. „Danas, nekako se poklapa da slaveći mučeništvo Sv. Ivana Krstitelja prigoda je podsjetiti prije svega na svjedočanstvo vjere, na svjedočanstvo života, a onda će iz toga riječi pomoći da to vaše svjedočanstvo, vaša vjera, ono što ste tijekom studija naučili dopre do onih kojima prenosite vjeru, koje učite hoditi u vjeri“, poručio je mons. Slađan.

Uslijedio je kratki nagovor kard. Puljića tijekom kojega je istaknuo da je vrlo važno jedno ovakvo zajedničko okupljanje i razmjena iskustava. „Hvala vam što ste došli i u ovoj specifičnoj situaciji – *koronavirus* blokirao je mnoge relacije i u opasnosti je da i nas blokira, naše poslanje. Mi sad moramo pronaći načina, unatoč svoj toj krizi, kako izvršiti svoje poslanje. Odgoj za

vjeru ne može biti blokiran, on mora uvijek tu biti prisutan, zato je prevažna ta komunikacija koju će imati Katehetski ured s vama, roditeljima, školama i župskim zajednicama“, kazao je među ostalim nadbiskup Puljić.

Budući da je u prvom dijelu programa bio nazočan i mons. Vukšić i on se obratio okupljenim vjeroučiteljima i katehetama, te izrazio svoju radost jer mnoge već poznaje, kao i nadu da će i ostale imati priliku upoznati i surađivati s njima. „Zaista mi je drago što smo zajedno ovdje, i još više mi je drago što se već tolike godine okupljate oko svog nadbiskupa da zajedno dogovarate zajedničke planove kako doprijeti do mladih kojima ste poslani“, kazao je mons. Tomo.

U nastavku, prigodno predavanje na temu *Katehetika u mrvicama Ivana Pavla I.*, održao je nadbiskup Vinko. On je svoje izlaganje koncipirao u nekoliko dijelova, progovorivši tako na jasan i koncizan način o: *Vjeroučitelju kao vjerniku; Vjeroučitelju kao čovjeku; Vjeroučitelju kao stručnjaku, Korisnim sposobnostima te o Vjeroučiteljevu izgledu i ponašanju.*

Zatim je djelatnica NCM-a **Minja Todo- rović** prezentirala djelovanje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*, sprovedši najprije među okupljenima zanimljivu *online* anketu o tomu koliko su upoznati s dosadašnjim aktivnostima Centra i koje bi oni aktivnosti predložiti za ubuduće, a odgovori su bili vidljivi odmah kroz prezentaciju na projektorskom platnu. Naglasak je u nastavku stavila na novu strategiju koju NCM nastoji provesti, a to je *Revitalizacija župnih zajednica*, približivši je nazočnima.

Poslije kratke stanke, odnosno prigode za sakrament ispovijedi, svečanu Svetu misu predvodio je kard. Puljić u zajedništvu s mons. Slađanom, vlč. Maršićem i još pet svećenika, koji su prethodno bili na raspolaganju za ispovijed.

Nakon svetopisamskih čitanja koja su čitali vjeroučitelji, kao i molitvu vjernika, i





naviještenoga Evandjelja, kardinal je uputio prigodnu propovijed. Naznačio je kako je koincidencija da se 24. katehetski dan poklapa sa slavljem Mučeništva Sv. Ivana Krstitelja, koji je bio preteča Isusov i u riječi i u životu. „Svi smo mi, na neki način, u ulozi Ivana Krstitelja, kao što je Ivan ulogom pokazao Isusa – to je i naša uloga: usmjeriti živote mladih na Isusa Krista, i to je cilj iz uvjerenja najjačeg pokazati Isusa (...) Ivan nije imao vjeroučenika, nije imao župnika, nije imao ni crkvu, a tako je hrabro živio i svjedočio. Zato je prevažno znati biti učenik i tko god je iskreno otvoren može naučiti. Prva lekcija koju moramo znati je biti učenik. Tek pravi učenik može biti i pravi učitelj – učitelj Božje riječi“, posvijestio je kardinal Vinko.

U nastavku je naznačio kako je za postojanost, ustrajnost i vjernost nužno predanje Božjoj volji, Božjoj milosti. „Usvajanje Božje riječi je molitva kojom otvaramo srce da Božja se utjelovi u nama. Zato vas hrabrim u ovim vremenima – svako vrijeme ima svoje breme – kada je *koronavirus* prepao mnoge kao

da smrt ne postoji bez toga (...) budite odgovorni u svojoj zajednici, ali ne treba nas to blokirati, valja nastaviti raditi i djelovati, te svoje poslanje vršiti upravo svjedočeći, navješćujući, a onda mi trebamo i izmoliti: zaustavi Bože ovu 'kugu'. Ona nije slučajno poslana u ovim vremenima kad se srozala kultura morala, odgovornosti (...) Ljudi nisu više oduševljeni za Isusa Krista (...) Rimsko carstvo se urušilo baš urušavanjem morala i Europa će se urušiti ako ne snosimo svoju odgovornost. Zato, neka nam Sv. Ivan izmoli tu hrabru vjeru da znamo odgovoriti za dano u ovim vremenima i na ovim prostorima“, poručio je kard. Puljić.

Na kraju Misnog slavlja upriličena je i podjela kanonskih poslanja za vjeroučitelje, a potom je mons. Slađan iskoristio priliku i da zahvali svima na dolasku, ali i Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* i njegovim djelatnicima za besprijekornu organizaciju i gostoprimstvo.

Druženje je nastavljeno uz zajednički objed.

*Nedjelja.ba*



## XXV. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda i Svećeničkom domu VN-a u Sarajevu 16. rujna je upriličen XXV. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Sudjelovalo je oko 120 prezbitera koji pastoralno djeluju u mjesnoj Crkvi.

Nakon okupljanja susret je započeo euharistijom u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda koju je predslavio vrhbosanski nadbiskup metropolit **Vinko kard. Puljić**, uz koncelebraciju nazočnih svećenika. Sve je na početku pozdravio rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa **preč. Zdenko Spajić**.

### Važnost zajedništva

Potom je kardinal u svome obraćanju prije početka mise naglasio kako je "zajedništvo među svećenicima jedne mjesne Crkve izuzetno važno". "Sve je prolazno, samo je naše zajedništvo u euharistiji vječno", rekao je vrhbosanski nadbiskup ističući kako "misu prikazuje za sve svećenike mjesne Crkve, kako nazočne tako i one koji su spriječeni sudjelovati".

U svojoj je propovijedi naglasio kako njegova "služba i život idu svome prirodnom kraju" te je istaknuo da će "propovijedati iz srca". Rekao je kako "nosi bol u srcu zbog činjenice što nije uspio svim svećenicima probuditi iskrenu ljubav prema mjesnoj Crkvi".

Objasnio je da će njegov nasljednik imati probleme u borbi sa izazovima u današnjem vremenu ako ne bude zajedništva. "Crkvu zovemo majkom, a o majci se brine, majku se voli. Ova mjesna Crkva treba ljubav svoje djece. Oni koji je vole spremi su na žrtvu, oni su spremni izgarati za nju i žrtvovati se", rekao je kardinal i progovorio o određenim negativnostima koje je zamijetio tijekom biskupskog djelovanja. Posebno je podcrtao da je "ljudski imati slabosti, praviti pogreške međutim potrebno je i praštati".

Govoreći opet o zajedništvu istaknuo je kako Crkva ne može "preživjeti" ako njezini članovi nisu složni. Pitajući se kako ostvariti taj ideal objasnio je slikovito: "ne ponašati se

kao djeca" i "voziti kola u istom pravcu" te zahvalio svima koji su to na vrijeme shvatili.

Nadalje je potaknuo svećenike da budu vjerodostojni te žive ono što propovijedaju. Govoreći o sklapanju prijateljstava istaknuo je kako razumije da moraju postojati "uži krugovi prijatelja", međutim, zatražio je od nazočnih da ne bude "ogovaranja i negativnog govora o drugima te trovanja atmosfere".

Potom je potaknuo svećenike da budu materijalno osjetljivi prema institucijama Vrhbosanske nadbiskupije kao što je Sjemenište te da imaju osjećaja za misije. Analizirajući svojih 30 godina biskupstva u segmentu materijalne izgradnje rekao je da je bio "prosjak" naglašavajući da sve što je Vrhbosanska nadbiskupija napravila to je isprosila. Pred kraj propovijedi zamolio je nazočne da mu "oprote ako je što pogriješio naglašavajući kako tu nije bilo namjere, osvete ni zlobe".

"Istinski volim Katoličku Crkvu i našu Vrhbosansku nadbiskupiju te vas zato pozivam da ovaj naš današnji sastanak izazove ljubav zajedništva i sloge sve za duhovnu i materijalnu izgradnju naše mjesne Crkve", rekao je kardinal na kraju propovijedi.

### Radni dio susreta

Nakon mise uslijedio je radni dio susreta koji se odvijao u Svećeničkom domu VN-a. Moderator je bio generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**, a zapisničar kancelar **preč. Mladen Kalfić**.

Na početku je mons. Ćosić naglasio da je "jubilarni susret izvrsna prigoda za produbljivanje zajedništva kako kroz euharistiju tako i za vrijeme radnog susreta", čiji je program potom predstavio. Rekao je da je *koronavirus* razlog što su neki svećenici opravdano odsutni te istaknuo kako su se od posljednjeg susreta dijecezanskih svećenika dogodila dva važna događaja: **papa Franjo** je prihvatio odreknuće od službe pomoćnog biskupa vrhbosanskog **mons. Pere Sudara** te





postavio za vrhbosanskog nadbiskupa koadjutora **mons. Tomu Vukšića**, apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH.

### Središnje predavanje

Nakon uvoda predavanje pod naslovom *Božja riječ u životu svećenika* održao je **dr. Dubravko Turalija**, izvanredni profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Na početku svoga izlaganja on je naglasio kako je čovjekova vjekovječna težnja izjednačiti se s Bogom. "Međutim, da bi čovjek bio kao Bog, mora biti savršen, izvrstan, fantastičan i genijalan u svemu. Zato je stari, primitivni smrtnik i mislio da, ukoliko bi postojalo nekakvo pravilo ili propis po kojemu bi se ljudi ravnali, čovjek bi i mogao doseći božansku savršenost. Zbog toga Hebrej i traži od Jahve pravila, načela, konstitucije. Kaže mu: 'Daj nam udžbenik po kojemu ćemo te nasljedovati, oponašati, kopirati, i na koncu dešifrirati i suobličiti tebi'", rekao je dr. Turalija i naglasio kako je vrijeme odmicalo uvidjelo se da je biti božanski savršen podrazumijeva more zakona, podzakona, propisa i amandmana koji bi upotpunili nedostatke stvorenja i preduhitili svaku čovjekovu snalažljivost, lukavštinu, pretvaranje i zloću.

"Nema, dakle, te knjige, ni svete ni profane, ni male ni velike, ni zakona ni propisa koji može učiniti čovjeka savršenim i božanskim. Samo po Bogočovjeku Kristu Isusu nesavršena djeca Božja postaju savršena i bogolika", rekao je predavač koji je potom promišljao o četiri Pavlove poslanice te iz njih izvlačio pouke.

Govoreći o Poslanici Rimljanima u kojoj Sv. Pavao podsjeća svećenike i sav narod Božji da "riječ Božja nije **Seneka, Ciceron** ili **Horacije**, nego je riječ Božja pravednost, život i djelovanje". "Drugim riječima: čitajući Riječ Božju treba biti duboko svjestan što se čita i kako se čita. U poslanicama Korinćanima, riječ

je Božja ta koja nam uspostavlja vjeru i jedinstvo s kojima se povezujemo, s kojim održavamo vezu i s kojim otvoreno komuniciramo", dodao je i naglasio da se Poslanica Galaćanima opire tvrdome srcu i okošćalosti volje za učenjem, meditacijom i promišljanjem Svetoga pisma, drugim riječima: "Zanemari zakon, a drž' se milosrđa velikoga svojega!".

Na kraju je potaknuo nazočne da ususret otpočinjanju *Godine riječi Božje* pokušaju napraviti agenda za buduće djelovanje te iznio neke svoje ideje.

Nakon predavanja nazočni su imali mogućnost davati svoje prijedloge te postavljati pitanja.

Potom su pročitana izvješća te prikaz rada ustanova VN-a: o Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije i fondu Međupomoći; Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu; Nadbiskupijskom sjemeništu *Petar Barbarić*; Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*; Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije te Sinodi.

Nakon pročitanih izvješća puštena je u rad službena web-stranica Vrhbosanske nadbiskupije.

Na kraju je kardinal uputio riječi zahvale svim svećenicima u mjesnoj crkvi te najavio poruku za Godinu Riječi Božje i potaknuo da "Riječ Božja više zaživi u našim župama". Spomenuo je da sui otisnute Biblije za djecu do 4. razreda osnovne škole te kazao da ih svećenici mogu preuzeti, a dodao je i to da je odobreno tiskanje iste za ostale razrede.

Potaknuo je svećenike da sudjeluju u planiranim hodočašćima, osobito na Bobovac te ih pozvao na međusobnu solidarnost, ne samo na materijalnom nego prvotno duhovnom planu.

Susret je nakon molitve završen zajedničkim ručkom u blagovaonici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.



## + Vlč. Mato Vidić

NAŠI POKOJNI

Okrijepljen svetim sakramentima, 6. srpnja 2020., u 88. godini života i 64. godini prezbiterata preminuo je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Mato Vidić.

Svetu misu zadušnicu za pokojnoga svećenika, 9. srpnja u samostanskoj crkvi Sv. Ante na Bistriku u Sarajevu predslavio je pomoćni vrhbosanski biskup u miru **mons. Pero Sudar** uz koncelebraciju pokojnikova rođenog brata **fra Petra Vidića**, svećenika Franjevačke provincije Bosne Srebrene i člana samostanske zajednice na Bistriku, zatim provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene **fra Joze Marinčića**, gvardijana **fra Stipana Radića** i još 18 svećenika.

U prigodnoj propovijedi biskup Sudar kazao je da nas svaka smrt iznenađuje, koliko god tu činjenicu puta doživjeli. "Uvijek nas to, nekako, negdje dira, negdje nas čini nemirnima, nesigurnima... koliko god čovjek dugo živio, kao što je živio pok. vlč. Mato – 88. godina – to je više od onoga što Sveto pismo predviđa za one 'jake'... Nikako da nam ta činjenica 'sjedne' pa da je 'hladno' prihvaćamo. Zašto je to tako? Čini se da je to zato što nas je Bog doista stvorio za život", istaknuo je biskup Sudar koji je dodao da i znanost kaže da ono od čega smo fizički sazdana, da je vječno, stvoreno za vječnost, neuništivo, koliko god da mijenja oblike postojanja.

Osvrćući se na misna čitanja, kazao je da u Bogu "pulsira, egzistira ono što Bog jest, a to je ljubav – izvor života". Biskup Sudar je nadalje istaknuo da je poziv svakog čovjeka, napose specifični poziv svećenika, jest poziv na služenje i sudjelovanje na Isusovoj službi životu.

Na kraju euharistije u ime svih franjevaca Bosne Srebrene iskrenu sućut svima nazočnima, osobito fra Perici i rodbini pok.

Mate, kao i Vrhbosanskoj nadbiskupiji izrekao je provincijal fra Jozo.

Izraze sućuti fra Perici, rodbini, subraći svećenicima, cijeloj župnoj zajednici i mjesnoj Crkvi uputio je i katedralni župnik i sarajevski dekan **preč. Mato Majić** koji je podsjetio da je vlč. Mato Vidić kršten upravo u katedralnoj župi Presvetog Srca Isusova.

Sućut u ime samostanske zajednice bratu pok. Mate fra Perici, zatim njegovim sestrama te cijeloj rodbini i prijateljima uputio je gvardijan samostana Sv. Ante na Bistriku u Sarajevo **fra Stipan Radić**.

Vlč. Mato Vidić rođen je 24. veljače 1933. od roditelja **Joze** i **Mare** rođ. Soče u Sarajevu kao četvrto od devetero djece te kršten u župi Presvetoga Srca Isusova. Osnovnu školu pohađao je u Sarajevu, srednju u Đakovu, a teologiju također u Đakovu. Za đakona je zaređen, 2. lipnja 1957. u Županji, a za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije na svetkovinu Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 1957. Dana 19. rujna 1958. imenovan je župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Brčkom, a godinu dana kasnije (15. rujna 1959.) povjerena mu je najprije privremeno, a potom (21. kolovoza 1961.) i trajno župnička služba u župi Uzvišenja Sv. Križa Jelaške pokraj Olova. Dana 9. listopada 1969. imenovan je župnikom župe Sv. Barbare u gradu Breza nadomak Sarajeva i tu službu obavlja 28 godina te ostaje sa svojom vjerničkom zajednicom i u teškom ratnom vremenu. Dana 23. rujna 1997. razriješen je župničke službe u Brezi i stavljen u mirovinu koju je samozatajno živio u svom rodnom domu u sarajevskom naselju Bistrik.

*Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!*





## + Vlač. Josip Lubar

NAŠI POKOJNI

U subotu, 18. srpnja 2020. u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu preminuo je umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlač. Josip Lubar u 74. godini života i 48. godini svećeništva.

U crkvi Sv. Ćirila i Metoda koja se nalazi u sklopu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, slavljena je 21. srpnja sveta misa zadušnica za pok. svećenika te su njegovi zemni ostatci ispraćeni u rodnu mu župu Kandiju.

Uz suslavlje 30-ak svećenika misu za dušu pok. vlač. Lubara predslavio je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**.

Nazočne, među kojima su bile časne sestre i bogoslovi, pozdravio je ravnatelj Svećeničkoga doma vlač. **Fabijan Stanušić** te kroz sliku igre šaha, koju je pokojnik iznimno volio i dobro igrao, prikazao svećenički vijek i odlazak s ovoga svijeta vlač. Josipa.

U prigodnu propovijed mons. Ćosić je utkao životni put pokojnog svećenika koji je preminuo 18. srpnja u Svećeničkom domu. „Iako je smrt neizbježna, svaka vijest o smrti, pa tako i o smrti vlač. Josipa predstavlja svojevrsno iznenađenje. Smrt, naime, barem na trenutak probudi u nama osjećaj nesigurnosti, pa čak i straha, i poljulja našu neugasivu žeđ i radost za životom. Srećom, vrlo brzo dođemo k sebi, a prve riječi koje na vijest o smrti kažemo jesu: 'Pokoj mu duši' ili 'Počivao u miru Božjem'. S tim riječima u nas, u naše srce i u naš život, opet se nastani sigurnost i radost, koje svoj temelj imaju u Bogu i u njegovoj utjelovljenoj Riječi, Isusu Kristu“, kazao je generalni vikar te spomenuo najvažnije događaje i životne prekretnice u 74 godine vlač. Lubara – od rođenja 2. listopada 1946., preko školovanja u Zagrebu i Đakovu

te svećeničkog ređenja u Sarajevu 1972. i različitih službi tijekom 46 godina aktivnog svećeničkog djelovanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji do umirovljenja zbog zdravstvenih razloga 2018.

Nakon mise zadušnice tijelo pokojnog svećenika ispraćeno je u njegovu rodnu župu u Kandiju gdje je slavljena još jedna misa zadušnica nakon koje je njegovo tijelo pokopano na mjesnom groblju Odžak.

Pokojni vlač. Lubar rođen je 2. listopada 1946. od roditelja Joze i Serafine rođ. Lučić, u mjestu Odžak koje pripada župi Kandija kod Bugojna.

Nakon osnovne škole koju je pohađao u obližnjoj Skopaljskoj Gračanici, pošao je u sjemenište u Zagreb, a teološki studij završio je u Đakovu.

Za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 1972. u Sarajevu.

Svoj svećenički vijek proveo je u pastoralu ove mjesne Crkve. Najprije je imenovan župnim vikarom u župi Crkvica u Zenici, a zatim u katedralnoj župi u Sarajevu.

Godine 1978. postavljen je za župnika u Rastičevu, a dvije godine poslije u Podkraju gdje je ostao do 1991. Ratno vrijeme proveo je na mjestu župnika u Prozoru te je jedan mandat bio i dekan Ramskog dekanata.

Potom je 1995. imenovan župnikom u zeničkoj župi Čajdraš, odakle je 1998. premješten u župu Crkvica u istom gradu. Tu je ostao do 2012. Kada je postavljen za župnika u Glavicama, a umirovljen je 2018. te je svoje posljednje dane proveo u Svećeničkom domu u Sarajevu.

*Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!*



## + Vladimir Borić

NAŠI POKOJNI

U jutarnjim satima, 5. rujna 2020. u Sarajevu, u 84. godini života preminuo je umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. **Vladimir Borić**.

Svetom misom zadušnicom, koju je u bogoslovnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu, 7. rujna 2020., u zajedništvu s nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim mons. **Tomom Vukšićem**, predvodio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal **Vinko Puljić**, od pokojnog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Vladimira Borića oprostilo se 40-ak svećenika, pokojnikova živuća braća i sestra i druga rodbina te časne sestre raznih družbi, bogoslovi i drugi vjernici. Od devetoro braće i sestara pokojnog Vladimira, među pokojnima je i franjevac Bosne Srebrene fra Božidar Borić koji je preminuo 2012.

Na početku Svete mise vlč. Fabijan Stanušić, ravnatelj Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije, podsjetio je da je vlč. Vladimir u Svećenički dom smješten 9. kolovoza 2013., te da je preminuo u jutarnjim satima 5. rujna 2020. u 84. godini života. „Sarajlija, dalmatinskog duha. Oštromne misli i britke riječi, kako u govoru tako i u pjevanju, sportu... Proveo je sedam godina u Svećeničkom domu. Obilazeći ovozemne liječnike i sam je bio svjestan da će jednog dana doći poziv od vječnog Liječnika kojem ne treba uputnica nego samo nalazi, nalazi dobrih djela. Vjerujemo i nadamo se da ih je vlč. Borić prikupio kroz svoj bogat svećenički rad“, tim riječima vlč. Stanušić opisao je vlč. Vladimira te potaknuo molitvu za njegovu dušu po zagovoru Sv. Marka Križevčanina čiji spomendan Crkva slavi toga dana.

Uvodeći u Svetu misu kardinal Puljić pozdravio je sve nazočne te izrazio kršćansku sućut bližoj i daljnjoj rodbini i potaknuo na molitvu za dušu pok. svećenika Vladimira „koja je pod Bogom, a njegovo tijelo posljednji puta sudjeluje u ovom misnom otajstvu“. „Neka Gospodin bude milostiv svima nama, a pokojnima darežljiv u svom milosrđu“, molio je kardinal Puljić.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić kazao je da se danas opraštaju od još jednog svećenika koji je godinama djelovao u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. „I upravo, na njegovom sprovodu, ova riječ Božja nas sve opominje: svima nam je stati pred sudište Božje. Možemo na zemlji misliti, raditi po svoju ljudsku, ali kad kucne trenutak smrti, tada sve ovo ljudsko prestaje i ostaje samo ono što smo donijeli pred Božje lice“, rekao je kardinal potičući sve nazočne da svoj život tako žive te budu spremni doći pred lice Božje. Kazao je da je njih svećenike Gospodin stvorio, a onda posvetio i poslao, da bi na ovoj zemlji vršili njegovu volju i radili na spasenju duša. Istaknuo je da je sva svećenička briga zapravo ljubav Kristova prema duši te da, živeći u Crkvi i za Crkvu, svećenik ništa sebi ne prisvaja jer sve služi Bogu za spas duša.

Vrhbosanski nadbiskup rekao je i da današnji „ritam života“ ne dopušta misliti o činjenici da živimo i da umiremo, da smo Gospodinovi, te da je ljudski bojati se zakoračiti iz prolaznosti života u vječnost. Podsjetio je na pročitane riječi sv. Pavla apostola iz poslanice Rimljanima: „Jer nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire. Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo. Živimo li dakle ili umiremo – Gospodinovi smo. Ta Krist zato umrije i oživje da gospodar bude i mrtvima i živima... Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun.“ Potaknuo je sve na molitvu da Bog bude milostiv te svećeniku Vladimiru oprostiti sve ono ljudsko, slabo što je učinio te da ga „svojim vječnim svjetlom i svojim zagrljajem božanske ljubavi“ nagradi za sve za što je izgarao i žrtvovao se.

Na kraju propovijedi kardinal Puljić zahvalio je kao mjesni ordinarij pok. Vladimiru za njegovo svekoliko služenje u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a riječi zahvale uputio je i osoblju Svećeničkog doma na čelu s ravnateljem vlč. Stanušićem koji su sedam godina strpljivo pomagali vlč. Vladimiru u njegovoj bolesti.

Ravnatelj Stanušić, opraštajući se od pokojnika, u kratkim je crtama prikazao njegov







životni tijek: „Iz brojne obitelji Borić nikla su dva zvanja fra Božidar i vlč. Vladimir ili kako smo ga od milja zvali Boro. Rođen je 11. listopada 1936. u Sarajevu od oca Joze i majke Matije r. Pećar. Kršten je u katedralnoj župi. Osnovu i srednju školu završio je u rodnom gradu Sarajevu, a filozofsko-teološki studij u Đakovu gdje je zaređen za đakona 31. svibnja 1962. te iste godine na Petrovo za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Tijekom svoga svećeničkog života bio je na službama župnog vikara u župama: sv. Josipa u Zenici, Komušini i Brčkom. Župnikovao je u Rastičevu, Brusnici, Vukanovićima, Pećniku i Turiću, gdje je bio najduže. Umirovljen je 12. srpnja 2013.“

U ime generacije ređenika riječi oproštaja uputio je umirovljeni vrhbosanski svećenik vlč. Miroslav Agostini: „Onoliko puta u životu umiremo, koliko nam puta umru naši najbliži i najdraži. Tako otprilike danas doživljavam ovaj oproštaj s kolegom i svećeničkim subratom Vladimirom Borićem, dalmatinskih roditeljskih korijena, s kojim sam prolazio godine sjemenišne gimnazije u Zagrebu u Šalati, izvrsnog pjevača i matematičara, pa kasnije godine bogoslovije i svih ređenja u Đakovu. Ovo je, zapravo, moj oproštaj s 11. svećeničkim ređenikom, koncilske 1962.

godine. Kao generacija godišnje smo marljivo njegovali uspomene i zajedništvo. Suze rastanka s vlč. Vladimirom obilno teku danas u mojoj duši i hvala Vam što ih sa mnom dijelite. Brišemo ih spasenjski na najuzvišeniji način Euharistijskom žrtvom Isusa Krista koju je i pokojni Vladimir služio na tisuće u svom dugom životnom vijeku. U radu, molitvi, u žrtvama i životnim kušnjama, Vladimir je obavljao kanonsko poslanje u određenim zajednicama mjesne Crkve vrhbosanske i šire. Bili smo dugo i susjedi na župama u Bos. Posavini. Kolegu Vladimira sam uvijek doživljavao kao savjesnog u službi, aktivnog i pobožnog, skromnog, gostoljubivog uzora“, kazao je vlč. Agostini izražavajući sućut najbližoj rodbini.

Sprovodne obrede na sarajevskom Gradskom groblju Bare predvodio je nadbiskup Vukšić uz sudjelovanje katedralnog župnika i dekana preč. Mate Majića i drugih svećenika te rodbine, redovnica i drugih vjernika. Tijelo pokojnog svećenika Vladimira čekat će uskrsnuće mrtvih u Svećeničkoj grobnici Vrhbosanske nadbiskupije.

*kta*





